

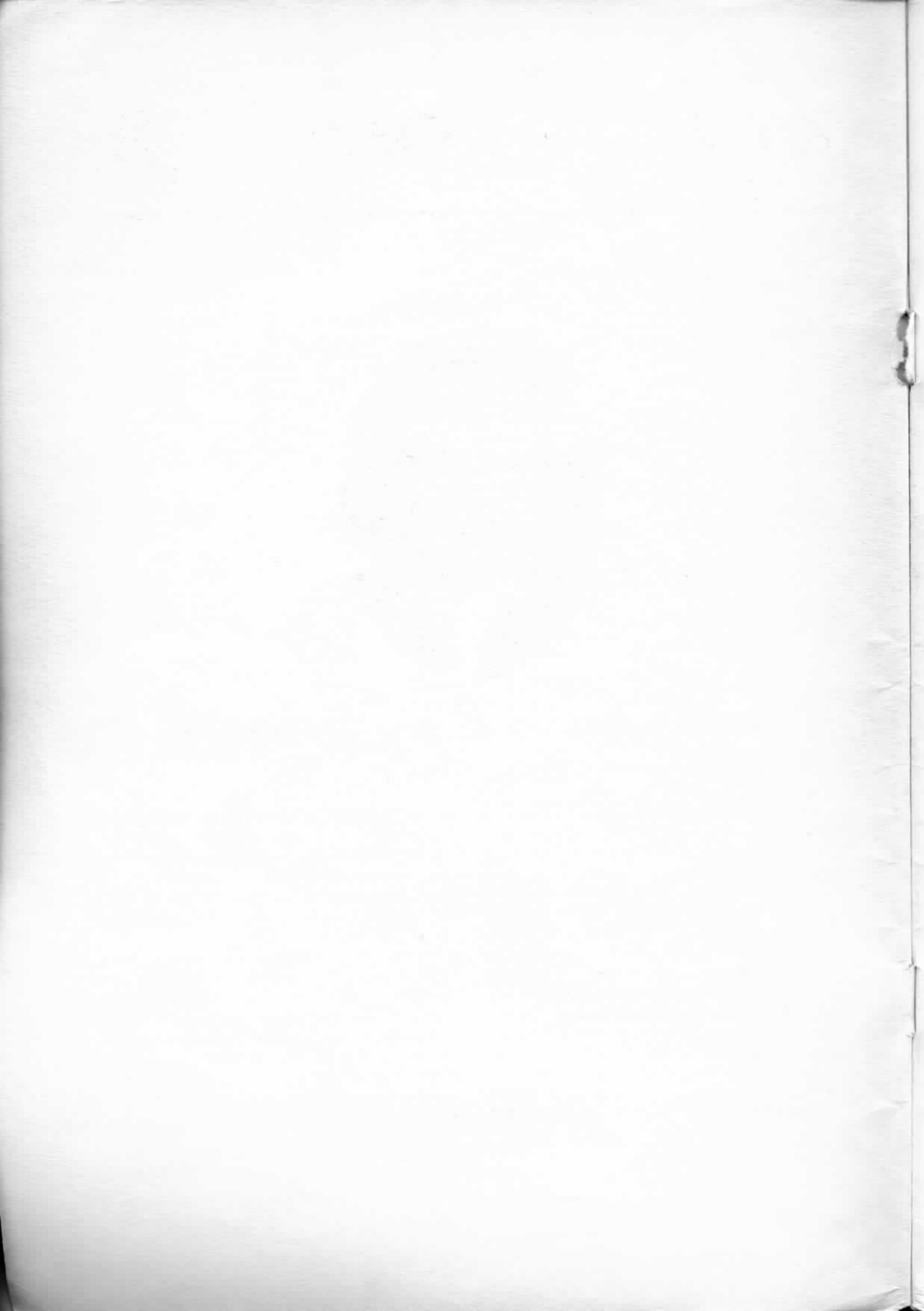
1948
№ 4

KOTI

KOU_QU
S KOTI
05.1
KYM

Kymmeli-Yhtymä

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN JULKAISU

N:o 4 · 1948.

Kahdeksas vuosikerta.

VARATUOMARI C. J. EHRNROOTH 50-VUOTIAS.

Kymin Oy:n johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari C. J. Ehrnrooth täytti kesäkuun 17 pnä 50 vuotta. Hän on syntynyt Helsingissä. Tultuaan ylioppilaaksi v. 1915 hän ryhtyi opiskelemaan lakitiedettä Helsingin Yliopistossa ja suoritti oikeustutkinnon v. 1921. Opintojaan hän täydensi Lontoossa vuosina 1923—24. Hän on harjoittanut asianajajan ammattia Helsingissä vuodesta 1922 aina vuoteen 1945 saakka.

Varatuomari Ehrnrooth'in harrastukset ovat laajassa mittakaavassa suuntautuneet maamme teollisuuselämän eri aloille ja niinpä hän mm. kuuluu monien teollisuusyritysten johtoon. Vuodesta 1936 hän on ollut Kymin Oy:n johtokunnan jäsenenä ja vuodesta 1945 sen puheenjohtajana. Hän toimii Suomen Paperiteh-

taitten Yhdistyksen hallintoneuvoston varapuheenjohtajana ja kuuluu sitäpaitsi yhdistyksen I ja II osaston johtokuntiin. Lisäksi hän kuuluu jäsenenä Teollisuudenharjoittajien Keskinäisen Tapaturmavakuutusyhtiön ja Tehdas-Palon johtokuntiin, monia muita mainitsematta.

Varatuomari Ehrnrooth on kokenut juristi ja omaa laajan tuntemuksen sekä monipuolisen perehtyneisyyden maamme teollisen elämän eri aloilla. Hänen toiminnalleen on aina ollut leimaa antavana asiallinen suhtautuminen päivän kysymyksiin ja laajoissa piireissä hän nauttii suurta luottamusta ja arvontoa siitä hyvin harkitusta ja rauhallisesta tavasta, jolla hän on käynyt asioihin käsiksi. Kymi-yhtymän joh-

SOSIAALIJOHTAJA, VARATUOMARI EINO WALLENIUS 60-VUOTIAS.

Kymi-yhtymän sosiaalihohtaja, varatuomari Eino Wallenius täyttää syyskuun 28 pnä 60 vuotta. Hän on syntynyt Kuopiossa, tullut ylioppilaaksi Kuopion klassillisesta lyseosta v. 1907, suorittanut oikeustutkinnon v. 1912 ja saanut varatuomarin arvonimen v. 1919. Työskenneltyään aluksi Pohjoismaiden Yhdyspankin pääkonttorissa hänet nimitettiin v. 1913 saman pankin Warkauden konttorin hoitajaksi, missä toimesta oli vuoteen 1918, jolloin astui Kymin Oy:n palvelukseen. Hän oli lakiasiain

tokunnan puheenjohtajana hän on viime vuosina yhä enemmän omistanut aikaansa ja voimiaan ajankohtaisille kysymyksille paperiteollisuudessa ja tehnyt sen tavalla, joka on koitunut koko puunjalostusteollisuutemme hyödyksi ja taannut hänelle merkittävän aseman tällä alalla.

Varatuomari Ehrnrooth'in erikoisharrastuksista mainittakoon lohenkalastus, jonka pariin hän mielellään vetäytyy virkistymään silloin, kun tilaisuus siihen tarjoutuu.

Merkkipäivänään sai varatuomari Ehrnrooth vastaanottaa runsain määrin onniteluja sekä valtiovalan että myös liikemaailman ja yksityisten ystävien taholta.

Lehtemme pyytää kunnioittaen yhtyä onniteluihin, vaikkakin näin post festum.

osaston päällikkönä 20 vuotta ja nimitettiin v. 1938 sosiaaliosaston päälliköksi sekä v. 1947 koko yhtymän sosiaalihohtajaksi, jota virkaa hän oikeastaan jo sitä ennenkin hoiti.

Tuomari Walleniuksen harrastukset ovat hänen varsinaisen toimensa ohella laajassa mitakaavassa suuntautuneet kunnallisen, yhteiskunnallisen ja sivistyselämän eri aloille. Niinpä hän on toiminut Kymin Oy:n tehtaiden työläisten sairas- ja hautausapukassan sekä eläkekassan hallintoneuvoston jäsenenä vuosina 1920—37 ja puheenjohtajana vuosina 1937—47, ja kun tämä kassa uuden avustuskassalain mukaisesti muodostettiin kahdeksi eri kassaksi, hän on ollut Kymin Oy:n Kuusankosken tehtaitten työläisten sairas- ja hautausavustuskassan hallituksen jäsenenä sekä Kymin Oy:n työläisten työkyvyttömyys- ja perhe-eläkekassan hallituksen puheenjohtajana viimeksimainitusta vuodesta lähtien. Pitkäaikaisen kokemuksensa ansiosta avustuskassatoiminnassa hänet valittiin koko maan käsittävän avustuskassojen yhdistyksen valtuuskunnan puheenjohtajaksi, kun tämä yhdistys v. 1943 aloitti toimintansa.

Kun Kymin Oy. ylläpiti Kymintehtaan, Kuusankosken ja Voikaan tehtaan kansakouluja, toimi tuomari Wallenius näiden koulujen johtokuntien puheenjohtajana. Niinikään hän on ollut pitkän aikaa Kymin Oy:n ammattikoulun johtokunnan varapuheenjohtajana ja kuulunut

jäsenenä Kuusankosken Yhteiskoulun johtokuntaan. Edelleen hän toimii mm. Mannerheimliiton Kuusankosken osaston ja Kuusankosken Maatalouskerhoyhdistyksen puheenjohtajana, Kymintehtaitten Kauppa Oy:n johtokunnan puheenjohtajana, Kuusankosken Säästöpankin hallituksen jäsenenä ja varapuheenjohtajana sekä Pohjois-Kymen Sairaalat Oy:n johtokunnan jäsenenä. Aikoinaan hän kuului jäsenenä myös Kymintehtaitten sk:n esikuntaan.

Tuomari Walleniuksen osuus kunnallisessa elämässä on ollut varsin huomattava. Hän kuului kunnanvaltuustoon Kuusankosken kunnan perustamisesta eli vuodesta 1921 lähtien aina vuoteen 1947 ja toimi valtuuston varapuheenjohtajana v. 1926 sekä vuosina 1939—42. Kunnallislautakunnassa hän on ollut jäsenenä vuodesta 1943 ja puheenjohtajana vuosina 1943—45, hoitaen nykyisin varapuheenjohtajan tehtäviä. Kunnan asutuslautakunnan puheenjohtajana hän on ollut vuodesta 1928 ja taksoituslautakunnan puheenjohtajana vuosina 1943—48 sekä lukuisien muiden lautakuntien puheenjohtajana tai jäsenenä kunnan alusta alkaen. Hän on siten osaltaan ollut vaikuttamassa Kuusankosken kunnan kehitykseen ja sen kohoamiseen maamme kuntien eturiviin ja hänen asialliselle ja harkitulle esiintymiselleen kunnan johtavissa elimissä on aina pantu suurta painoa. Myös seurakunnalliseen toimintaan

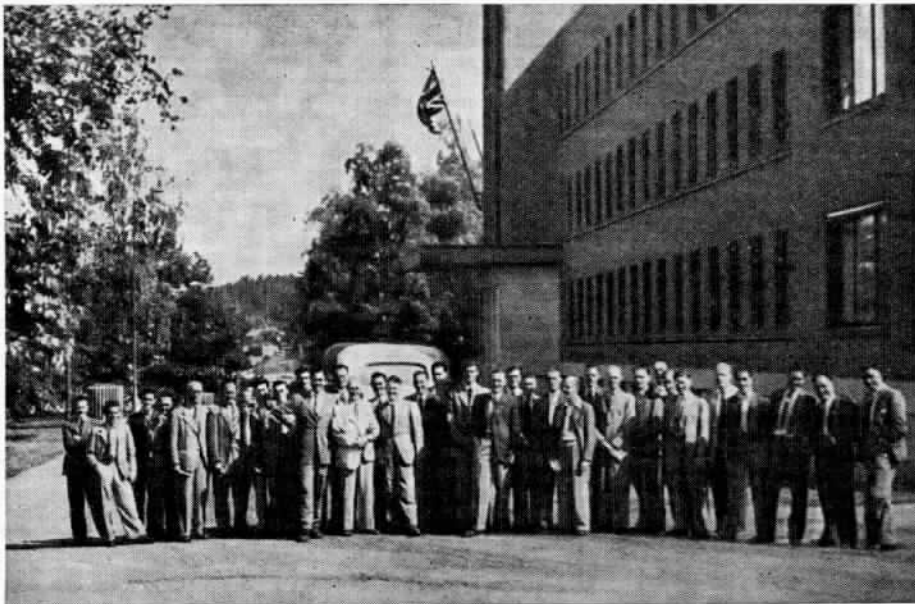
on tuomari Wallenius osallistunut, mm. pitkäaikaisena kirkkovaltuuston jäsenenä.

Sinä aikana, minkä tuomari Wallenius on ollut sosiaalisten asiain johdossa yhtymässämme, ovat olot tällä alalla entisestä paljon muuttuneet. Työkenttä on laajentunut ja tehtävät lisääntyneet ja monipuolistuneet, aiheuttaen jatkuvasti toimenpiteitä parannusten aikaansaamiseksi. Tuomari Walleniuksen aloitteilla on tässä suhteessa ollut suuri merkitys, ja sikäli kuin ne ovat saaneet yhtymän johdon hyväksymisen, on niistä koitunut hyötyä yhtymämme palveluksessa oleville henkilöille.

Tuomari Wallenius kuuluu jäsenenä Suomen Puunjalostusteollisuuden Työnantajaliiton sosiaalitoimikuntaan, vaikuttaen merkittäväällä tavalla toimikunnan työskentelyyn mm. lukuisilla uusilla aloitteillaan, joita on käytännössä sovellettu puunjalostusteollisuutemme eri aloilla.

Nuorempana osallistui tuomari Wallenius aktiivisesti voimistelu- ja urheilutoimintaan, mikä selittääkin hänen hyvän kehollisen kuntonsa. Tennis on nykyisin hänen "hobbynsa", jota paitsi hän on myös innokas metsämies. Urheilutoimintaa kohtaan hän tuntee jatkuvasti mielenkiintoa ja tekee parhaansa mahdollisuuksien järjestämiseksi sen harjoittamista varten.

Pyydämme puolestamme toivottaa tuomari Walleniukselle parhainta onnea hänen merkkipäivänsä johdosta.

Englantilaisen Reed-yhtymän urheilujoukkue, joka kesäkuun alussa oli Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n vieraana, käväisi myös Kuusankoskella.

POLTTOPUIDEN KULUTUKSESTA.

Lehtemme viime vuoden joulukuun numerossa oli kirjoitus "Lämmitä säästään". Kirjoituksessa kuvailtiin erilaisten lämmitysuunien ja liesien toimintaa ja hoitomenetelmiä. Myöskin mainittiin polttopuista mm., että tuoreen pilkkeen tulee olla pienempi kuin kuivan pilkkeen palaakseen hyödyllisesti. Mainittiinpa vielä, että normaalin suuruudessa liedessä on kokeilun avulla tultu siihen tulokseen, että 25 cm. pituinen pilke on edullisin käyttää keittiöpuuna, jos tulipesän arinan pituus on 28 cm. Pitempikin arina voidaan lyhentää kesän ajaksi, jolloin ei tarvitse huonetta lämmittää, asettamalla tiilikivi perälle arinan peitteeksi. Näin estetään tulipesään pääsemästä liaksi ilmaa, joka jäähtytää tulipinnat ja viivyyttää keittämistä ja pais-

tamista. Tällöin on kuitenkin muistettava usein poistaa tulipesän perään kerääntynyt tuhka, joka estää lämmön säteilyn hyväksikäytön muurauspinnoissa.

Tämän kirjoituksen tarkoituksena on selvittää, miten ne polttopuuannokset, joita yhtiö luovuttaa myytäväksi omalle henkilökunnalleen, jakaantuvat päivittäistä käyttöä varten vuoden eri aikoina, jos vuoden keskilämpö on normaalin.

On laadittu taulukoita, joista nähdään erisuuruisten asuntojen keskimääräinen puunkulutus päivässä.

Taulukossa n:o 1 esim. nähdään, että yhden keittiöhuoneen 10 m³ vuotuisesta puuannoksesta voidaan tammikuun aikana päivittäin kulut-

Taulukko n:o 1.

Talous- ja lämmityspuiden päivittäinen keskimääräinen kulutus vuoden eri aikoina olettamalla, että ulkoilman lämpö on normaalin. Polttoaine: 33 cm:n koivupilke à 400 gr. Pinokuutio painaa noin 410 kg.

Asunto	Keittiö		Keittiö ja huone		Keittiö ja 2 huonetta		Keittiö ja 3 huonetta	
Puuannos	10 m ³		14 m ³		18 m ³		24 m ³	
Päivitt. kulutus	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku
Tammikuu	15	38	25	62	34	85	49	122
Helmikuu	15	38	24	60	33,5	84	47	118
Maaliskuu	13,6	34	21	53	28	72	40	100
Huhtikuu	11	28	16	40	20	50	27	67
Toukokuu	9	23	10	25	12	30	14	35
Kesäkuu	8	20	8	20	8	20	8	20
Heinäkuu	8	20	8	20	8	20	8	20
Elokuu	8	20	8	20	8	20	8	20
Syyskuu	9,2	23,5	11	28	13	33	16	40
Lokakuu	11,2	28	16	40	20	50	26	66
Marraskuu	12,8	32	19	48	26	65	36	90
Joulukuu	14,4	36	23	58	32	80	45	112

1) Keittiöllä on tässä tarkoitettu vain tavallista huonetta eikä keittiötupaa, jossa on leivinuuni, joka vaatii lämmitettäessä oman puuosuutensa. Jos keittiön liesi on vanhanaikainen ja muutkin laitteet sen mukaiset, sekä jos kalkki taloudessa tarvittava leipä paistetaan siinä, on polttopuita hankittava muualta tai siten supistettava lämmitystä jonkun verran. Taulukossa ei myöskään ole talouspuihin sisällytetty sitä puumäärää, joka tarvitaan karjanruokien valmistukseen, eläinsuojien lämmitykseen, keittiön lieteen asetetun vesiputken kuumentamiseen kylpy- ja talousvettä varten eikä sauna- ja pyykkipuita.

2) Kun pilkkeiden samankokoisuus on käytännössä vaikeasti järjestettävissä, riittää tarkkailuun, jos seurataan päivittäistä kilopainoa.

Taulukko n:o 2.

Lämmityspuiden päivittäinen keskimääräinen kulutus lämmitysuneissa jakaantuu vuoden eri aikoina seuraavasti:

Polttoaine: 33 cm:n koivupilke, à 400 gr. Pinokuutiometrin paino noin 410 kg.

Huoneen suuruus	12-14 1/2 m ²		15-17 m ²		17 1/2-19 1/2 m ²		20-22 m ²		22 1/2-24 1/2 m ²		25-30 m ²	
Puuannos	3 1/2 m ³		4 m ³		4 1/2 m ³		5 m ³		5 1/2 m ³		6 m ³	
Kulutus	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku	Kg	Pilkeluku
Tammikuu	8,5	21	9,7	24	10,8	27	12	30	13,3	33	14,6	36
Helmikuu	8,1	20	9,3	23	10,5	26	11,7	29	12,8	32	14	35
Maaliskuu	6,6	16	7,6	19	8,5	21	9,5	23	10,5	26	11,2	28
Huhtikuu	3,9	10	4,5	11	5	12	5,7	14	6,2	15	6,7	17
Toukokuu	1,3	3	1,5	3,7	1,6	4	1,8	4,5	2	5	2	6
Kesäkuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heinäkuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elokuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Syyskuu	1,7	4	1,9	5	2,1	5,4	2,3	5,8	2,5	6,4	2,8	7
Lokakuu	3,8	9,6	4,4	11	5	12,4	5,6	14	6	15	6,6	16
Marraskuu	5,8	14,5	6,6	16,5	7,4	18,5	8,3	20	9	22,5	10	25
Joulukuu	7,7	19	8,7	22	9,8	25	11	27,5	12	30	13,9	33

Yläkerran huoneille lasketaan vain 2/3 taulukossa olevasta luvusta. On kuitenkin muistettava, että huoneiden sijoituspaikka ja lämmöneristyskyky eri rakenteisissa taloissa vaikuttaa tuntuvasti puiden kulutukseen. Välihuoneita tarvitsee lämmittää vähemmän kuin kulmahuoneita. Myöskin huoneiden korkeus sekä ikkunoiden suuruus ja luku, jos ne poikkeavat normaalista, aiheuttavat suuremman lämmönhukan. Tästä johtuu, että kukin tapaus olisi laskettava erikseen, mikä tässä on kuitenkin jätetty huomioonottamatta.

Kun keväällä ja syksyllä huoneita ei tarvitse lämmittää joka päivä, ovat taulukossa olevat luvut vain osoituksena suhteellisesta puunkulutuksesta päivää kohden.

Huoneen normaalilämmöksi on laskettu +18° C.

taa noin 15 kg koivupilkkeitä, jotka ovat 33 cm. pitkiä, paino noin 400 gr. kappale, eli yhteensä 34 pilkettä, jos pinokuutiometrin paino on 410 kg. Samoin keittiön ja huoneen suuruudessa asunnossa, johon luovutetaan 14 m³:ä, on tammikuun päivittäinen kulutus 25 kg eli 62 pilkettä.

Taulukosta n:o 2 nähdään lämmitysuneilla varustettujen huoneiden puunkulutus.

Numerot jonkun verran muuttuvat, jos kuutiometrin paino muuttuu.

Jos halko sahataan neljään osaan, jolloin saadaan 25 cm:n pilke, ja oletetaan, että päivittäinen kilopaino pysyy samana, niin pilkeluku luonnollisesti kasvaa. Jos 25 cm:n pilke painaa esim. 300 gr, saadaan tammikuussa 15 kg:n päiväänoksesta 50 pilkettä. Samoin 25 kg:n annoksesta noin 83 pilkettä ja 34 kg:n annoksesta 114 pilkettä j.n.e.

Polttopuun säästöä saadaan syntymään käyttämällä 25 cm:n pilkkeitä siksi, että lämpimänä vuodenaikana, jolloin ei tarvitse huoneita lämmittää, ei tulipesään jää tarpeettomia pilkkeen päitä palamaan, vaan puut ovat tarkemmin loppuun palaneet silloin, kun ruokakin on jo valmistunut.

Jos tarkastelemme taulukoita edelleen, niin näemme, että keittiön ja 2 huoneen päivittäinen pilkekulutus tammikuussa on merkitty 85 kappaleeksi (paino 34 kg). Tämä vastaisi suunnitteen seuraavansuuruista asuntoa:

Lämmittämiseen:

keittiö,	pinta-ala	15—17 1/2 m ² ,	pilkkeitä	24 kpl.
kamari	„	17 1/2—19 „	„	27 „
yläkerr. kam.	„	15—17 1/2 „	3/4 24:stä	16 „
keittämiseen	.....			20 „

Yhteensä 87 kpl.

Yläkerran huoneelle, joka on lämpimän huo-

PIENOISRÖNTGENKUVAUKSEEN

Kymin-Kuusankosken ja Voikaan tehtailta saapui noin 75 % henkilökunnasta.

Viime vuosina on meidänkin maassamme yhä enemmän alettu käyttää pienoISRöntgenkuvausta joukkotutkimuksissa. Ei mikään muu tutkimustapa anna niin helposti ja nopeasti yhtä tarkkoja tietoja rintakehän elinten tilasta, kun suuret määrät ihmisiä on tarkastettavana. Tähän tulee vielä lisäksi se, että kustannukset ovat tehoon verrattuina varsin kohtuulliset. Suomessa tämä tutkimustapa otettiin ensin käytäntöön v. 1940 puolustusvoimissa, missä sitä on jatkettu tehokkaasti koko viime sodan ajan ja sen jälkeenkin. Puolustuslaitoksessa on tähän mennessä otettu yli 600.000 pienoISRöntgenkuvaa. Sotien jälkeen aloitti Tuberkuloosin Vastustamisyhdistys pienoISRöntgenkuvaukset maamme maaseutuväestön keskuudessa ja on se tähän mennessä ottanut lähes 500.000 kuvaa. V. 1946 perustettu Oy. Yleisröntgen Ab. on kuvannut liike- ja teollisuuslaitosten henkilökuntia eri kaupungeissa ja suurimmissa maaseudun teollisuuskeskuksissa ja päässyt jo varsin huomattaviin tuloksiin sekkin.

PienoISRöntgenmenetelmästä kirjoittaa tri Wäinö J. Soinio Terveystieteiden lehdessä mm. seuraavaa:

Vaikka pienoISRöntgenmenetelmän avulla saadaan näkyviin monenlaisia sairaustiloja, kuten kasvannaisia, luuvikoja, epämuodostumia ja verenkiertoelinten muutoksia, on sen päämerkitys kuitenkin keuhkosairauksien ja etenkin keuhkotaudin toteamisessa. Keuhkotautihan on vaarallinen kansantautimme, joka on levinnyt laajalti kaikkiin kansankerroksiin, ja on sen johdosta vaikeasti huomattavissa, että se tavallisesti ei aiheuta mitään kipua eikä hälyttäviä varhaisoireita. Nykyään käynnissä olevissa pienoISRöntgentutkimuksissa on yhä uudelleen havaittu, että useimmat jo selvästi keuhkotautiset henkilöt eivät ole aavistaneetkaan olevansa sairaita. Ja yllättävintä on ollut se, että niin kovin monet vanhat ihmiset sairastavat pitkälle kehittyntä ja tartunnanvaarallista keuhkotautia, josta eivät he eikä heidän ympäristönsä ole tien-

neet mitään, ennenkuin se pienoISRöntgenkuvassa on todettu. Esimerkiksi Helsingin maalaiskunnan pienoISRöntgentarkastuksessa huomattiin, että kaikista uusista keuhkotautitapauksista puolet oli 50—60 vuoden ikäisiä henkilöitä.

PienoISRöntgenmenetelmällä on kansanterveyden edistämisen ja huoltotyössä tavattoman suuri merkitys. Millään muulla tavalla ei voida saada selville niitä tuhansia vaarallisia keuhkotautitapauksia, jotka on välttämättä hoidettava ja tehtävä tartunnanvaarattomiksi, ennenkuin sairastuneet ehtivät tulla työkyvyttömiksi ja tartuttaa taudin ympäristöön. Sotaväessä sekä teollisuus- ja liikelaitoksissa, missä koko henkilökunta helposti saadaan pienoISRöntgentarkastukseen, menetelmä on kaikkein tehokkain.

Jos pienoISRöntgenkuvaus on hyvin järjestetty ja tarkastettavia tulee tasaisena virtana koneeseen, on tavallinen kuvausnopeus 100—200 henkilöä tunnissa ja 600—800 päivässä. Jokaisesta röntgenkuvastusta henkilöstä tehdään jo kuvaustilaisuudessa kortti, johon kuvia tarkastettaessa merkitään, onko asianomaisen keuhkoissa havaittu mitään sairaalloista. Niistä henkilöistä, joiden keuhkot eivät ole terveet, laaditaan luettelo, jossa kunkin nimen kohdalle on yksityiskohtaisesti merkitty, miten laajalla alalla ja mitä vikaa asianomaisen keuhkoissa on. Tämä luettelo lähetetään sen tuberkuloosihuoltopiirin lääkärille, missä kuvaus on toimitettu. Lääkäri kutsuu sitten sairaiksi havaitut henkilöt jälkitarkastukseen, jossa päätetään, onko ryhdyttävä toimenpiteisiin keuhkolöydöksen johdosta.

Kun vertaamme joukkotutkimusten tekoa 30 vuotta sitten siihen, mihin nykyisin on päästy, on tulos sekä hämmästyttävä että ilahduttava. Ennen ei lääkäreillä ollut muuta neuvoa kuin turvautumalla kuulotorveensa tutkia niin monta henkilöä kuin jaksoi. Tuskin kukaan kykeni päivässä kunnollisesti kuuntelemaan viitäkymmentä henkilöä enempää. Sen lisäksi on kuun-

neen päällä, lasketaan vain $\frac{2}{3}$ taulukossa olevasta luvusta 24.

Huoneiden lämmityksestä olisi vielä mainittava eräs hyvin yleinen tapa, jota ei polttopuun säästämisen kannalta olisi suositeltava. On nimittäin hyvin tavallista, että keittiön ja huoneen suuruudessa asunnossa huoneen lämmitykseen kuuluvaa puuta poltetaan keittiön liedessä asunnon lämmitystarkoituksessa. Uskotaan, että liesi on jonkunlainen keskuslämmitysuuni. On muistettava, että liesi on suunniteltu ruoan valmistukseen ja kuumenee vain määrättyistä kohdista eikä pysty varaamaan lämpöä, vaan jääh-

tyy nopeasti, kun tuli uunissa on sammunut. N.k. ihanneuuni tekee tästä poikkeuksen, koska se on tähän tarkoitukseen rakennettu ja kamarin puolelta puuttuu tulipesä. Jos sensijaan lämmitysuunia lämmitetään pakkasten aikana säännöllisesti kerran päivässä, riittää sen lämpö koko vuorokaudeksi pitämään asunnon lämpimänä, kun sensijaan keittiön liedessä saadaan jatkuvasti polttaa puuta aamusta iltaan. Ne jotka epäilevät asian näin olevan, voivat alkaneena lämmityskautena kokeilla, kumpi tapa on edullisempi.

K. B. H.

Mestaruuden voittanut Kymintehtaan joukkue.

KYMINTEHDAS UDELLEEN YHTYMÄMME JALKAPALLO- MESTARIKSI.

VOITTI LOPPUOTTELUSSA VOIKAAN 5—3.

Aikaisempina vuosina on otellut yhtymän jalkapallomestaruudesta suoritettu yleisurheilumestaruuskilpailujen yhteydessä, mutta käytännöllisistä syistä ne pelataan nyt kokonaan erillään niistä. Tämä tapa otettiin käytäntöön viime kesänä yhtymän kesämestaruuskilpailujen uusien sääntöjen mukaisesti. Mestaruutta tavoittelemaan oli tällä kertaa ilmoittautunut 5 tehdasta, nimittäin Halla, Högfors, Salon valimo ja Voikka sekä viimevuotinen mestari Kymintehtas. Kilpailuissa sovellettiin cup-systeemiä, joten tie mestaruutta kohti oli "pystyssä" jo ensimmäisen häviön jälkeen. Sään-

nöt sallivat vaihtoehtoisesti myös sarjakilpailun, jossa voitosta annetaan 2 pistettä, tasapelistä 1 ja häviöstä 0, mutta nyt ratkaistiin paremmuus cup-kilpailua käyttäen.

Högfors—Salon Valimo 7—0.

Ensin selvittivät välinsä Högfors ja Salo. Edellinen oli ylivoimainen ja teki 7 maalia, Salon saamatta kertaakaan palloa vastustajansa verkkoon.

Voikka—Halla 4—0.

Voikka ja entinen monivuotinen mestari Halla kohta-

telutulos aina varsin epätarkka. Nyt otetaan pienoisoröntgenkuvia vähäiselläkin nopeudella 100 tunnissa ja 600 päivässä ja tulokset ovat niin paljon tarkemmat, että niitä tuskin voi verrata kuuntelutuloksiin.

Kymin Oy:n ja Oy. Yleisröntgen Ab:n välillä tehdyn sopimuksen mukaisesti suoritettiin yhtiömme henkilökunnan pienoisoröntgenkuvaus viime toukokuussa. Kymin—Kuusankosken tehtaitten henkilökunnan kuvaus tapahtui Kuusankosken Seuratalossa ja Voikaan tehtaitten henkilökunnan Voikaan Seuratalossa, jossa samanaikaisesti kuvattiin myös Werlan tehtaan palveluksessa olevat. Osanottoprosentti nousi noin 75:een, ollen tarkemmin mainittuna Kuusankoskella 74,5 ja

Voikaalla 75,4. Sitä voidaan pitää kokolailla hyvänä, vaikka toisaalta olisi kyllä odottanut, että työläiset ja virkailijat olisivat jokseenkin 100-prosenttisesti käyttäneet tilaisuutta hyväkseen, varmistautuakseen rintakehäelintensä terveydentilasta. Kuvaus oli maksuton, mutta mikäli kuvattava halusi saada itselleen suurenetun jäljennöksen röntgenkuvastaan, tuli hänen siitä suorittaa 50 markan maksu.

Numerotietoja siitä, mitenkä monella kuvatulla on todettu olevan sairaalloisia ilmiöitä rintakehän elimissä, ei vielä ole käytettävissä. Ne valmistuvat lähiaikoina, joten joulunumerossamme toivomme voivamme antaa asiasta tarkempia tietoja.

sivat toisensa Voikaan urheilukentällä. Ottelu saatiin suoritettua erinomaisissa olosuhteissa noin 200 katsojan läsnäollessa.

Voikka voitti arvannon ja valitsi auringon selkensä taakse. Ottelun alku oli tasaista. Molemmat joukkueet yrittivät kovasti, mutta peli oli haparoivaa eikä kumpikaan puoli saanut mitään näkyvämpää aikaan. N. 15 min. kuluttua pääsi Voikka avaamaan maalitilinsä. Pekola ampui hiljaisen maapallon kohti Hallan maalia. Epävarmasti pelannut Hallan maalivahti pudotti kuitenkin pallon käsistään, jolloin valppaana ollut Tolonen työnsi sen verkkoon ja Voikka johti 1—0. Ennen puoliajan loppua oli molemmilla joukkueilla vielä muutamia vaarallisia tilanteita, mutta pallo ammuttiin joko yli tai ohi.

Toinen puoliaika alkoi Hallan kovalla painostuksella. Peliä käytiin pitkän aikaa Voikaan kenttäpuoliskolla, mutta tulosta ei vaan syntynyt. Kun toista puoliaikaa oli kulunut n. 20 min., pääsi Voikaan Aranko murtautumaan läpi Hallan puolustuksen ja löi pallon voimalla verkkoon. Maalin jälkeen Voikaan joukkue sai peliinsä uutta intoa ja hallitsikin loppuajan selvästi. Vielä ennen pelin loppua pääsivät Tolonen ja Rinne sopivasti maaliaukolle ja Hallan maalivahdilla ei ollut muuta tekemistä kuin poimia pallot verkosta. Loppuvihellys ja peli oli päättynyt Voikaan voittoon tuloksella 4—0. Mainittakoon muuten, että myös viime vuonna Hallaa vastaan pelaamansa ottelun voitti Voikka samalla tuloksella 4—0.

Ottelun tunnollisena ja tarkkana erotuomarina toimi Y. Teinilä Kuusankoskelta.

Kymintehdas—Högfors 6—1.

Högfors joutui matkustamaan Kuusankoskelle, missä se sai vastansa Vedon ja Puhdin pelaajista kokoonpannun Kymintehtaan joukkueen. Vaikka karkkilalaiset olivat voittaneet Salon niin vakuuttavasti kuin 7—

0, saivat he nyt tyytyä 6—1 häviöön, sillä Kymintehtaan joukkue oli heitä huomattavasti yhtenäisempi ja teknillisempi. Sisukkaasti Karkkilan pojat kuitenkin yrittivät aina loppuminuuteille saakka. Ensimmäisen puoliajan tulos oli 4—1. Kymintehtalaisten maaleista tekivät E. Aranko ja T. Rautjärvi kumpikin kolme. Pelin tuomitsi S. Kossila PaPe:sta onnistuneesti. Joukkueiden parhaina pelaajina saivat muistopalkinnon Kymintehtaan Rautjärvi ja Högforsin Jarila.

Kymintehdas—Voikka 5—3.

Loppuotteluun olivat siten selviytyneet Kymintehdas ja Voikka. Tämä ottelu suoritettiin Kuusankosken urheilukentällä ja siitä muodostui odotusten mukaisesti luja ja tiukka kamppailu mestaruudesta. Varsinainen peliaika päättyikin tasapeliin 3—3 ja ratkaisu tuli vasta jatkoajalla, jolla Kymintehtaan onnistui saada kaksi maalia lisää, joten se siis uusi viimevuotisen mestaruutensa.

Olosuhteet ottelulle olivat mainiot. Sää oli tyyni ja aurinkoinen ja kenttä sateitten jälkeen parhaassa mahdollisessa kunnossa. Kymintehdas voitti teikkauksen, mistä oli se etu, että se sai ensimmäisen puoliajan pelata selin aurinkoon. Myöhemmin ei aurinko enää saottavasti silmiä häikäissyt.

Alkuminuutit kuluivat voikaalaisten hienoisen painostuksen merkeissä heidän viljellessään näppärää lyhytyöttöpeliä. Tuloksena siitä oli 9 minuutin kuluttua maali, keskushyökkääjä Tolosen toimittaessa pallon vaarattomalta näyttäneestä tilanteesta verkkoon. Minuutin kuluttua oli peli kuitenkin tasoissa, E. Arangon ammuttua komeasti pömpelin ylänurkkaan. 23 minuutin kohdalla syntyi hieman väärinkäsitystä Kymintehtaan maalivahdin ja oikean puolustajan kesken. Maalia kohti ammutun pallon, jonka maalivahti olisi hyvin kyennyt torjumaan, puolustaja yritti oikaista mieles-

Voikaan tehtaan joukkue.

Peli on juuri alkanut.

tään paremmin maalivahdille, mutta pallo lipsahti tämän käsistä ja putosi maalin edustalle, mistä Tolonen sujautti sen vaivatta sinne, minne se oli tarkoitettukin. Voikka johti siten 2—1. Kymintehdas pani tämän jälkeen tuulemaan, mutta hyvistä yrityksistä ei ollut tuosta, vaan loppuaika kului maaleitta.

Myös toisella puoliajalla aloitti Voikka "maalailemisen" ja jo minuutin kuluttua lepäsi pallo Makkosen selän takana Kähärän sinne toimittamana. Tilanne oli jo 3—1. Tämä säpsähdytti kymintehtaalaisia, jotka alkoivat raataa kuin hevoset. 11 minuutin kohdalla onnistuttiin kaventamaan rakoa, Voikaan maalivahdin Roosin pudotettua pallon, jonka Turunen tuikkasi sisään. Kymintehtaalla oli tämän jälkeen useita herkullisia tilanteita, mutta pallo ammuttiin joko yli tai ohi. Yleisö, josta suurin osa oli kymintehtaalaisia, oli sydämestään ja kurkustaan pelissä mukana, mutta vasta 38 minuutin kohdalla tuli toivottu tasoitus. E. Aranko antoi onnistuneen syötön Turuselle vasempaan laitaan, tämä toimitti pallon maalin edustalle, josta Rautjärvi sujautti sen pömpeliin. Muita maaleja ei sitten tullutkaan, joten varsinainen peliaika päättyi tasapeliin 3—3.

Jatkoajalla oli Kymintehdas miltei koko ajan painostavampi ja hieman ennen ensimmäisen puoliajan päätymistä Rautjärven onnistui hankkia johtomaali. Toisella 15 minuuttia kestäneellä puoliajalla pääsi E. Aranko 13 minuutin kohdalla läpi ja antoi Turuselle, joka onnistuneesti laukaisi ja Kymintehdas johti 5—3. Se jäikin ottelun lopputulokseksi ja Kymintehdas oli jälleen mestari.

Erotoumarina ottelussa, jota seuraamassa oli noin 300-päinen yleisöjoukko, toimi V. Ikonen KUP:stä.

Joukkueet pelasivat seuraavissa kokoonpanoissa maalivahdista vasempaan laitamieheen lukien:

K y m i n t e h d a s: Makkonen; Okka, Mattila; Frilander, Pekkalin, Salmi; Rautjärvi, Teinilä, E. Aranko, Turunen, Rahikainen.

V o i k k a: Roos; Kalso, Aalto; J. Kossila, Kärki, Vilén; Pekkola, V. Aranko, Tolonen, Rinne, Kähärä.

Heti ottelun päätyttyä ojennettiin voittaneen joukkueen pelaajille palkinnot ja kunniakirjat ja hävinneille kunniakirjat. Voikaan joukkueen parhaana pelaajana sai muistopalkinnon maalivahti Roos.

Kuusankoski voitti jälleen Lindesbergin

kummikuntien välisessä yleisurheilutappelussa.

Kuusankosken ja sen ruotsinmaalaisen kummikunnan Lindesbergin välinen toinen yleisurheilutappelu pidettiin elokuun 13 p:nä Lindesbergissä. Kuten muistettane, suoriutui Kuusankoski edellisessä kummikuntaottelussa täällä Kuusankoskella voittajana 11 pisteen etumatkalla ja tuli voitto tälläkin kertaa kotiin suunnilleen samalla pistemarginaalilla.

Ensimmäisenä lajina oli ohjelmassa 100 m. juoksu, jossa Lindesbergin Alf Andersson jätätti meikäläisiä noin 3 metriä. Jäntti ja Pöyhönen sijoittuivat seuraaviksi, toisen ruotsalaisen jäädessä viimeiseksi. Naisten 80 m. juoksussa oli Nora-Anna eli Anna Larsson, joka omistaa naisten maailmanennätyksen 800 m. juoksussa, paras, mutta meidän Irja Laitsemme hävisi hänelle vain 0,1 sek. Kolmanneksi tuli Margit Jämsä. 800 m:llä olivat Lindesbergin Birger Andersson ja meidän Matti Tamminen varsin tasaväkiset. Ajat 2.01,7 ja 2.01,8. Anssi Schön saavutti sekuntia huonomman ajan kuin Tamminen. Pituushypyn voitti Raine Valleala, vaikka etäisyys ponnistuslaudalta hyppykuoppaan on Ruotsissa toisenlainen kuin Suomessa. Antero Jäntti varmisti meikäläisten kaksoisvoiton tässä lajissa. Korkeushypyssä sijoittui sensijaan Lindesbergin Holger Johansson kärkeen, mutta Kesto ja Gruzdaitis tunkeutuivat ruotsalaisten väliin. Kiekkoa heitti Lindesbergin Lihagen pisimmälle, Nokelaisen ja Iso-Lummukan vallatessa seuraavat sijat. Samat suomalaiset hankkivat toisen kaksoisvoiton Kuusankoskelle kuulantyyntönsä ja kolmanesta kaksoisvoitosta huolehtivat Levänen ja Pethman 3000 m. juoksussa. Lindesbergin pikkuinen K. G. Eriksson pysyi kannoilla puolimatkaan saakka, jolloin meikäläiset lisäsivät vauhtia ja ruotsalaisen oli jäätävä. Lopputaipaleella välimatka yhä suureni. Viimeisenä lajina suoritettiin ruotsalaisviesti. Aluksi johtivat kuusankoskelaiset, mutta 300 m. osuudellaan pinkoi Lindesbergin Birger Andersson edelle ja hänen Alf-veljensä piti sitten lopusta huolen. Näin oli kilpailu päättynyt, ja kun pisteet laskettiin yhteen, niin todettiin, että Kuusankoski oli tälläkin kertaa selviytynyt voittajana. Sen pistemäärä oli 54 ja Lindesbergin 42.

Tulokset eri lajeissa olivat seuraavat:

100 m. juoksu: 1) A. Andersson 11,5; 2) A. Jäntti 11,8; 3) E. Pöyhönen 11,9; 4) J. Blixt 12,1.

Naisten 80 m. juoksu: 1) Anna Larsson 10,8; 2) Irja Laitinen 10,9; 3) Margit Jämsä 11,1; 4) Ragnhild Haglund 11,2.

800 m. juoksu: 1) B. Andersson 2.01,7; 2) M. Tamminen 2.01,8; 3) A. Schön 2.02,8; 4) E. Andersson 2.05,6.

Korkeushyppy: 1) H. Johansson 175; 2) M. Kesto 170; 3) P. Gruzdaitis 165; 4) E. Andersson 150.

Kiekonheitto: 1) H. Lihagen 40,15; 2) R. Nokelainen 37,80; 3) A. Iso-Lummukka 35,01; 4) B. Hägfeldt.

Pituushyppy: 1) R. Valleala 633; 2) A. Jäntti 629; 3) A. Andersson 587; 4) E. Andersson 521.

Kuusankosken tehtaitten kesä- mestaruuskilpailut

pidettiin heinäkuun 21 p:nä Kuusankosken urheilukentällä. Sää oli mitä parhain ja kenttä sadeiden jälkeen erinomaisessa kunnossa. Kilpailu oli samalla karsinta yhtymän kesämestaruuskilpailuja varten. Tulokset:

100 m: 1) Lasse Heikkilä, Korj.p. 11,7; 2) Eino Niemi, Korj.p. 11,8; 3) Martti Salminen, Sell. 12,0.

400 m: 1) Erkki Suursalmi, Rak.os. 55,2; 2) Jorma Harlin, Talousos. 55,3; 3) Martti Salminen, Sell. 57,5.

3000 m: 1) Tauno Levänen, Rak.os. 8.59,3; 2) Pentti Seppälä, Korj.p. 9.10,0; 3) Martti Hyyrynen, Rak.os. 9.28,3.

Kuulantyyntö: 1) Aarno Lehtinen, Sell. 12,10; 2) Kauko Takala, Sell. 11,60; 3) Joonas Myyrä, Talousos. 11,32.

Keihäänheitto: 1) Paavo Salama, Kuu. paperi 48,80; 2) Tauno Tuominen 47,50; 3) Leo Nurmi, Korj.p. 41,71.

Pituushyppy: 1) Eino Niemi, Korj.p. 611; 2) Jaakko Palmu, Talousos. 593; 3) Pauli Niemi, Rak.os. 592.

Korkeushyppy: 1) Paavo Salama, Kuu. paperi 165; 2) Erkki Suursalmi, 160; 3) Kalevi Simonen, 160.

Ikämiesten 3-ottelu: 1) Aarno Lehtinen, Sell. 1125 p.; 2) Joonas Myyrä, Talousos. 1003 p.; 3) Tauno Tuominen 972 p.; 4) Toivo Laurell 794 p. — Parhaat yksityistulokset: 100 m. Aarno Lehtinen 13,4. — Kiekko: Joonas Myyrä 33,40. — Pituushyppy: Toivo Laurell 495.

Valittömästi kilpailujen jälkeen valittiin joukkue yhtymän mestaruuskilpailuja varten ja sai se seuraavan kokoonpanon: 100 m: Lasse Heikkilä ja Eino Niemi; 3000 m: Tauno Levänen ja Pentti Seppälä; pituushyppy: Eino Niemi ja Pauli Niemi; korkeushyppy: Paavo Salama ja Kalevi Simonen; keihäänheitto: Paavo Salama ja Aarno Lehtinen; kuulantyyntö: Aarno Lehtinen ja Kauko Takala. Heittolajeihin varalle Joonas Myyrä. Ruotsalaisviesti: Lasse Heikkilä, Eino Niemi, Jorma Harlin ja Erkki Suursalmi.

Edustajiksi naisten kilpailuihin valittiin myöhemmin Kirsti Lagman, Kirsti Pekkola, Eva Häkkinen ja Lea Olkkonen.

Kuulantyyntö: 1) R. Nokelainen 13,30; 2) A. Iso-Lummukka 12,71; 3) H. Lihagen 11,83; 4) B. Hägfeldt.

3000 m. juoksu: 1) T. Levänen 9.02,4; 2) O. Pethman 9.08,4; 3) K. G. Eriksson 9.26,2; 4) L. Jansson 9.53,8.

Ruotsalaisviesti: 1) Lindesberg 2.07,0; 2) Kuusankoski 2.09,0.

Kaksi päivää myöhemmin pidettiin Lindesbergissä suuret yleisurheilukilpailut, joihin myös muutamia meikäläisiä osallistui, sijoittautuen seuraavasti: Valkeala pituushyppäyksessä toiseksi (638) ja 110 m. aitajuoksussa neljänneksi (17,5), Levänen 3000 m. juoksussa kuudenneksi (8.56,2), Nokelainen kuulantyyntönsä neljänneksi (13,21) ja kiekkoheitossa viidenneksi (38,28), korkeushyppäyksessä Kesto neljänneksi (165) sekä juniorien 1000 m. juoksussa Tamminen toiseksi (2.44,0) ja Schön kuudenneksi (2.52,2).

Ammattikoulujen kesämestaruudet

ratkaistiin idyllisessä Raahen kaupungissa.

Kuusankosken pojilla hyvä menestys tiukassa kilpailussa.

Yksityisteollisuuden ammattikoulujen poikien tavannomukaiset kesämestaruuskilpailut järjesti tällä kertaa Ruona Oy:n ammattikoulu Raahessa viime elokuun 22 p:nä.

Etukäteen pidimme matkaa tuonne syrjäiseen kaupunkiin kovin pitkänä ja hankalana, mutta kun lopulta saimme järjestetyksi makuuvaunupaikat pojille, niin alkoi matkanteko jo hiukan valjeta. Kun sitten joukkuekin saatiin pitkän pasianssin jälkeen kootuksi, niin olimme valmiit lähtemään tälle matkalle.

Näitten kilpailujen säännöissä on eräitä kohtia, jotka pahasti sokevat joukkueiden sijoittamista eri lajeihin. Kun 5:llä pojalla on pelattava 6 lajia siten, että kukin poika saa olla mukana vain kahdessa lajissa ja murtomaajuoksussa, tuottaa lajien valinta ja osanottajien sijoittaminen niihin aikamoisen vaivan. Pitää siinä jo hiukan käyttää urheiludiplomatiaakin, kun koettaa urkkia, mihin lajeihin toiset koulut poikansa panevat. Ja tuon miettimisen tuloksena olikin se, että päätimme keskenämme jättää yhden heittolajin kokonaan vaille edustajia ja pitää loput lajit tasaisen vahvoina. Ja tämä ajatus osoitautuikin hyväksi, sillä niistä lajeista, joihin poikamme ottivat osaa, voittivat he 100 m:n juoksun, pituushyppyn ja korkeushyppyn sekä tulivat murtomaajuoksussa kolmanneksi. Vain kuulantyyntö, joka sekkin oli otettu noin vain harjoituksen vuoksi, ei tuottanut pisteitä. Siitä huolimatta pojat soluttautuivat tässä tiukassa kilvasa kokonaisuudessaan kolmanneksi, häviten voittajallekin vain 1.5 ja toiseksi tullee joukkueelle 0.5 pistettä. Eipä tuossa paljon jossittelulle enää ole tilaa.

Koko kilpailun voitti Kone-Sillan ammattikoulu, Lohjan tullessa toiseksi. Hyviä poikia on siis muuallakin. Onnittelemme voittajia ja jäämme odottamaan seuraavaa kesää.

Nämä ammattikoulujen mestaruuskilpailut, niin kesälä kuin talvellakin, eivät ole vain kilpailumatkoja, vaan niihin on aina yhtenä osana sisällytetty opintoretkeilyjä. Niinpä nytkin pojille näytettiin RUONA Oy:n tehtaasta miltei kokonaisuudessaan. Näimme siellä, kuinka sotakorvaushinaaja syntyy alkukaarista aina valmiiksi rungoksi asti. Näimmepä vielä senkin, että alukset pyrkivät käytössä rikkoutumaan ja nekin viat on tehtaasta korjattava. Ruona Oy:llä on Raahessa vanhoja perinteitä hoidettavana, sillä onhan Raahella ollut vanha merimies- ja laivanvarustajakaupunki, josta todistuksena ovat monet historialliset esineet kaupungin rannassa olevassa museossa.

Tämä kaupunki, joka ensi vuonna tulee viettämään 300-vuotisjuhlaansa, oli todella säilyttänyt tuon vanhan leimansa. Kun lauantai-iltana lähti kävelemään kaupungille, tuntui kuin olisi astunut parisataa vuotta ajassa taaksepäin ja joutunut senaikaisen kaupungin hiljaisuuteen. Ei juuri ristiriidat sielua liikkeellä, ei autoa ei hevosta. Oli kuin olisi kaupungin vartija juuri huutanut: — kello on 11 lyönyt — ja koko kaupunki olisi hiipinyt tiukasti suljettujen "salusiiniensa" taakse yö-

Taloussosasto noukkimassa voittopisteitään virkamiestalon kentällä.

Taloussosaston lentopallistit hurjina!

24 joukkuetta mestaruuksia tavoittelemassa!

Tavanmukaiset lentopallomarkkinat pidettiin tänä vuonna jo varhain keväällä. Ajankohta olikin varmaan sopivampi kuin syksy, ainakin innostuksesa ja osanottajamäärästä päätellen. Lentopallokentät oli kansoitettu iltamyöhään saakka ja harjoitusinto valtava. Kun taito oli entisesiään kasvanut, tarjosi peli harrastajilleen suuremman nautinnon ja enemmän huvia. Ihahduttavinta oli se, että myöskin heikompi sukupuoli oli mukana näissä touhuissa tavallista naislukuisemmin.

Varsinaisessa kilpailussa jaettiin joukkueet kolmeen eri sarjaan: 1) A-sarja, johon pääsivät viime vuoden parhaat, 2) B-sarja, johon pääsivät muut ja kaikki uudet tulokkaat sekä 3) A-sarja naisille, johon pääsivät tietenkin vain naiset nelihenkinen joukkuein.

Ottelut suoritettiin todellisella salamavauhdilla, sillä koko sarjan läpivieminen kesti vain 5 iltaa! Tämän mukaan suoritettiin joka ilta n. 20 ottelua! Kenttiä oli urheilukentän liepeillä kaksi ja virkamiestalon edustalla kaksi.

Miesten A-sarjan mestaruus meni tänäkin vuonna Taloussosastolle, joka tasaisen joukkueensa ja huolellisen pelinsä ansiosta ei hävinnyt ainoatakaan ottelua. Tosin moraalinen loppuottelu Paperitehdas vastaan oli tiukka ja ratkaisun saamiseksi oli pelattava kaikki viisi erää. Ensimmäisessä erässä vaihteli johto yhtämittaa, mutta talous otti lopussa pienen kirin ja voitti luvuin 16—14. Toinen erä oli vuorostaan paperin heiniä niukasti 17

puulleen. Sellainen on Raahen kaupunki. Jokatapauksessa mielenkiintoinen tuttavuus. Kiitämme Ruona Oy:n ammattikoulua vierasvaraisuudesta ja toivomme urheilijapojillemme hyvää intoa tämänkin alan touhuissa.

—15. Kolmannessa johti paperi pitkälle, mutta talous kiristi taas lopussa otetta ja voitti erän 15—13. Seuraava erä alkoi opettajien ja automiesten edelleen ryynnistäessä, mutta paperi intoutui kesken painostuksen tiukkaan vastarintaan ja kiskaisi yhteen menoon viisi pinnaa, voittaen erän 15—10. Viimeisen ja ratkaiseva erä oli jännittävä. Mainittakoon, että tässä erässä palloa pelattiin kerran yhtämittaa tasan viisi minuuttia! Lopulta taloussosasto varmuutensa ja kokeneisuutensa turvin noukki vaadittavat voittopisteet ja hankki nimiinsä toisen mestaruuden. Kunnia hyvälle vastustajalle, joka peittoamalla kaikki muut vastustajansa olisi Taloussosaston voittamalla selvinnyt mestariksi. Koko ottelu oli myös yleisön mieleen eikä into herpaantunut, vaikka taistelu mestaruudesta kesti kokonaista 65 minuuttia!

Kiperä tilanne miesten B-sarjan ottelussa Konttorin ja Korjauspajan välillä.

Pelitaso oli viimevuotisesta huomattavasti parantunut, sillä nyt saatiin nähdä kaikenlaisia kikkoja ja taktillisia hienouksiakin. Kolmannen sijan jakoivat Sähköosasto ja Korjauspajan kakkosjoukkue.

B-sarjan mestaruus ratkaistiin Kauppa Oy:n ja Korjauspaja III:n välisessä ottelussa. Kumpikin oli voittanut kaikki aikaisemmat ottelunsa. Korjauspajan pojat panivat kuitenkin "luumut kurkkuun" kertakaikkiaan, eikä vastustajilla ollut mitään sanomista. Mainittakoon, että nämä molemmat joukkueet nousevat seuraavana keväänä A-sarjaan, josta putoaa Konttorin joukkue.

Naisten ottelut suoritettiin pienennetyllä kentällä eli 7x7 m:n suuruisella. Joukkueeseenhan kuului vain 4 pelaajatarta. Kauppa Oy:n ykkösjoukkueen tyttäret osoittautuivat pelitaidoltaan muita huomattavasti paremmiksi ja voittivat mestaruuden puhtaalla pelillä. Varmana kakkosena oli Palkkakeskus. Syötön tähtäminen tuntui naispelaajille olevan vaikeinta, josta syystä kunnollista peliä ei tahtonut päästä syntymään.

Eila Rokka pöntevasa syöttötouhussa.

Liisa Poikala pamauttaa pallon voimalla yli verkon.

Kauppa Oy:n voittoisa joukkue. Vas.: Liisa Poikala, Pirkko Henttu, Liisa Lakka ja Tellervo Kontula.

Vakavat voittajat: Palmu, Laurell, Jokinen, Rautjärvi, Kujala ja Juurtola.

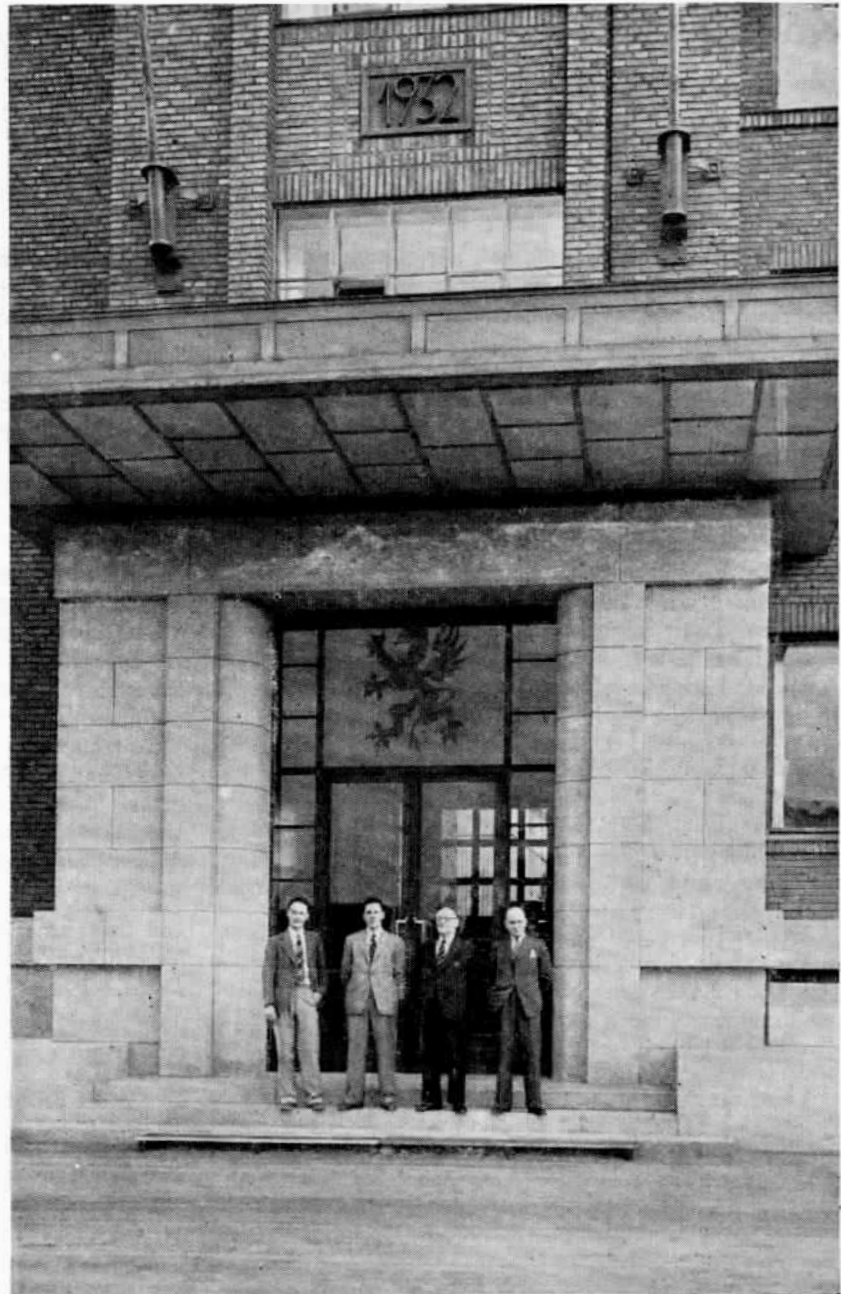
Lopulliset tulokset sarjoittain:

A-miehet:

Joukkue	Ottelut	Voitot	Häviöt	Pisteet
Talous I	8	8	0	16
Kuu. paperi	8	7	1	14
Sähkö I	8	5	3	10
Korj.paja II	8	5	3	10
Korj.paja I	8	4	4	8
Talous II	8	3	5	6
Rak.os. I	8	2	6	4
Ky. paperi	8	2	6	4
Konttori	8	0	8	0

B-miehet:

Korj.paja III	8	8	0	16
Kauppa Oy	8	7	1	14
Korj.paja V	8	6	2	12
Sähkö II	8	5	3	10
Piirustuskonttori	8	4	4	8
Korj.paja IV	8	3	5	6
Rak.os. II	8	1	7	2
Kloori	8	1	7	2
Putkipaja	8	0	8	0

Herrat Finley, Flowers, Kenyon ja Garnett Kymin Oy:n Englannissa omistamilta Star Paper Mills Ltd:n paperitehtailta vierailivat heinäkuussa Kuusankoskella.

A-naiset:

Joukkue	Ottelut	Voitot	Häviöt	Pisteet
Kauppa Oy I	5	5	0	10
Palkkakeskus	5	4	1	8
Konttori	5	3	2	6
Kauppa Oy II	5	2	3	4
Ky.paperi	5	1	4	2
Korj.paja	5	0	5	0

Kuukin sarjan voittajajoukkueet saivat yksityispalkinnon sekä muut joukkueet yllätyspalkintoja. Jumbojoukkueet saivat lohdutukseksi lentopallon.

SYKSYN KILPAILUKALENTERI

Kymin—Kuusankosken tehtailla.

Syyskuun 8—15 p:nä lentopallo.

Syyskuun 25—30 p:nä suunnistaminen (harjoituskilpailut).

Lokakuun 5—10 p:nä suunnistaminen (mestaruuskilpailut).

Kävelyharrastus nousussa. Osastojen välisessä prosentti-

Ennätystuloksia kautta linjan.

Talvea seuraa aina kevät ja kesä. Ainakin olemme sellaiseen vuodenaikojen kiertokulkuun tottuneet. Ja viime talven hiihtoharrastuskilpailua seurasi vuorostaan reipas kävelynharrastuskilpailu.

Viime syksynä kokeilumielessä järjestetyn patikointi-kilpailun voittajien riemukas matka ja hauskat kertomukset Vierumäen lomapäivistä antoivat varmasti monelle halun nyt vuorostaan yrittää samanlaiselle virkistyslomalle. Voittajat ja onnettaren suosikit saavatkin ensi talvena matkata Vierumäelle hankkimaan notkeutta jäseniin ja raikkautta palkeisiin.

Viimekesäinen kilpailu oli todellinen ennätysten kilpailu, sillä joka suhteessa ylitettiin aikaisemmat saavutukset.

Viime vuonna todettiin kaikkiaan 552 majakäynnin perusteella kulutetun kengän pohjia vähän yli 5000 km:n matkalla. Nyt oli käyntejä 1449 ja matkaa 16.916 km! On siinä otettu monta askelta terveyden puolesta! Eri majojen osalle kertyi käyntejä ja kilometrejä näin (suluissa mainittu viimevuotiset):

Eerola	75	(103)	käyntiä	450	(630)	km
Pukkisaari	378	(101)	"	3024	(880)	"
Sääksniemi	356	(102)	"	2136	(650)	"
Ahola	281	(100)	"	3372	(720)	"
Kunnalliskoti	66	(40)	"	660	(230)	"
Työv.op. maja	293	(106)	"	5374	(1180)	"

Yksityisistä suorituksista oli tälläkin kertaa naisen paras, mutta hyvin kävelivät muutkin. Parhaina saivat Laila Laaksonen Sahaista ja Hj. Lahtinen Puuhiomolta lomapalkinnon suorituksen perusteella. Yli 150 km. käveli kaikkiaan 31 henkilöä.

Tulokset:

Laila Laaksonen, Saha	836	km
Hjalmar Lahtinen, Puuhio	664	"
Helmi Tiro, Rak.osasto	556	"
Martti Askola, Korj.paja	553	"
Sulo Korsberg, Kloori	540	"
Ulla Laurila, Konttori	497	"
Kauko Tuominen, Saha	453	"
Olav Hixen, Kloori	403	"
Vappu Järvinen, Laboratorio	400	"
Veikko Pasi, Ky. paperi	350	"
Signe Lupunen, Rak.os.	245	"
Hilda Toivonen, Spritehdas	242	"
Maija-Liisa Poikala, Kauppa Oy	228	"
Henrik Nordblad, Konttori	221	"
Pirkko Nikula, Korj.paja	200	"
Torsten Nieminen, Kuu. paperi	200	"
Sirkka Partti, Kauppa Oy	195	"
Edit Myöhänen, Kauppa Oy	189	"
Matti Suominen, Selluloosa	186	"
Kalervo Markkanen, Rak.os	186	"
Torsti Heinonen, Rak.os	180	"
Nils Lindblom, Tal.os	175	"
Pauli Lakka, Korj.paja	165	"

uinnissa

olivat Klooritehdas ja Höyryosasto parhaat sarjoissaan.

Kokeilumielessä järjestettiin kuluneena kesänä osastojen välinen prosenttiuinti. Huolimatta siitä, että olosuhteet uintiviikolla olivat mitä suotuisimmat, ei osastojen määrä noussut kovinkaan korkeaksi. Kaikkiaan 191 henkilöä suoritti vaadittavan 50 m:n uinnin.

Kilpailusääntöjen mukaisesti jaettiin osastot kahteen ryhmään ja muodostuivat tulokset suoritetun laskennan jälkeen seuraaviksi:

A) Suuret osastot (vahvuus 100 tai yli): 1) Klooritehdas 20 pros. 2) Konttori 12,6. 3) Korjauspaja 7,6. 4) Sähköosasto 7,4. 5) Talousosasto 5,2. 6) Kuu paperi 4,5. 7) Ky paperi 3. 8) Selluloosatehdas 2,5. 9) Rakennusosasto 1,3. 10) Ulkotoyosasto 0,6.

B) Pienet osastot (vahvuus alle 100): 1) Höyryosasto 78 pros. 2) Kauppa Oy. 22. 3) Puuhio 1,3.

Kiertopalkinnon saivat siis haltuunsa Klooritehdas ja Höyryosasto. Lisäksi nämä voittaneet osastot saivat kumpikin 5 yksityispalkintoa arvottaviksi kilpailuun osallistuneiden kesken.

Toivottavaa on, että ensi kesänä muodostuisi osallistuminen tähän joka naisen ja miehen uintiin vilkkaammaksi ja että työntekijät saataisiin harjoittamaan tätä virkistävää ja hauskaa liikuntamuotoa.

Oili Salenius, Kuu. paperi	162	"
Veikko Tuukkanen, Korj.paja	162	"
Laina Sihvola, Kauppa Oy	156	"
Tellervo Kontula, Kauppa Oy	156	"
Unto Jyräs, Korj.paja	152	"
Elvi Viljakainen, Kauppa Oy	150	"
Bruno Fredriksson, Konttori	150	"

Viidelle parhaalle jaetaan tavanmukaiset muistopalkinnot. Mainittakoon, että viime vuoden paras, Anna-Liisa Lampinen, käveli silloin 319 km, millä tuloksella hän olisi nyt sijoittunut vasta yhdenneksitoista.

Ja sitten sokerit pohjalla. Työpaikkaurheilutoimikunnan arvannon perusteella lunastivat virkistysloman seuraavat onnelliset (suluissa maininta, monellako arvalla osallistui arvontaan):

Miehet: Kalervo Markkanen, Rak.os (3), Martti Kallonen, Sell. (3), Veikko Lupunen, Rak.os (3), Leo Honkanen, Korj.paja (1) ja Henrik Nordblad, Konttori (3). Varalle: Into Suominen, Matti Suominen ja Aleksis Hakkarainen.

Naiset: Kerttu Virtanen, Konttori (1), Maila Arkisalo, Konttori (2), Saara Hänninen, Selluloosa (2), Laina Sihvola, Kauppa Oy (3) ja Tellervo Kontula, Kauppa Oy (3). Varalle: Kirsti Pekkola, Pirkko Nikula ja Edit Myöhänen.

Lopuksi toivomme vain, että päättynyt kilpailu olisi ollut herätteenä jatkuvaan reippailun harrastamiseen ja että muistaisimme tuon tunnetun iskulauseen: Me istumme itseemme sairautta, mutta kävelemme ja juoksemme terveyttä!

Osa vihityistä uimamaistereista ja -kandidaateista opettajineen.

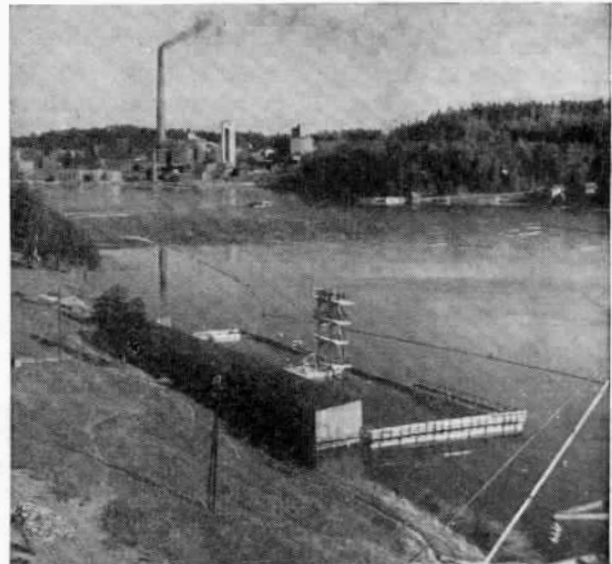
UIMAPROMOTIOSSA KUUSANKOSKELLA

vihittiin 16 uimamaisteria ja 38 kandidaattia.

Uimakausi Kuusankoskella päättyi virallisesti elokuun 16 p:nä, jolloin Mannerheimliiton Kuusankosken osasto järjesti uimakoulunsa päättäjäistilaisuuden uimapromotioineen sekä näytöksineen ja kilpailuineen. Viileän sään takia täytyi ohjelmaa jonkun verran supistaa jättämällä m.m. hengenpelastusnäytös siitä pois. Yleisöä oli tilaisuuteen saapunut ilahduttavan runsaasti.

Alkuhyppyjen jälkeen kokoontuivat vihittävät uimamaisterit ja -kandidaatit rivistöön ja promoottorina toiminut op. A. Ylikangas piti puheen, kosketellen siinä uimataidon merkitystä ei vain yksityisen uimarin kannalta katsoen, vaan myös laajemmat piirit huomioon ottaen. Puhuja käsitteli lisäksi uimariemme mahdollisuuksia kansainvälisillä kilparadoilla ja totesi, että vasta sitten, kun meillä saadaan rakennetuksi uimahalleja sekä kaupunkeihin että maaseudun asutuskeskuksiin, meillä on mahdollisuuksia nykyistä tuloksellisemmin kilpailla muiden maiden uimarivalioiden kanssa. Lopuksi toivotti puhuja onnea nyt vihittävälle maisterille ja kandidaateille, kehoittaen heitä omalta osaltaan työskentelemään uimataidon levittämiseksi paikkakuntamme asujamiston keskuudessa. Puheen päätyttyä hyppäsivät vihittävät kukin vuorollaan veteen uiden promoottorin luo, joka painoi sepeleen heidän päähänsä. Ensimmäisenä sepelehtiin primusmaisteri Erkki Sormunen, jolle vedestä noustuaan ojennettiin primusmaisterin kaunis merkki. Uimamaistereiksi vihittiin Erkki Sormunen, Karl Fredriksson, Isma Kajander, Eero Lahtinen, Leila Salminen, Terttu Sipiläinen, Arita Vihavainen, Kirsti Vihavainen, Anna-Liisa Söderström, Maj-Britt Söderström, Marita af Forselles, Anja Strid, Inga Fredriksson, Sinikka Vanonen, Oili Nieminen ja Mirja Kaartinen. Kandidaateiksi vihittiin Kaija Taskinen, Saimi Pöyry, Kaarina Jokinen, Eeva Suursalmi, Marjatta Väärälä, Sirkka Sil-

vonen, Maire Nurkka, Ritva Salminen, Anna-Liisa Virtanen, Liisa Peuhu, Eila Huuromonen, Sirjo Martikainen, Sinikka Grönlund, Seija Rautomäki, Hely Auvinen, Mirja Kantanen, Terttu Kantanen, Irja Paavola, Sirkka Salo, Leena Hämäläinen, Kaija Nenonen, Irina Vasiljeff, Paula Lampila, Ritva Huuhka, Leo Viljakainen, Heimo Salmi, Hannu Verona, Pertti Taavistainen, Lasse Strid, Jaakko Siren, Pertti Lehtola, Rainer Jokimäki, Raimo Iivonen, Pentti Laine, Seppo Huuskonen, Veikko Väänänen, Alpo Koskelainen ja Raimo Saarinen.

Kuusankoskelaisten mieluisa uintipaikka "tehtaan varjossa".

Promoottori painaa seppeleen vihittävän päähän.

Promotion yhteydessä suoritettiin hyppesesityksiä sekä myös muutamia kilpailuja, pitkistä aikaa hyppykilpailukin ponnahduslaudalta. Tulokset olivat seuraavat:

Tyttöjen alle 14 vuotta 25 m. vapaauinti: 1) Leila Salminen 28,1; 2) Anja Strid 28,3; 3) Kirsti Vihavainen 29,6; 4) Mirja Kantanen 31,0; 5) Marjatta Väärälä 31,9; 6) Sirjo Martikainen 32,2.

Tyttöjen alle 16 vuotta 25 m. vapaauinti: 1) Sinikka Vanonen 25,0; 2) Inga Fredriksson 26,4; 3) Maj-Britt Söderström 26,6; 4) Oili Nieminen 27,0.

Poikien alle 14 vuotta 25 m. vapaauinti: 1) Karl Fredriksson 19,2; 2) Eero Lahtinen 22,2.

Poikien alle 16 vuotta 50 m. vapaauinti: 1) Hannu Verona 54,3; 2) Lasse Strid 1.01,1.

Uimaopettajat Paavo Tuomi ja Pirkko Taavila.

Miesten 50 m. vapaauinti: 1) Klaus Luukkainen 31,2; 2) Unto Karonen 33,2.

Miesten 50 m. rintauinti: 1) Veikko Kukkanen 42,2; 2) Klaus Luukkainen 47,3; 3) Unto Karonen 51,0.

Hyppykilpailu: 1) Aulis Nuutinen 30,50 pist.; 2) Erkki Sormunen 26,20 pist.; 3) Matti Hämäläinen 21,90 pist.; 4) Arvo Virtanen 16,70 pistettä.

Lopuksi toimitettiin todistusten ja palkintojen jako ja kohotettiin kolminkertainen hei-huuto uusille uimamaistereille ja -kandidaateille.

Opettajina ovat uimakoulussa kuluneena kesänä toimineet Pirkko Taavila ja Paavo Tuomi.

Hienomekaanista.

Ei ole pienintäkään epäilystä, etteikö hienomekanikka ole Sveitsissä korkealla tasolla. Joku aika sitten joukko naapurimaan mekaniikkoja haastoi sveitsiläiset ammattitoverinsa kilpailuun siitä, kummat tekevät hienompaa työtä, ja lähettivät niin ohuen metallilangan, ettei sitä voitu nähdä paljain silmin. Sveitsiläiset ottivat haasteen vastaan. Lanka palasi takaisin muutaman päivän kuluttua ja mukaan oli liitetty kehoitus tarkastella sitä mikroskoopilla.

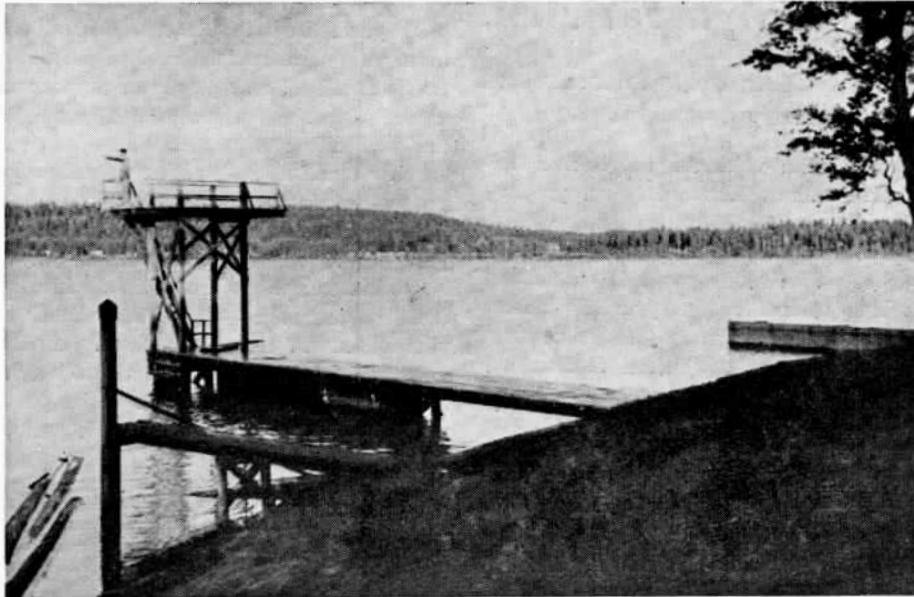
Haasteen antajat tunsivat itsensä lyödyiksi, sillä sveitsiläiset olivat poranneet reiän langan lävitse.

Tiedättekö,

että irtokukat, jotka ovat alkaneet lakastua, virkoavat jälleen, jos varresta leikataan pala pois ja kukat pannaan kuumaan veteen ja annetaan olla siinä niin kauan, että vesi on jäähtynyt,

että perunat kiehuvat tavallista nopeammin, jos kannen ja kattilan väliin pannaan paksu paperi, esim. pergamiinipaperi,

että käytetyt taskulampun paristot tulevat uusien kaltaisiksi, jos ne asetetaan voimakkaaseen suolaliuokseen pystyyn siten, että 2/3 paristosta on veden alla. Pariston pohjassa oleva pahvilevy voidaan ottaa pois, jotta vesi pääsee helpommin tunkeutumaan paristoon.

Sääksniemen entinen ja nykyinen uintipaikka rinnakkain.

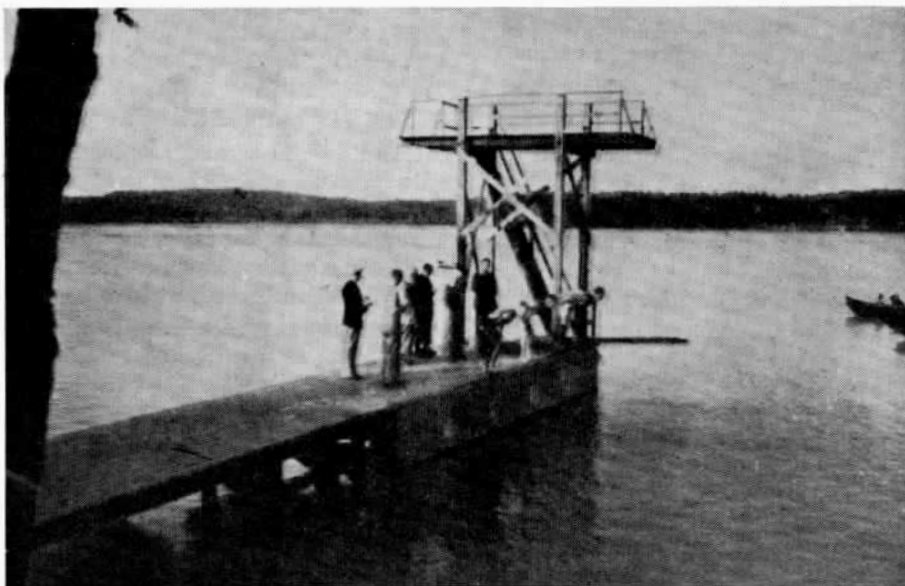
Sääksniemen uimalan vihkiäiset.

Vesien ympäröimänä seutuna tarjoaa Kuusankoski hyvät mahdollisuudet vireälle uimaurheilulle, mutta toisaalta runsasvetisyys on osoittautunut vaaraksi niille henkilöille, jotka useimmiten aivan uimataidottomina ovat joutuneet veden varaan. Meidän paikkakuntallemme on tosin kolme oivallista uimalaitosta, nimittäin Kuusankosken, Voikaan ja Mustanvuoren uimalat, mutta kunnan laajuuteen ja asukaslukuun nähden eivät nämäkään riitä tyydyttävän uimatoiminnan ylläpitämiseksi. Tämän vuoksi yhtiömme sosiaaliosaston aloitteesta on ollut suunnitteilla useita vuosia neljännen uimalaitoksen rakentaminen Sääksniemen kärjessä olevalle n.s. Narrikalliolle.

Tämän vuoden alussa sai kysymys uuden uimalaitoksen rakentamisesta myönteisen ratkaisun ja kesän tullessa voitiin pitää avajaiset. Kymintehtaan Urheiluseura ja Kymintehtaan Kisa järjestivät heinäkuun 15 p:nä Sääksniemen uimalaitoksen vihkiäistilaisuuden, jossa sosiaalipäällikkö Ake Launikari piti vihkiäispuheen ja paikkakuntamme parhaat uimarit näyttivät taitoaan, esittämällä uimahyppyjä ja osallistumalla jännittäviin uimakilpailuihin:

Kilpailujen tulokset:

Miesten 100 m. vapaauinti: 1) K. Luukkainen, KyUS 1.14,1; 2) P. Talja, KuPu 1.16,4; 3) U. Karonen, KuPu 1.20,7.

Sääksniemen uimalan avajaiskilpailujen ensimmäinen erä lähdössä.

Kuusanlammen ympäriuinti.

Tiukka kamppailu voitosta sekä miesten että naisten kuumassa sarjassa.

Lämpimän ja tyynen sään vallitessa suoritettiin heinäkuun 23 p:nä perinteellinen Kuusanlammen ympäriuinti. Jo hyvissä ajoin ennen klo 18 oli lukuisa katselijajoukko kokoonnut Sääksniemen uuden uimalan läheisyyteen. Värikkäin paperein koristetut merkkipaalu ja niiden välissä veden tyynellä pinnalla puikkelehtivat veneet herättivät läsnäolijoiden huomiota ja osoittivat, että Kuusanlampi oli jälleen tänäkin kesänä viitoitettu ympäriuintavaksi.

Muutamia minuutteja ennen lähtöaikaa kuuman sarjan miehet kahlasivat ensimmäisinä lähtölinjalle. Muut osanottajat olivat vielä rannalle vuoroaan odottamassa, kun nämä uimailaisuuden aloittajat pyrähtivät lähtöön ja suunnistivat kohti Lammasaaria. Muutamia minuutteja tämän jälkeen tekivät naisten ja poikain kuumat sarjat samoin, seuraten kunnioitettavan välimatkan päässä toisiaan kukin omana ryhmänään. Hyvää vauhtia nämä Kuusankosken valiouimareihin kuuluvat tekevätkin matkaa ensimmäistä värikkääksi koristettua kääntöpaalua kohden. Huomattavia eroja ei vielä tällä taipaleella syntynyt, vaan kaikki ympäriuintin mestaruuden tavoittelijat ottivat alun varoen. Kuin kolme pientä rannasta etääntyvää saarta kelluivat kilpailusarjalaiset katselijain näkyvistä puomien taakse.

Rannassa valmistuttiin jälleen lähtöön. Harrastusumarit olivat ryhmittyneet lähtölinjalle. Kohta Kuusanlammen vesi pärskähti kaksi kertaa peräkkäin voimakkaasti 130-päisen uijain joukon heittäytyessä lähtöön. Tämän joukon vauhti oli tasaista ja varmaa sen hitaasti etääntyessä katsojain näkyvistä. Joku uskalikko rohkeni jo alkutaipaleella ensimmäisen harrastajain joukon johtoon, mutta muuten heidän rivinsä eivät rakoilleet ainakaan alkuvaiheessa.

Valiouimareiden joukko oli hajaantunut huomattavasti kääntyessään viimeiseltä merkkipaalulta Sääksniemen rantaan viimeiseen loppurynnistykseen. Miesryhmän kärjessä polkivat vettä oikein tosissaan rintarinnan

---

Miesten 100 m. rintauinti: 1) P. Kuusisto, KyUS 1.28,1; 2) P. Salama, KyUS 1.28,9; 3) J. Virtanen, VoVi 1.29,0.

Naisten 50 m. vapaauinti: 1) Kirsti Karvonen, Kisa 41,3; 2) Pirkko Taavila, VoVi 42,2.

Poikien 50 m. vapaauinti: 1) K. Luukkainen, KyUS 32,7; 2) R. Lahti, KyUS 35,1; 3) V. Apajasaari, KuPu 39,7.

Tyttöjen 50 m. vapaauinti: 1) Pirkko Rautjärvi, KuPu 40,2; 2) Sinikka Jäppinen, KuPu 51,8.

4x50 m. viesti: 1) Kuusankosken Puhti 2.17,2; 2) Voikaan Viesti 2.24,6; 3) Kymintehtaan Urheiluseura 2.25,1; 4) Kymintehtaan Kisa 2.32,3.

Varmaankin tulevina kesinä Sääksniemen uimala on uinnin harrastajien suosittu kilvoittelu- ja virkistyspaikka, sillä jo menneenäkin kesänä siellä temmelsivät niin nuoret kuin vanhemmatkin uinnin harrastajat.

"venhat" uimarimme P. Kuusisto ja U. Karonen. Tässä oli käynnissä oikein jännittävä sekunttikilpa, jonka ratkaisi vain näiden kahden, Kuusanlammen mestaruuden tavoittelijan kädensipaisu maalipuomiin. Kuusisto vei voiton Karosesta ainoastaan nopean "ranneliikkeensä" ansiosta. Muut miesten sarjan uimarit tulivat selvin aikaroin maaliin, muutamien naisuimarien seurassa jo viimeisten kintereillä.

Naisten ryhmää oli myöskin vetämässä parivaljakko, joka jättäti muut sarjansa edustajat useilla metreillä. Naisetkin taistelivat, kuten miehetkin, sekunneista, voittoaikseen sarjansa — ja ehkä koko Kuusanlammen ympäriuintin. T. Iivanainen ja S. Raninen-Perälä tulivat miltei yht'aikaa maaliin, jälkimmäisen saadessa kuitenkin niukan voiton edellisestä. Pojat pitivät "säädyllyset" välimatkat sekä naisista että toisistaan, saavuttaen silti hyvät lopputulokset.

"Herrasuimarien" joukko oli hajaantunut pieniksi ryhmiksi ja yksilöiksi. Siellä täällä Kuusanlammen pinnalla näkyi määrättyä reittiä kiertäviä mustia liikkuvia pisteitä. Oli todella vaikea arvata, mikä oli tukin pystyssä töröttävä pää ja mikä taas liikkuva massauimari tai -uimari. Ensimmäisenä harrastusuimarina "astui maihin" V. Lehtinen loistavalla tuloksella 12,58. Hän oli kuuman sarjan mies kylmässä sarjassa.

Tuskin olivat uimarit ehtineet kietaista housunsa kuiviksi, kun jo Sääksniemen lavalla alkoi palkintojenjako ja päättäjätanssit. Valioille annettiin palkinnot saavutustensa mukaan, mutta harrastajain palkinnot jakaantuivat osanottajille arpomalla. Uijat saivat palkinnon innokkaan katselijajoukon osoittaessa heille suosiotaan. Lopulliset tulokset olivat seuraavat:

Miesten kuuma sarja: 1) Pekka Kuusisto 12,56; 2) Unto Karonen 12,56; 3) Pauli Talja 13,25; 4) Klaus Luukkainen 13,35.

Naisten kuuma sarja: 1) Sirkka Raninen-Perälä 13,32; 2) Toini Iivanainen 13,52; 3) Pirkko Rautjärvi 14,35; 4) Eini Oksanen 17,52.

Poikien kuuma sarja: 1) Veikko Apajasaari 16,00; 2) Antero Taskinen 18,00.

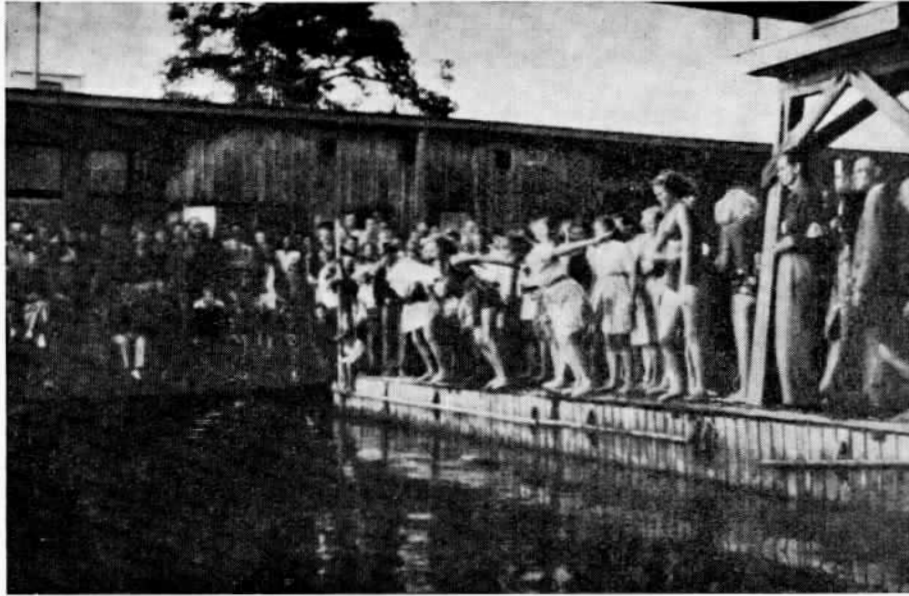
Harrastusuimareitten sarja: 1) Veikko Lehtinen 12,58; 2) Kuku Mäki 14,00; 3) T. Ilvonen 14,55; 4) J. Virtanen 14,55; 5) A. Lukka 15,40; 6) P. Lakka 16,00; 7) M. Hämäläinen 16,00; 8) Laila Pilsari 16,00; 9) V. Pasi 16,00; 10) Hellä Ahlqvist 16,15.

Kuten tuloksista näkyy, moni harrastaja olisi voinut uida jo tänä kesänä kuumassa sarjassa. Varmaankin näiltä huomattavien tuloksien saavuttajilta puuttui rohkeutta antautua kilpasille, mutta ensi kesänä toivomme heidänkin uivan kuumassa sarjassa, mitellen Kuusanlammen ympäriuintin mestaruudesta.

On helppoa myrkyttää toisen ihmisen mieli johonkuhun toiseen nähden. Määrätöntä tuhoa saadaan täällä maailmassa panettelulla aikaa. Luonteita mustataan, ystävyyssuhteita hävitetään, epäluuloa viritetään, koteja raastetaan rikki, sydämiä särjetään. Alkäämme vielä pahaa sanomaa eteenpäin ja alkoon meidän henkyyksemme sille sipiä lainatko!

J. R. Miller.

Palokunnan potrat pojat, Palkkakeskuksen viehkeät immet ja Kauppa Oy:n herrttaiset tyttölapset tasaisessa startissa.

Kuusankosken haasteuinnit.

Jännittäviä kilpailuja ja riemukasta temmellystä.

Kuusankosken ns. haasteuinnit saivat hyvän kannatuksen ja vilkkaan vastaanoton. Lukuisia haasteita oli annettu ja otettu vastaan. Kilpailut alkoivat komeilla alkuhyppyillä, joita paikkakunnan uimahyppääjät 10 m:stä leiskauttelivat. Tämän jälkeen alkoivat varsinaiset haasteuinnit, jotka oli jaettu kahteen ryhmään. Ensiksi uitiin viestit matkalla 4x25 m, jolla tulokset olivat seuraavat: (Näistä tuloksista voivat asianomaiset haasteitten antajat poimia oman vastustajansa tai vastustajiansa tulokset ja vetää johtopäätöksensä voitosta tai häviöstä.)

1. erä: 1) Talousosasto 1.13,2; 2) Kauppa Oy. 1.13,4; 3) Sos.osasto 1.20,0; 4) Kloori III 1.23,0; 5) Myyntiosasto 1.24,2.

2. erä: 1) Tal.osaston virk. 1.14,8; 2) Kirjanpitosasto 1.25,8; 3) Pääkonttorin asiatytöt 1.40,3; 4) Kuusankosken aseman henk.kunta 2.22,5.

3. erä: 1) Nyk. uimaopettajat 1.05,0; 2) Ent. uimaopettajat 1.05,8; 3) Osto-osasto 1.31,2; 4) KyUS:n johtok. 1.37,2; 5) Kyt. Kisan johtok. 1.41,8.

4. erä: 1) Kloori I 1.21,7; 2) Laboratorio 1.39,2; 3) Tal.os:n vahtim. 1.40,8.

Tämän kilpailumatkan jälkeen saatiin nähdä riemukaita uimahyppäjiä, joissa esihyppääjinä oli pari uimaopettajaa ja heidän oppilainaan muutamia "alokkaita". Oli siinä liikunnan riemua ja hyvää hallintaa. Seuraavana kilpailulajina oli haasteuinti 8x25 m:n matkalla ja tulokset siinä olivat:

1. erä: 1) Os.liike 2.56,4; 2) Kauppa Oy. 3.47,1; 3) Palkkakeskus 3.48,0; 4) Kuu.palokunta 4.39,0.

2. erä: 1) Ky.Urh.-seura 2.07,4; 2) Kuusank. Puh-

ti 2.08,0; 3) Voikaan Viesti 2.09,0; 4) Sähköosaston poikamiehet 3.26,9; 5) Sähköosaston ukkomiehet 3.29,4.

Mainittakoon tästä viimeisestä kilpailusta, että Palkkakeskuksen tytöt olivat koristautuneet havaijilaisittain kukkaseppelein ja Kauppa Oy:n tytöt koettivat periä voiton posket maalattuina ja kesäisissä mekoissa uimalla. Myöskin palokunta oli varustautunut hyvin kypärein ja pelastusköysin. Ohjelmassa oli täyteläisiä ja kokeiluna ns. perunauinti, joka kuitenkin epäonnistui, koska kukaan kilpailijoista ei kyennyt pitämään perunaan lusikassa koko 25 m:n matkaa. Taisipa joltakin kilpailijalta koko lusikkakin pudota. Kuusankosken uimakoulun ja Sompasen uimakoulun oppilaat mittailivat kuntoaan 6x25 m:n matkalla ja olivat tulokset tässä: 1) Sompasen koulun oppilaat 2.07,7; 2)

Viilskettä haasteuinneissa vaihtopaikalla.

Kuusankosken oppilaat 2.17.8. Kuusankosken uimari-
pojat yrittivät sitten ennätystä 4x25 m:n matkalla ja
onnistuivatkin alittamaan tavoittelemansa 1 min. ajan.
Tulos oli 57,6. Joukkueessa uivat: Karonen, Luukkai-
nen, Lehtinen ja Vahteri. Lopuksi nähtiin lyhyt, mut-
ta hauska vesipallo-ottelu, jossa kohtasivat toisensa
Voikaan ja Kuusankosken joukkueet. Ottelu päättyi
kuusankoskelaisten voittoon 2—0. Kun hyppääjät oli-
vat vielä leiskauttaneet muutaman komean hypyn ker-
roksista ja laudalta, päättyi tämän kesän haasteuinti-
tilaisuus.

Kukkanen lentosuukoilee riemuitsevalle yleisölle.

Palkkakeskuksen havaijilaistytöt.

Lehtemme seuraava numero

ilmestyy hyvissä ajoin ennen joulua. Siihen tarkoitetut
avustukset pyydämme lähettämään ennen marras-
kuun 10 päivää, koska sekä kuvalaattatehtaassa
että kirjapainossa on joulun alla tavallista enemmän
työtä. Mainitun päivän jälkeen lähetetyt kuvat saat-
tavat vain poikkeustapauksessa ehtiä joulunumeroomme.

Tämän numeron kansikuva esittää näkymää Voikaal-
ta. Vasemmalla Palokunnantalo.

Kutojain retki Hämeenlinnaan.

Lauantaipäivän kiireinen touhu jäi kauas siitä iloi-
sesta naisparvesta, joka tuppautui täyteen junaan Kou-
volan asemalla. Heti kuulivat kanssamatkustajat, että
Kuusankosken kutojat ovat liikkeellä, koskapa eräs
kouvolaalainen maisteri alkoi heitä haastatella kutoma-
asioista.

Junan saavuttua Hämeenlinnan asemalle tuo kaksi-
kymmentäkolme henkeä käsittävä joukko suuntasi aske-
leensa ravintolan kahvitiskille päin. "Kahvi oli erin-
omaista ja niin meikäläiselle sopiva hinta", kiittelivät
naiset. Tyydyttyään kahvihalunsa suunnistivat nämä
perheen "talousministerit" askeleensa kohti Hämeenlin-
nan kauppapuoteja. Pienen kumikaupan myyjät katseli-
vat silmät pyöreinä, kun meluava naisjoukko pöllähti
ovesta sisälle tarrautuen ersimmäiseen käsiin osuvaan
saappaanvarteen. Kulkiessamme pitkin Raatihuoneen-
katua keikkuihin "pake"-laatikko joka mamman peuka-
lossa. Tarkasteltuamme kaupungin ostopaikkoja, ha-
vaisimme, että sokerit olivat "piikkiä" halvemmat kil-
olta ja kananmunat "kympin". Tyytyväisin mielin as-
telimme pitkin Palokunnankatua, kohti retkemme varsi-
naista määräraikkaa, Suomen kotiteollisuusahjoa. Kat-
seltuamme taloa ensin ulkopuolelta, ihailimme sen kau-
niita kukkaistutuksia ja rehevän villiviinin varjostamaa
viime vuosisadan arkkitehtuuria ja kuljimme sisään
ovesta, jossa luki: Näyttelyyn. Saavuimme Wetterhoffin
työkoulun ja opettajaopiston järjestämään kutomatöi-
den näyttelyyn. Tuskinpa kaipaamme tarkempaa esit-
telyä tästä laitoksesta, joka on alallaan vanhin maas-
samme.

Kotiteollisuusopiston pyrkimyksenä on rakentaa työn-
sä kansanomaiselle pohjalle. Vuosiaheeksi valitaan jok-
in kansanomainen työtapa ja siihen kuuluvat sommit-
telut. Tänä vuonna antoi näyttelylle erikoisleimansa
vanha hämäläinen noukkapujotus, jota on sopivasti
käytetty useammassa kudonnaisissa. Kotiteollisuuden
raaka-aineena on yleensä ollut villa ja pellava, jotka
ovat olleet jokaisen yritteliään ihmisen saatavissa. Tä-
ssä näyttelyssä saimme oppia, miten nykyisiä raaka-
aineitamme, pellavaa, sillaa ja villaa, on käytettävä
tarkoitukseensa sopivalla tavalla. Erikoista huomiota
herättivät myöskin täkänätyöt, joiden taiteellisesta ta-
sosta vastasi tekstiilitaiteilija L. Karttunen. Täkänä on
myöskin vanha suomalainen kudos, esiäitiemme ammoin
käyttämä. Juuri ennen sotia otettiin tämä työtapa käy-
täntöön ja alkaa se nykyisin kiinnittää suuren yleisön
huomiota.

Katsojan silmää hivelevät myös monet pastelliväriset
ovi- ja ikkunaverhot, joissa raaka-aineena oli etupäässä
silla, kaksinkertaiseksi kehrättyä. Sidosteknillisesti oli-
vat verhot mestarinäytteitä. Samoin huonekalukankaat,
liinat, huivit, puvut ja monet pikku esineet, jotka tar-
josivat katsojalle kuvan siitä korkeatasoisesta työstä
ja opista, mitä tämä maamme kotiteollisuusahjo oppi-
lailleen ja samalla koko maallemme antaa. Saimme eri-
koisoikeuden pistäytyä katsomassa myöskin koulun työ-
saleja ja seurata oppilaiden työsuorituksia. Damasti-
puiden vieressä seisoi sillä hetkellä äänetön joukko ky-
symysmerkkeinä, kuunnellen selostusta tämän ihmeel-

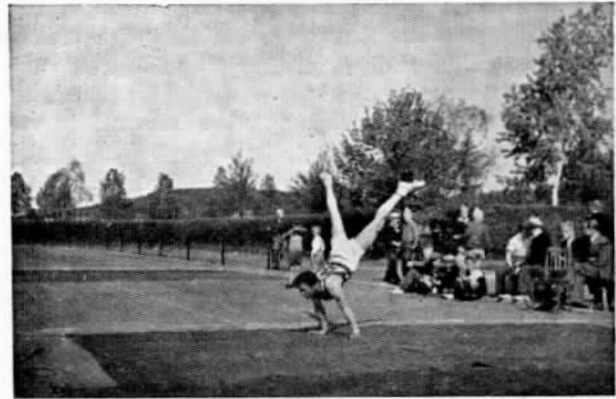
Suomen Voimistelupäivien osanottajat ja toimitsijat marssivat urheilukentälle.

Voimistelijaimme kultamitalikunto heijastuu Kuusankoskellekin.

Erinomaisen hyvin muistamme voimistelijapoikiemme suoritukset ja heidän saamansa kultamitalimäärän Lontoon olympialaisissa. On siksi selvää, että tuollaiset tulokset aina vaikuttavat suuresti asianomaisen lajin eteenpäinmenoon koko maassa. Ja nyt odotamme voimistelijakaartin entisestään vielä lisääntyvän, vaikka tämä urheilun laji onkin kovin vaikea ja vaativa, niin että siihen innostuvat vain kestävimät luonteet.

Mutta sanottakoon heti, että Kuusankoskella on harastettu voimistelua ennen näitä Lontoon juhliakin, siitä ovat todistuksena urheiluseurojemme voimisteluosastojen vilkas toiminta ja näkyvänä osoituksena saavutusta taidosta ne monet esiintymiset, joilla voimistelijat ovat rikastuttaneet seurojen järjestämien juhlien ohjelmistoa.

Kun voimistelullamme on vankka pohja ja kun sillä on käytettävissään runsaasti hyvää toimitsijavoimaakin, tarjosi Suomen Voimisteluliitto Kymintehtaan Urheiluseuralle Suomen Voimistelupäivien loppukilpailujen järjestämisen viime toukokuun lopulla. Vaikka tehtävä olikin vaativa ja kilpailut vaikeasti läpivietävät, otti

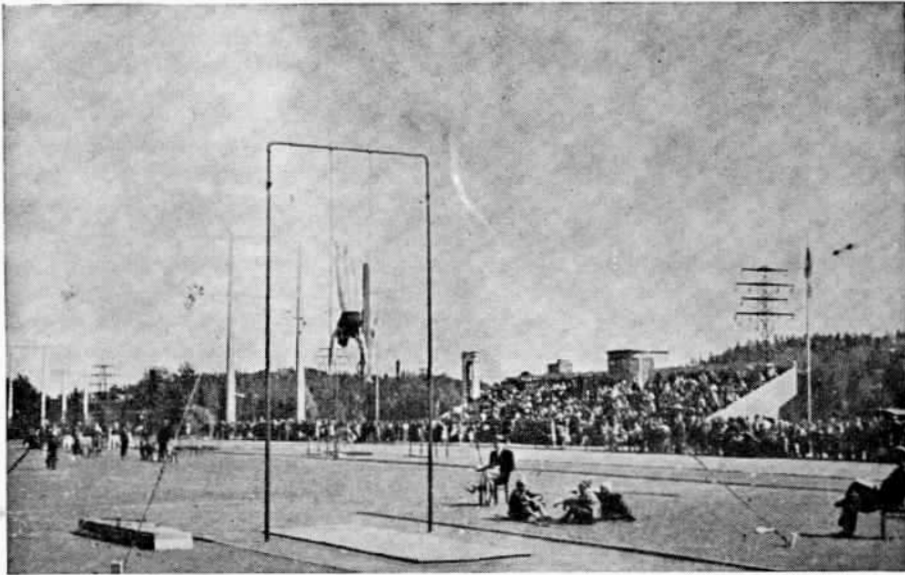
Omat voimatkin olivat tulossa. Arvo Virtanen osallistui B-sarjaan ja valmistelee tässä vapaaliikkeensä nojavaakaa.

seura asian hoitaakseen ja niin nämä arvokisat ensi kertaa maassamme järjestettiin tässä laajuudessa. Oheiset

lisen varsijärjestelmän käytöstä. Paljon mielenkiintoista nähtävää se talo tarjosi.

Illan hämärtyessä kuljimme kimpsoinemme Aulangon retkeilymajalle. Karisteltuamme matkan tomut Aulangon järveen lähdimme kiertelemään iki-ihanaan luonnonpuistoon. Tutustuimme linnan raunioihin, taputelimme karhunpoikia ja syöttelimme mustia joutsenia. Kiipesimme näkötorniin ja kaikkialle, missä oli katsottavaa. Yksinpä hotellin hissikin oli muutamille joukos-

tamme uutuus. Toisen retkipäivämme ohjelmaan kuului tutustuminen Hämeenlinnan kirkkoon ja osanotto jumalanpalvelukseen. Senjälkeen kirkkokahvit, tutustuminen kaupungin nähtävyyksiin, uusittu näyttelyssä käynti, pistäytyminen naisvankilassa ja yhteinen päivällinen. Liian nopeasti oli ajan ratas kiertänyt nämä kaksi päivää, jotka varmaan jokaiselle mukana olleelle jäivät valoisaana, rattaosana ja opettavana elämyksenä tämän kesän matkamüstojen joukkoon.

Kesäinen sää ja edustava kilpailijajoukko houkuttelivat kentälle runsaasti yleisöä.

kuvamme kertokoot näistä kilpailuista ja niiden suoritusten tasosta, josta taas vastasivat kaikki olympiamiehemme, kultamitalimiehiämme myöten. Toivottavasti muisto näistä kilpailuista lisää paikkakunnan miesten ja poikien innostusta voimisteluun.

Ja heti tuon toivomuksen jatkoksi tuli seuroille halu jatkaa koko kesä harjoituksia, jotka yleensä katkeavat muun kesätouhun takia ja ulkoarjoituspaikkojen puutteessa. Mutta nyt ovat sekä Kisan että Urheiluseuran pojat panneet hihat heilumaan, kuten sanotaan, ja valmistaneet ulkoarjoituspaikat itselleen. Näistä harjoituspaikoista toinen sijaitsee Säaksniemessä, lähellä sitä uimalaituria. Paikka on kerrassaan mainio, eikä matka sinne tunnu voimisteliijoista enään pitkältä, vaikka sitä aluksi hiukan pelättiin. Harjoituspaikalla on kaikille telineille omat suorituspaikkansa aina vapaaliiketaluetta myöten. Hyvät purukasat takaavat turvallisuuden ja niin ovat pojat saaneet heitellä voltit poikineen ilman loukkaantumisen pelkoa. Muutamat tähän kirjoitukseen liittyvät kuvat ovat otetut tältä harjoituspaikalta, joka on mainio lisä urheilun suorituspaikkoihimme. Jatkolta odotamme entistä parempaa jälkeä.

Päivien pääkilpailussa nähtiin parasta suomalaista (= maailman parasta) voimistelua. Olympian hopeamitalimies Rove nojapuilla.

Rekkivoimistelu kruunasi nämä kilpailut. Einari Teräsvirran hallittu sivuhyppy.

Olavi Rove on maamme parhaita telinehyppääjiä. Voitti näissäkin kisoissa tämän telneen hyvällä kalahyppyllään.

Kultamitalimies Paavo Aaltonen eli "Vahva Paavo" suorittamassa "lapamuljausta".

Esa Seeste voitti näissä juhlissa yhdistetyn voimistelun ja urheiluottelun, ns. Hopeaseppelkilpailun.

Voimistelijoittemme erinomainen kesäharjoituspaikka Sääsniemessä. Kuvassa Kymintehtaan Urheiluseuran pojat harjoituksissa.

Alueella on kaikki eri telneet hevosta myöten ja hyvät purukasat alastulopaikoilla.

Voimistelun harjoituspaikka on aivan uuden uimalan vieressä, joten virkistävä uinti harjoituksen jälkeen "puhdistaa pelin". Uimalan uusi pukeutumishuone.

Vanhhat kuvat kertovat . . .

Ylläoleva kuva on otettu vuonna 1899 eli "Selinin aikaan". Se esittää Kymintehtaan varaston ja ulkotyöosaston palveluksessa silloin olleita henkilöitä, jotka ovat kokoontuneet valokuvattaviksi varaston seinustalle. Kuvassa näkyvistä on jokunen vielä nytkin yhtiön palveluksessa. Työnjohtaja V. F. Pulkan ja varastoekspeditööri Juho Kantolan apua hyväksi käyttäen olemme onnistuneet saamaan tietoomme miltei kaikkien valokuvassa olevien nimet, jotka ovat seuraavat:

Eturivi: 1. Ahola, 3. Sjögren, 4. Martti Kristola, 5. Alho (ent. Åberg), 6. Erola, 7. Otto Suvanto, 8. työnjohtaja Joakim Hietala, 9. varastonhoitaja E. A. Wahlberg, 10. varastokirjuri Eugen Nilsson, 11. Aatami Valve, 12. Antto Luoto, 15. Enok Korpi, 16. Topias Koskinen.

II rivi: 3. Tuomas Railo (Friman), 4. Esa Pilli, 7. Tapola, 8. Mikko Juutila, 9. Ahola, 10. Topias Puolakka, 11. Jalmar Niilola, 12. Erik Tynni, 13. Roope Järvinen, 14. Absalom Kilkki, 15. Mikko Kusk, 17. Joonas Sirén.

III rivi: 2. Matti Tupala, 4. Huttunen, 5. Jalmar Fager, 6. Antto Kansikas, 7. Roope Väärälä, 9. Huhtalampi, 10. Väinö Fager, 11. Väinö Kansikas, 12. Lehtinen, 14. Frans Salminen, 16. Kalle Kallio (ent. Fastman), 17. Ville Häkkinen, 18. Talka.

IV rivi: 1. Aksel Luhtanen, 2. Antto Honni, 3) Jalmar Telkkinen, 4. Antto Hasari, 5. Antton Valve (ent. Tirva), 6. Mäkinen, 7. J. Eskelinen, 8. Mäkelä, 10. Elias Paakkola, 11. Sylvester Purho, 12. Herman Hellsten, 14. Simo Sairanen.

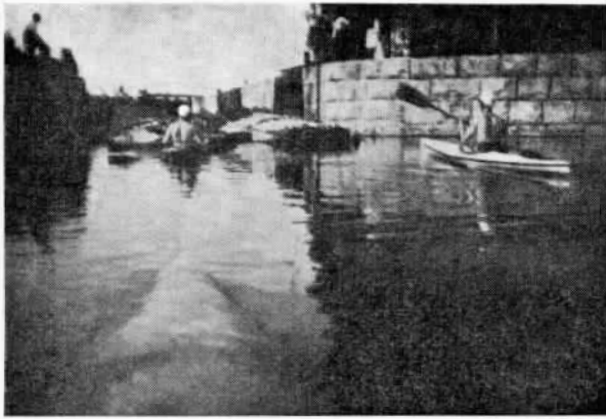
V rivi: 4. Nikula, 5. Korppi, 6. Otto Puhakka, 8. Jussi Ranta (ent. Posti), 9. Roope Kytö, 10. Hoppman, 11. Lamminpää, 12. Taavi Kansikas, 13. Koivisto, 14. Aatami Marttinen, 15. Nestor Ranta (Tillman).

VI rivi: 1. Virtanen, 4. Hemming Lampinen, 5. Antti Arola, 6. Kalle Kantola, 7. Aronen (Kuula), 8. Johan Backström, 9. Elias Lartta, 10. Erik Leivo (Lillman), 12. Seppälä, 13. A. Putkonen, 14. Jalmar Fager, 15. Vihtori Pulkka.

VII rivi: 1. Venni, 2. Elkko Töyrylä, 3. Nokkanen, 4. Vilenius, 6. Juho Kantola, 7. Erik Pöysä, 9. Mikko Rautjärvi, 10. Taneli Seppälä, 11. Niilola, 12. David Matula, 13. Aatami Olkkonen, 14. Flinkhammar, 15. Erik Laakso, 16. M. Salmi, 17. Taavi Parkkonen.

Nyt julkaisemaamme kuvaa sai toimitus vastaanottaa kaksi kappaletta, joista toisen jätti nti Edith Hietala Kymintehtaan Rakennusosastolta ja toisen Paul Olkkonen Kymintehtaan Korjauspajalta. Kiitämme kumpakin, samoin myös Vihtori Pulkkaa ja Juho Kantolaa heiltä saamastamme avusta.

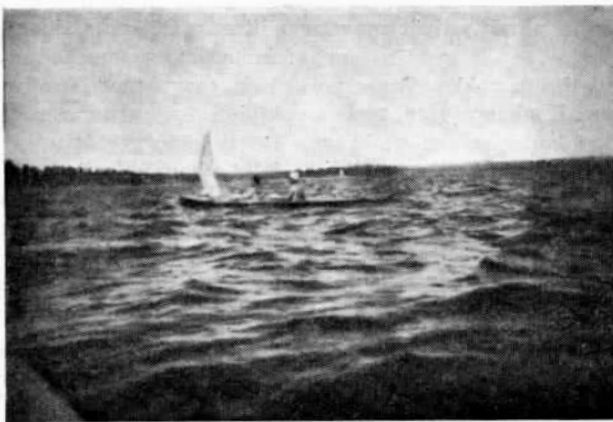

Odotellemme pääsyä Vääräkosken kanavasta.

renmoinen. Parinkymmenen kilometrin päässä näkyy Heinäveden kirkko korkealla kummullaan, ja joka puolella saari toisensa jälkeen, niin kauas kuin silmä kantaa. Toverini huomauttikin, että niinhän tämä maisema on kuin ennen Saimaa-tupakkarasian kannessa.

Jatkoimme matkaa vielä samana iltana Vaaluvirralla ja pystytimme telttamme pieneen Mustasareen, joka synkästä nimestään huolimatta teki sangen houkuttelevan vaikutuksen rannoillaan kasvavien korkeiden keltakukkaisten kurjenmiekkujen ansiosta. Ja eipä meitä tarvinnut kahta kertaa nukutella, kun syötyämme tukevan omatekoisen aterian viimein kääriydyimme huopiimme ja makuupusseihimme. Pari vesipulloa olimme varanneet yöksi, sillä totesimme nauttimamme metwurstin olevan tavattoman suolaista. Eipä ollutkaan ihme, että se hyvin riitti retken loppuun saakka, vaikka aiheuttikin monta ylimääräistä maihinnousua kaivoa etsimään. Muuten mainio matkaeväs, joka ei pannut pahakseen, vaikka joskus unohtuikin kalliolle kuumaan auringonpaisteeseen. Se ristittiin jo lähtiessä "takatuuppariksi, toimihan se eräänä kulkuneuvomme liikkeelle panevana voimana.

Seuraavana aamuna olimme jo aikaisin jalkeilla, teltat purettiin ja hyvän myötätuulen vallitessa lasketelimme kohti Oravin kanavaa. Siellä meitä tuli vastaan neljä joensuulaista purjehtijaa matkalla Lappeenrannasta Joensuuhun. Kun ottaa huomioon kovan vastatuulen ja merikorttien puutteen, täytyy nostaa hattuzan näille miehille, sillä luoviminen näillä sokkeloilla, kivikkoisilla

Purjehdusta Lietvedellä.

silla väylillä ei ole suinkaan helppoa. Toivotimme heille hyvää matkaa ja taas jatkoimme kohti seuraavaa yöpymispaikkaa. Silloin tällöin sivuutimme hinaajia, jotka samaan suuntaan kiskoivat pitkiä nippujonoja. Laskimme eräässäkin jonossa olevan yli 100 nippua pyöreää puutavaraa. Vauhti oli kyllä sen mukainen, ja niinpä me ohimennessämme huiskutimmekin hyvästit laivaväelle, joka teki parhaansa kuljettaakseen puutavaraa teollisuutemme tarpeiksi.

Niin painui sekini päivä iltaan ja Haukiveden monikymmenkilometrinen ulappa tyyntyi peilikirkkaaksi. Mustat sadepilvet kulkivat matalalla, ja eräästä pikkusaaresta, johon kaikessa kiiressä menimme sadetta pakoon, ei löytynytäkään teltoille sopivaa paikkaa, niin kivikkoisen se oli. Ei auttanut muu kuin ankkuroida teltat kalliolle ja kuunnella sateen rapinaa selällään maaten!

Sunnuntaiamu valkeni kauniina ja aurinkoisena, kun jälleen jatkoimme matkaamme kohti Savonlinnaa. Muutama ukkospilvi kyllä yllätti meidät keskellä Haukiveden selkää, kastellen paitamme likomäräksi, mutta auringon jälleen paahtaessa kaikella kuumuudellaan hetken aikaa, vaatteemme pian kuivuivat.

Yli Oraantaipaleen.

Ennen Savonlinnaa tuloamme poikkesimme Putkinotkossa, josta Joel Lehtonen niin mehevästi kertoo samannimisessä romaanissaan. Emme kyllä tavanneet kirjan päähenkilöä Juutas Käkriäistä, koska hän on jo kuollut, mutta kirjakauppias Muttisen huvila on yhä paikallaan Joel Lehtosen tekemine seinämaalauksineen.

Putkinotkon rannassa myös yövyimme, ja aamulla rannasta lähdettyämme näkyivät jo Olavinlinnan historialliset tornit. Vähän ennen Savonlinnaa aiheutimme tosin "Orivesi II"-laivan kapteenille mielenjärkytyksen, kun emme tarpeeksi nopeasti ennättäneet väistää tuota turistialusta sen tullessa vastaan. Saimme tervehdyksi höyrypillin törähdyksen ja itse kippari pui meille antaumuksella nyrkkiään. Jäimme keinumaa laivan aiheuttamille mainingeille ja olimme hetken turistien kiikarien kohteena. Pian soluimme virran viemänä Kyrönsalmen sillan ali ja vanhan Olavinlinnan ohitse Savonlinnan kaupungin rantaan. Olimme kyllä melko ränssityneen näköisiä astuessamme maihin pitkin partoinemme ja auringon polttamine neninemme, ja siitä syys-

tä koetimmekin kierrellä syrjäkatuja pääsiäksemme parturiin. Sitten jo uskalsimme paremmin liikkua ihmisten ilmoilla ilman pidätyksen vaaraa, jopa mennä Rantapaviljongille syömään. Täydensimme vielä laihaksi käynnyttä muonavarastoamme ja jätimme hyvästit Savonlinnalle. Matkamme jatkui kohti Puumalaa, ja myötätuuli auttoi meitä jatkuvasti. Joskus sadekin virkisti mieltämme, mutta se ei meitä haitannut. Maisematkin alkoivat vähitellen muuttua leppoisaammiksi, jylhän karu pohjoisempi rantamaisema vaihtui matalammaksi ja asutummaksi. Sivuutimme toinen toistaan kauniimpia hiekkarantoja ja vihreitä nurmikoita yhtä viehättävine huviloineen ja runollisine rantakoivuineen. Viiden tunnin melonnan jälkeen saavuimme Vekarasalmen lossille. Ilta oli jo myöhäinen, ja lossinhoitajan tarjottua meille yösijan aitassaan emme enää ryhtyneet telttojamme pystyttämään, vaikka se hieman sotikin periaatettamme vastaan.

Kaunis ja aurinkoinen oli seuraavakin aamu, ja taas seurasi tuo joka-aamuinen tavaroiden pakkaus kanooteihin. Ihmeen paljon niihin tavaraa mahtuukin, varsinkin kaksikkoomme, joka sai niellä sisäänsä osan meidän yksikkömiestenkin varusteista. Emme pitäneet suurempaa kiirettä, koska aikomuksemme oli äänestää Puumalassa, ja nyt oli vasta tiistai, vaalien alkaessa keskiviikkona. Yövyimmekin vielä ennen Puumalaa Kostioniemessä, n. 12 km kirkonkylästä. Vähää ennen Kostioniemeä tuli vastaan kolme helsinkiläistä melojaa, jotka olivat matkalla Lappeenrannasta Kuopioon. Oli mieluista tavata muitakin samalla kulkuneuvolla liikkuja, ja opastuksia ja kokemuksia vaihdettiin puolin ja toisin. Näillä vesillä kulkeva joutuu yhtä mittaa toteamaan, että maasto ja kartta eivät pidä yhtä. Aina-kin meidän käyttämämme Suomen taloudellinen kartta 1:100 000 oli eräiltä osiltaan aivan virheellinen. Etenkin kapeimmat salmet tuottivat meille monta pettymystä, syystä että kartan mukaan piti edessä olla parisataa metriä leveä salmi ja olikin saman levyinen kanas. Eihän siinä muu auttanut kuin kiertää ympäri tai kantaa kanootit yli.

Puumalaa saavuimme jo hyvissä ajoin keskiviikkoamuna, ja tietysti heti kiiruhdimme vaalipaikalle täyttämään kansalaisvelvollisuuttamme. Puumalan kirkonkylä sijaitsee hyvin kauniilla paikalla Oritselän ja Koskenselän välisessä niemessä ja tekee hyvin miellyttävän vaikutuksen lupsakoine ihmisineen ja siisteine kauppoineen. Halusimme ostaa perunoita, mutta niitä ei valittavasti kaupoissa ollut. Avuliaat ihmiset opastivat ostajamme kuitenkin kirkonkylän räätälimestarin luo, joka asian kuultuaan mielihyvin luovutti osan perunoistaan yleiseen kulutukseen. Ja niinpä taas jatkoimme matkaa kohti Oraantaipaletta. Tuuli oli yltynt melko navakaksi, mutta oli jatkuvasti meille myötäinen. Aalokko kävi hyvin korkeana, heitellen varsinkin allekirjoittaneen "kaukaloa" kuin kaarnanpalasta, mutta matkakin joutui.

Keksimme nimittäin keinon, millä pääsimme kaikki ilman melomista suuren Lietselän yli. Kaksikkosamme oli purje ja se nostettiin nyt mastoon meidän kahden pienemmän kanootin melojien pidellessä kiinni kaksikon istuma-aukon reunaista. Ja niin mentiin tarinoiden ja tupakoiden yli 20 km. Seuraava yöpymispaikka oli

Viimeistä leiriä puretaan ennen Mäntyharjua.

Ruokotaipale, jossa kannoimme kanootit noin 30 m. leveän kannaksen yli ja pystytimme teltat. Löysimme mielestämme sopivan tasaisen nurmikon, mutta emme ottaneet huomioon paikallisia asukkaita, nim. muurahaisia ja lehmiä. Lehmät tosin saimme ajetuksi pois, mutta muurahaiset olivat sitä itsepäisempiä. Niinpä aamulla totesimmekin, että kaikki varusteenme sokeri-tölkistä "takatuuppariin" asti olivat niiden miehittämät. Kun sitten olimme selvitelleet välimme niiden kanssa ja saaneet hieman kyseenalaisen voiton, keinuimmekin jo Iesselän zalloilla kohti Oraantaipaletta.

Taivas oli pilvessä saapuessamme sinne, muutaman sadepisarankin tipahtaessa niskaamme, mutta lämpöä riitti sitä enemmän. Lastasimme kanoottimme herra Pylkön ystävällisellä luvalla tukkinippujen päälle, ja niin tämä 520 m. leveä kanas ylitettiin hyvin vaivattomasti. Kanootit laskeutuivat kauniisti Kuolimojärveen tukkivaunun mukana ja me jatkoimme tyytyväisin mielin kohti Honkataipaletta. Jälleen seurasi yöpyminen Suomensalon ja Luotolahden välisen salmen rannassa. Koska eräessä aikaisemmassa Kymi-Yhtymän numerossa on kuvailtu näiden seutujen maisemia ja tukkien kuljetusta, tyydyn tässä vain toteamaan, että kauniita olivat Kuolimojärven ja Kallaveden näkymät melojankin silmillä katsottuna.

Honkataipaleeseen saavuimme lauantaina iltapäivällä ja tukkiradan päällikön, herra Nuolingon ystävälli-

Retki on onnellisesti päättynyt.

Leirillä Kamposella!

Elokuun 7—11 p:nä järjesti yhtiömme paikkakunnan seurojen pojille urheilu- ja virkistysleirin Verlaan, kauniin Kamposenjärven rannalle. Poikia olikin mukana täysi määrä 31, iän vaihdellessa 13—17 vuoteen. Leirin johtajana toimi urheilunuvoja Oiva Rautjärvi ja hänen apulaisinaan poikaohjaajat Lasse Jansson, Harri Luoma, Erkki Kujala ja Matti Hämäläinen.

Päiväohjelmaan kuuluivat kiinteästi erilaiset pallopelit ja kilpailut pojille, innostuivatpa johtajatkin välillä ottamaan mittaa toisistaan, etupäässä "ylijohtajan" aloitteesta, kova urheilumies hän kun on.

Ruokailusta luku erikseen. Aterioita olikin tavallista tiuhemmassa tahdissa, mutta ei se tuntunut ruokahalu vähentävän, sillä liukkaasti heiluivat lusikat ja haarukat — niinpä niin, suorastaan taikomalla katosivat erinomaisten kokkien makoisat antimet leiriläisten nenän alle. Ennätyksen taisi pojilta kuitenkin anastaa Hämäläisen Matti, jota ei kolmaskaan annos peloittanut. Vielä kerran kiitos loistaville kokeillemme koko poppoolta.

Iltahetket kuluivat rattoisassa rupattelussa ja harva

Leirin osanottajat.

sellä luvalla saimme täälläkin kanoottimme kuljetettua Mäntyharjun vesistön Kallaveteen.

Vielä yksi yöpyminen ennen Mäntyharjua, ja kun sitten kirkkaan aurinkoisena sunnuntaiaamuna saavuimme Mäntyharjun aseman rantaan, olikin retkemme lopussa. Seurasi vielä kanoottien pakkaus ja toimitus junzan, mutta se ei enää kuulu tämän jutun puitteisiin, joka jo muutenkin on venynyt luvattoman pitkäksi.

Voimme vain lopuksi todeta, että retki oli kaikin puolin onnistunut. Olihan loma käytetty terveeseen ja reippaaseen retkeilyyn eikä liiaksi rahakukkarokaan rasittanut. Uskallammekin suositella jotain samantapaista kaikille niille, joilla vain on siihen tilaisuus. Ja aivan kuin ilmaiseksi näkee juuri sen mitä haluaakin, kappaleen kauneinta Suomea kesäisessä kukoistuksessaan. Ja kun sitten ruskettunein jäsenin ja virkistynein mielin palaa työhönsä loman päätyttyä, jaksaa taas seuraavan kesän lomaa odotella.

J a s k a.

Johtajat ja kouluttajat.

se hetki, ettei jostain teltasta reipas laulu kiirinyt yli kirkasveivisen Kamposen. Myös esittivät Matti ja Harri duettojaan, mutta Ekin ja Lassen ohjelmistoon kuului vain yksinlaulu, joka alkoi näin: "Jäi toiset illalla nukumaan" — jatko häipyi kylään päin vievälle polulle.

Kalastustakin harrastettiin, mutta parhain saavutus oli kaikesti ilmeinen levottomuus, jonka poppoon Herra Johtaja aiheutti virvelinheitollaan.

Leirin kohokohtaksi muodostuivat tietenkin perinteelliset pesä- ja jalkapallo-ottelut Verlan Kirin joukkueita vastaan. Leiri voitti molemmat ottelut reippaasti ja loistosuorituksia nähtiin paljon, mutta parhaiten kunnostautui kuitenkin huutosakki, joka lakritsin toivossa nitisti Verlan vastaavan joukkueen ainakin 15—0.

Ja kun tuo kaikki ja paljon enemmän muuta mukavaa oli koettu — hiukan kosteuttakin —, ei auttanut muu kuin todeta, että lokoiset leiripäivät olivat jälleen vain hauska muisto ja toinen arki leirin purkamisineen jälleen edessä. Otettiin sentään vielä muutama valokuva, juotiin höyryävät kaakaot ja kajautettiin lähtölaulu. Sitten keula kohti etelää. — Näkemään Kampomen, palaamme varmasti.

Yksi meistä.

Syöminen oli "pääelinkeino" tälläkin leirillä.

„MUSTAVUOREN PONNISTUS”

ELI MITÄ ISOT EDELLÄ, SITÄ
PIENET PERÄSSÄ.

Elokuun puolivälin tienoilla kuului Kymintehtaalla oman yhdyskuntansa muodostavan Mustavuoren pylväisiin ja muille näkyville paikoille ilmestyneen värikkäitä ”nyrkkipainossa” valmistettuja ”reksuja”, joissa tiedoitetiin sikäläiselle suurelle yleisölle, että ”Mustavuoren Ponnistus” järjestää mestaruuskilpailut elokuun 21 ja 22 p:nä ”Willmanin aukiolla”. Vaikka meidän virkämme puolesta pitäisi kuin vainukoira nuuskia tietoomme kaikki, mitä tällä paikkakunnalla tapahtuu, kävi kuitenkin niin, että tieto Mustavuoren ”olympialaisista” kantautui korviimme vasta post festum elikkä sen jälkeen, kun tämä urheilukauden clou Mustavuorella oli jo takanapäin. Toimituksemme ilmestyi nimittäin noin viikko kilpailujen jälkeen se herra, jonka aukiolla mestaruuskilpailut oli pidettu, ynnä hänen mukanaan miehen alku, jonka esittelemättäkin tunsimme ”Frippe” Fredrikssonin Karl-pojaksi, ja tämä lähetystö kertoi sitten, että nyt ne mestaruudet on ratkaistu, joten olla hyvä ja kirjoittaa asiasta jotain Kymi-Yhtymän palstoille. Emme rohjenneet julkituoda tyhmyyttämme tiedustelemalla, että man, mikäs porukka se ”Mustavuoren Ponnistus” oikein on, salaseurako, kuten synkästä nimestä voisi päätellä, vai mikä. Ja todella tyhmäähän olisikin ollut epäillä salaseuraksi yhtymää, joka esiintyy julkisesti, järjestämällä oikein mestaruuskilpailut. Valitimme vaan kovasti, ettemme ennakolta tienneet asiasta mitään, jotta olisimme voineet läsnäolollamme kunnioittaa (hm!) tätä suur tapahtumaa ja pyytää sinne vielä valakuvaaasetäkin mukaan. Yksi kuva puhuu nimittäin enemmän kuin sivu kuvatonta tekstiä, samoin kuin yksi laulu on parempi kuin kaksi lukua. Täytyi siis tyytyä vain ”onkimaan” tietoon tulokset ja ne olikin helppo saada, kun vierailta oli kainalot täynnä erikokoisia kartengin palasia, joille kilpailupöytäkirjat oli liimattu. Katsoimme kuitenkin asialliseksi toimittaa ensin pienen haastattelun ja otimme uhriksemme Karl-pojan, joka, kuten saimme tietää, on ”Mustavuoren Ponnistuksen” sielu ja sen toimeenpaneva voima. Haastattelu oli muuten tarpeellinen senkin takia, ettei meillä, kuten edellä jo on käynyt selville, ollut harmaata aavistustakaan koko ”Mustavuoren Ponnistuksen” olemassaolosta.

Haastateltavamme kertoi, että ”Mustavuoren Ponnistus” perustettiin viime vuonna alkukesällä, joten se siis on ollut toiminnassa toista vuotta. Jäseniksi siihen pääsevät Mustavuorella asuvien perheitten lapset, sekä pojat että tytöt, jota paitsi liittymisoikeus on myös niillä ”vieraspaikkakuntalaisilla”, jotka usein käyvät vieraisilla mustavuorelaisissa perheissä tai asuvat seuran ”kotipaikkakunnan” välittömässä läheisyydessä. Jäsenten ikä vaihtelee 6:sta 15:een vuoteen. Seuralla on tietysti johtokuntakin, johon puheenjohtajan Karl Fredrikssonin lisäksi kuuluvat Håkan Andersson, Hannu Verona, Inga Fredriksson, Marita af Forselles ja Eva af Forselles, joista viimeksimainittu toimii myös tyttöjäoston puheenjohtajana. Paitsi yleisurheilua harrastavat seuran jäsenet mm. voimistelua, hiihtoa ja uuintia ja monet heistä ovatkin joko uinamaistereita tai

-kandidaatteja. Ensimmäiset yleisurheilukilpailut pidettiin jo toissa kesänä, mutta olivat ne kuulemma varsin vaatimattomat tämänvuotisiin mestaruuskilpailuihin verrattuina. Nyt oli ohjelmassa juoksu-, hyppy- ja heittolajeja sekä tytöille että pojille ja kaiken kukkuraksi vielä ”maratonjuoksu” eli oikeammin Mustavuoren ympärijuoksu. Pojat kiersivät vuoren kahdesti, kun taas tytöt juoksivat reitin vain kertaalleen. Kilpailujen päätyttyä seurasi lopettajajuhla palkintojenjakoineen runsaan yleisöjoukon läsnäollessa.

Tulokset kilpailuissa olivat seuraavat:

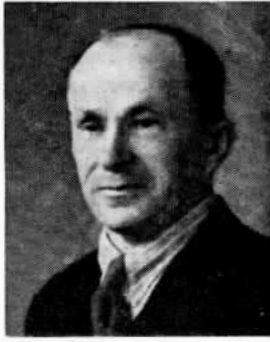
Pojat alle 7 vuotta: 45 m. juoksu: 1) Lasse Fredriksson 10,0, 2) Jorma Einola 10,2. — Kuulantyyöntö: 1) Lasse Fredriksson 3,25, 2) Jorma Einola 2,21. — Alle 9 vuotta: 45 m. juoksu: 1) Lasse Holm 9,0, 2) Ilkka Ruth ja Matti Lundberg 9,4. Kuulantyyöntö: 1) Matti Lundberg 5,41, 2) Lasse Holm 4,52, 3) Ilkka Ruth 4,18. — Alle 12 vuotta: 3-ottelu (45 m. juoksu, kuulantyyöntö ja korkeushyppy): 1) Heikki Lundberg 137,90 pist., 2) Reino Suuronen 134,71 pist., 3) Per-Erik Holm 131,19 pist. 45 m:n juoksussa oli kaikilla sama aika 8,6, kuulaa työnsi Lundberg 4,75, Suuronen 4,69 ja Holm 4,51 ja korkeutta hyppäsivät Lundberg ja Suuronen 95 sm. sekä Holm 90. Erillisenä lajina oli pituushyppy, jossa Holm ponkasi 288, Lundberg 280 ja Suuronen 272. — Alle 14 vuotta: 3-ottelu (samat lapit kuin edellä): 1) Karl Fredriksson 204,25 pist., 2) Håkan Andersson 185,21 pist., 3) Hannu Verona 182,25 pist. Tulokset eri lajeissa: 45 m. juoksu: 1) Fredriksson 7,0, 2) Andersson 7,2, 3) Verona 7,4. Kuulantyyöntö: 1) Fredriksson 8,68, 2) Verona 6,84, 3) Andersson 6,37. Korkeushyppy: 1) Fredriksson ja Andersson 120, 3) Verona 115. Erillinen laji pituushyppy: 1) Fredriksson 418, 2) Verona 354, 3) Andersson 347.

Tytöt alle 7 vuotta: 45 m. juoksu: 1) Leena Ruth 9,8, 2) Lea Verona 10,0. — Alle 10 vuotta: 45 m. juoksu: 1) Eva Willman 8,6, 2) Sirkka Pitkänen 8,8. Pituushyppy: 1) Sirkka Pitkänen 262, 2) Eva Willman 255. — Alle 15 vuotta: 3-ottelu (45 m. juoksu, kuulantyyöntö ja korkeushyppy): 1) Inga Fredriksson 172,19 pist., 2) Maija Vähäsaari 165,81 pist., 3) Maj-Britt Söderström 151,50 pist. Tulokset eri lajeissa: 45 m. juoksu: 1) Inga Fredriksson 7,2, 2) Maija Vähäsaari 7,8, 3) Maj-Britt Söderström 8,0. Kuulantyyöntö: 1) Maija Vähäsaari 6,29, 2) Maj-Britt Söderström 5,04, 3) Inga Fredriksson 4,59. Korkeushyppy: 1) Inga Fredriksson 115, 2) Maj-Britt Söderström 110, 3) Maija Vähäsaari 105. Erillinen laji pituushyppy: 1) Inga Fredriksson 339, 2) Maj-Britt Söderström 322, 3) Maija Vähäsaari 316.

Seiväshyppy, yleinen: 1) Karl Fredriksson 240, 2) Håkan Andersson 200, 3) Hannu Verona 145, 4) Per-Erik Holm 135, 5) Lasse Holm 110.

Maratonjuoksu: Pojat: 1) Håkan Andersson 7,05, 2) Heikki Lundberg 7,23, 3) Per-Erik Holm 7,25, 4) Lasse Holm 8,00, 5) Raimo Puntanen 8,14, 6) Matti Lundberg 8,22, 7) Reino Suuronen 8,23. — Tytöt: 1) Maija Vähäsaari 4,01, 2) Tuula Willman 4,19, 3) Eva Willman 4,33, 4) Maj-Britt Söderström 4,47, 5) Inga Fredriksson 4,47,2.

Toivotamme onnea ”Mustavuoren Ponnistuksen” pyrintöille ja jatkuvaa innostusta sen jäsenille. Maasta se pienikin ponnistaa, muussakin kuin korkeushypyssä.

Automestari Salomon Herranen.

Elokuun viimeisen päivän iltana kuoli sydänhalvauksen kohtamana automestari Salomon Herranen ollessaan virkamatkalla Helsinkiin. Porvoon tienoilla pahoinvointia tuntien hän oli ohjannut autonsa tiensyrjään ja astunut maantielle, tuupertuen siihen. Hetken kuluttua tuli Helsingistä päin paikalle toinen auto, jossa sattumalta oli lääkäri, mutta mitään ei enää voitu tehdä Herrasen virvoittamiseksi, sillä henki oli jo paennut.

Automestari Herranen olisi pian täyttänyt 50 vuotta, sillä hän oli syntynyt marraskuun 6 p:nä 1898 Juankoskella, missä hänen isänsä oli valajana. Päästyään kansakoulusta hän ryhtyi ansiotyöhön maalarin oppilaine, mutta siirtyi jo vuoden kuluttua sorvaajan oppiin ja työskenteli eri konepajoissa Savon puolessa vuoteen 1920, jolloin tarttui auton ohjauspyörään yhtiömme metsäosaston autonkuljettajana Kuopiossa. Vuonna 1924 hän muutti Kuusankoskelle ylimetsänhoitaja Torckellin autonkuljettajaksi. Kaksi vuotta myöhemmin hän sai vakinaiseksi kyydittäväkseen vuorineuvos Ahlmanin ja tämän siirryttyä manan majoille nykyisen toimitusjohtajan, vuorineuvos Ekholm. Herrasen varmojen käsien ollessa ohjauspyörässä ovat hänen autonsa takaistumella istuneet mm. Ruotsin edesmennyt prinssi Kustaa Adolf, Suomen Marsalkka Mannerheim, presidentit Ståhlberg, Svinhufvud ja Kallio sekä useat korkeat ulkomaalaiset vieraat. Hänet tunnettiin erittäin huolellisena ja tunnontarkkana autonkuljettajana ja hän sai osakseen esimiestensä täyden luottamuksen.

Herranen kuului jäsenenä SKL:n paikallisosastoon, mutta muut ulkopuoliset riennot jäivät työn kiinteyden takia vähälle. Pienet vapaa-ajansa hän omisti kirjallisuudelle, mutta pistäytyi joskus myös metsän tai veden riistää pyytämässä.

Vainajaa surevat lähimä puoliso ja tytär.

Ajattele, että tekosi, mitä ne lienevätkin, eivät kataa, vaan seuraavat sinua. Ne ovat kuin siemen, joka täällä kylvetään ja jonka hedelmää sinun on iankaikkisesti nautittava.

Arthur Dent.

Voikaan tehtaan kesä- mestaruuskilpailut

pidettiin heinäkuun 21 p:nä Voikaan urheilukentällä. Ne olivat samalla valintakilpailut yhtymän kesämestaruuskilpailuja varten. Parhaat tulokset:

100 m: 1) E. Pöyhönen, Sähköos. 11,8; 2) G. Högnäs, Höyryos. 12,0; 3) A. Schön, Sähköos. 12,2.

400 m: 1) A. Schön, Sähköos. 57,7; 2) E. Pöyhönen, Sähköos. 57,8; 3) T. Ilvonen, Korj.p. 58,0.

3000 m. juoksu: 1) P. Vähänen, Karbidi 9.04,0; 2) T. Ilvonen, Korj.paja 9.42,4; 3) E. Joutjärvi, Karbidi 9.55,0.

Naisten 100 m. juoksu: 1) Irja Laitinen, Kauppa Oy. 13,4; 2) Margit Jämsä, Karbidi 13,8; 3) Laina Vainio, Korj.paja 15,0.

Pituushyppy: 1) E. Pöyhönen, Sähköos. 580; 2) V. Tirronen, Korj.p. 577; 3) A. Junnila, Korj.p. 565.

Korkeushyppy: 1) P. Gruzdaitis, Korj.p. 171; 2) A. Pirttilä, Korj.p. 161; 3) A. Hämäläinen, Sell. 151.

Kuulantyyntö: 1) G. Högnäs, Höyryos. 11,50; 2) M. Holopainen, Pap.tehd. 11,32; 3) T. Pöhlö, Talous 11,06.

Keihäänheitto: 1) M. Sysmääläinen, Korj.paja 44,09; 2) T. Pöhlö, Talous 41,20; 3) P. Virtanen, Rak.os. 40,64.

17 v. 100 m. juoksu: 1) M. Kääpä, Sell. 12,2; 2) S. Jokimies, Pap.tehd. 12,4; 3) O. Rautalin, Karbidi 12,8.

17-v. pituushyppy: 1) M. Kääpä, Sell. 570; 2) S. Jokimies, Pap.tehd. 546; 3) K. Nummelin, Pap.tehd. 525.

15-v. 1000 m. maastajuoksu: 1) K. Kääpä, Sell. 4.43,4; 2) L. Juurikas, Pap.tehd. 4.43,7; 3) E. Knapp, Rak.os. 4.43,7.

Osastojen välinen 5x200 m. viestinjuoksu: 1) Sähköosasto 2.12,7; 2) Korjauspaja 2.13,8; 3) Höyryosasto 2.14,8; 4) Selluloosa 2.16,0; 5) Paperitehdas 2.17,0.

Edustajiksi Kymi-yhtymän mestaruuskilpailuihin valittiin seuraavat: 100 m: E. Pöyhönen ja G. Högnäs; 3000 m: P. Vähänen ja T. Ilvonen; pituushyppy: E. Pöyhönen ja V. Tirronen; korkeushyppy: P. Gruzdaitis ja A. Pirttilä; kuulantyyntö: G. Högnäs ja M. Holopainen; keihäänheitto: M. Tammilehto ja M. Sysmääläinen; naisten 100 m: Irja Laitinen ja Laina Vainio sekä ruotsalaisviestiin: G. Högnäs, E. Pöyhönen, E. Jyräs ja A. Schön.

Kävelyharrastuskilpailun Voikaalla

voitti miehistä Eino Kauppila ja naisista
Anna Hänninen.

Tehtaallamme viime talvena järjestetyn harrastus-hihtokilpailun antamien myönteisten kokemusten perusteella pidettiin kesällä vastaavanlainen harrastuskilpailu 2/5—20/6 välisenä aikana. Harrastusmuotona oli tällä kertaa kävely. Tämäkin kilpailu sai osakseen suurta huomiota ja osoitti samalla selvästi, että tällaiset harrastuskilpailut ovat omiaan saamaan suuret joukot liikkeelle. Erikoisesti on pantava merkille se, että valtaosa kilpailuun osallistuneista oli sisätyöläisiä ja

Paperi I ja Talousosasto B-sarjan ratkaisuoittelussa.

Sähkö- ja Talousosastot Voikaan lentopallomestareiksi.

Kesäkuun aikana suoritettiin Voikaalla työosastojen väliset lentopallisarjakilpailut. Kilpailut tapahtuivat A- ja B-sarjoissa ja saivat B-sarjaan osallistua ainoastaan ne joukkueet, joissa oli mukana vähintään kolme naispelaajaa. Kilpailut suoritettiin yksinkertaisena sarjana ja jouduttiin tällöin pelaamaan kaikkiaan 83 ottelua. Innostus näitä ensimmäisiä lentopallisarjakilpailuja kohtaan oli ilahduttavan suuri. Jo ennen sarjojen alkua täyttyi Palokunnan talon kenttäaukeama joka iltä innokkaista lentopalloilijoista, toisten odotellessa pelivuoroaan kentän laitamilla.

Itse peleistä mainittakoon, että A-sarjassa osoittautuivat jo alusta alkaen Sähköosaston ja Korjauspajan joukkueet huomattavasti muita paremmiksi ja sarjan mestaruus ratkesikin näiden välisessä ottelussa. Sen

voitti Sähköosasto, erien päättyessä 15—3, 7—15 ja 16—14. Sähköosaston mestarijoukkueessa pelasivat Erkki Pöyhönen, Osmo Kvist, Anssi Schön, Seppo Matilainen, Urho Kelkkanen ja Hemmo Lahti.

B-sarjassa muodostuivat ottelut huomattavasti tasaväkisemmiksi, ja niinpä sarjassa jouduttiinkin suorittamaan uusintaotteluita, ennenkuin palkintojärjestys saatiin selväksi. Uusintaottelussa joutuivat sarjan mestaruudesta kamppailemaan Talousosasto ja Paperi I. Tässä ottelussa sai Talousosasto pelinsä luistamaan mainiosti ja nujersi vastustajansa ylivoimaisesti tuloksin 15—8 ja 15—1. Talousosaston joukkueessa pelasivat Marja-Terttu Ainola, Brita Gräsbeck, Iris Sohlman, Tuure Pöhlö, Seppo Nyman ja Oiva Rautjärvi.

Järjestys sarjoissa muodostui seuraavaksi:

heillehän juuri tällainen reippailu raitissa ulkoilmasa on erittäin tarpeellista.

Kilpailun aikana suoritettiin kaikkiaan 1323 majallakäyntiä ja kertyi niistä matkaa yhteensä 12.662 km. Käynnit eri majoille jakaantuivat seuraavasti: Sompainen 404, Nauhanaho 382, Pilkanmaa 275 ja Verkko-suo 262.

Kilpailun voittajaksi selvisi miesten sarjassa Höyryosaston Eino Kauppila ja naisten sarjassa Selluloosa-tehtaan Anna Hänninen, jotka molemmat saavat ahkeran harrastuksensa palkkioksi 4 vrk. hiihtoloman Suomen Urheiluopistolla. Kilpailusääntöjen perusteella suoritettiin arvonta, jolloin lomapalkintojen onnellisiksi voittajiksi tulivat Eino Kauppilan ja Anna Hännisen seuraksi seuraavat:

Miehet: Pauli Ryöppy, Paperios., Emil Ahonen, Sell. ja Esko Rantanen, Korj.paja. Naiset: Vilma Rautjoki, Sell., Irma Dahlberg, Talousos. ja Irja Valtonen, Talousos.

Arvoesinepalkinnot: 1) Eino Kauppila, Höyryos., 880 km, 2) Pauli Ryöppy, Paperios., 692 km, 3) Anna Hänninen, Sell., 610 km, 4) Esko Rantanen, Korj.paja, 588 km, 5) Irja Valtonen, Talousos., 588 km. Lisäksi jaettiin kilpailujen vanhimmalle osanottajalle, 74-vuotiaalle Samuel Oksaselle, ylimääräinen palkinto. Oksanen oli kävellyt 247 km.

Pyydämme lausua kiitokset kaikille kilpailuun osallistuneille sekä parhaimmat onnittelumme lomamatkojen onnellisille voittajille.

Sähköosaston mestarijoukkue. Pelaajat vasemmalta lukien: Erkki Pöyhönen, Anssi Schön, Hemmo Lahti, Osmo Kvist, Urho Kelkkanen ja Seppo Matilainen.

A-sarja:

	Ottelut	Voitot	Häviöt	Pisteet
1) Sähköosasto	11	11	0	22
2) Korjauspaja I	11	10	1	20
3) Höyryosasto	11	9	2	18
4) Selluloosa	11	8	3	16
5) Talousosasto	11	7	4	14
6) Paperi I	11	6	5	12
7) Puuhiomo	11	5	6	10
8) Paperi II	11	4	7	8
9) Korjauspaja II	11	3	8	6

10) Karbidi I	11	2	9	4
11) Ulkotyöosasto	11	1	10	2
12) Karbidi II	11	0	11	0

B-sarja:

1) Talousosasto	5	4	1	8
2) Paperi I	5	4	1	8
3) Selluloosa	5	3	2	6
4) Korjauspaja	5	3	2	6
5) Höyryosasto	5	1	4	2
6) Paperi II	5	0	5	0

„Niidet nousee notkeasti, lujasti luha helähtää . . .“

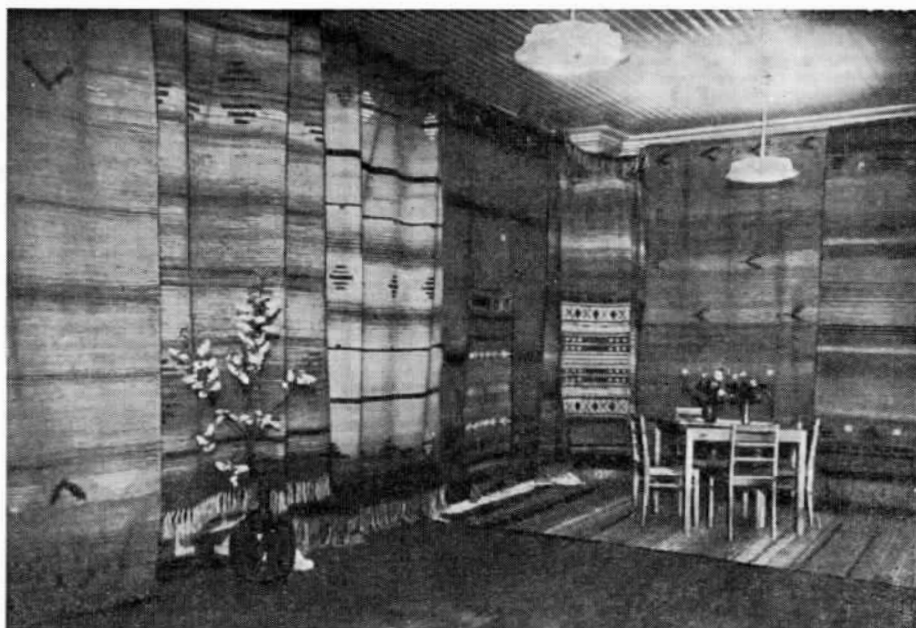
Voikaan kutomo ollut toiminnassa vuoden.

Yhtiön palveluksessa olevilla Kymintehtaan ja Kuu-sankosken puolella asuvilla naishenkilöillä on jo pitemmän aikaa ja tarkemmin sanottuna kokonaista 10 vuotta ollut tilaisuus käyttää hyväkseen yhtiön heille järjestämää kutomoa ja ahkerasti ovatkin naiset ottaneet tilaisuudesta vaarin, jopa niin, että töitä on paiskittu milteipä kaikkina vuorokauden aikoina. Voikaan perheenäidit ja muut kutomishaluiset naisihmiset ovat kai olleet hieman kateellisia tästä ”naapurikylän” kansasisarten etuisuudesta, josta he eivät samanaikaisesti päässeet osallisiksi. Syynä siihen, ettei Voikaalle ole aikaisemmin voitu kutomoa järjestää, ovat olleet käytännölliset vaikeudet, ennen kaikkea huoneisto- ja välinepula. Hyvää tahtoa ei sensijaan ole puuttunut. Kun sitten huoneistokysymys järjestyi ja välineitäkin saatiin jonkun verran hankituksi, perustettiin Voikaallekin kutomo, mikä aloitti toimintansa viime vuoden kesäkuun alkupäivinä. Se sijaitsee Voikaan entisessä sau-

narakennuksessa, joka tätä tarkoitusta varten kunnostettiin.

Kun Voikaan kutomo on nyt tullut toimineeksi vuoden verran, olemme kääntyneet sen johtajan, neiti Annikki Salmen puoleen ja pyytäneet häntä kertomaan havaintojaan ja vaikutelmiaan tältä alkutaipaleelta.

Aloitimme varsinaiset työt — kertoi nti Salmi — jo kesäkuun 4 p:nä 1947. Tarvittavaa kalustoa ei vielä silloin ollut ja suuri osa työvälineistäkin oli kunnostamatta, mutta kun innostuneita asianharrastajia alkoi ilmaantua joka puolelta, ryhdyttiin heti vain laskemaan ja mittailemaan lankoja ja suunnittelemaan kankaita. Työvälineitä on sitten kunnostettu aina tarpeen vaatiessa ja uusiakin on hankittu. Kun osa välineistä on ollut käytettyä lainatavaraa, on niitä silloin tällöin korjailtava. Mutta se ei ole innostusta laimentanut. Joka päivä on kutomon pieneen konttorihuoneeseen il-

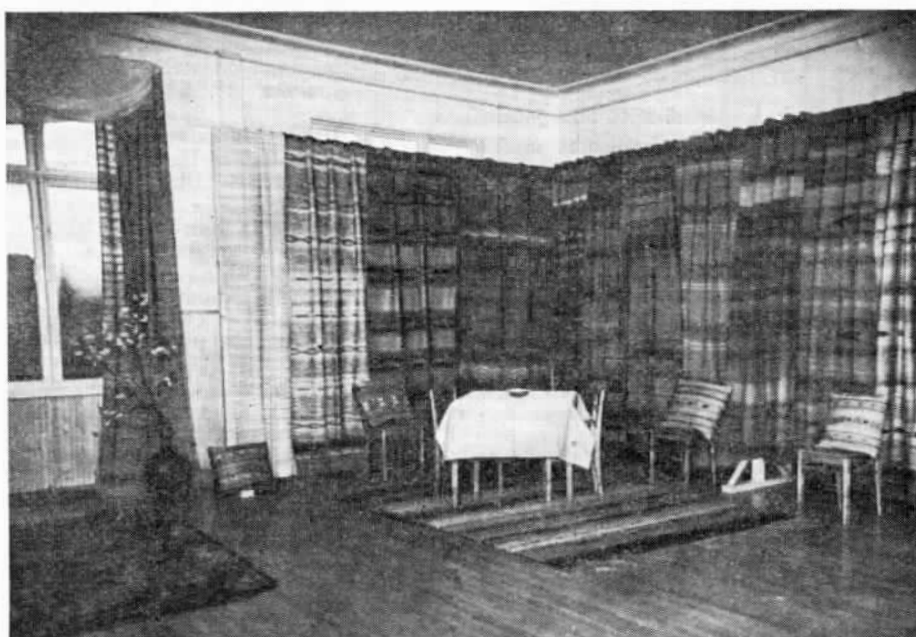
mestynyt uusia naishenkilöitä neuvottelemaan, mitä voisivat tarveaineistaan valmistaa. On siinä ollut monenlaista raaka-ainetta: sukkaa ja räsyä, vilttiä ja sil-laa, pellavaa ja paperiakin. Usein on ohjaajaparka saanut kauhulla katsella niitä koreita ja loistavia värejä, joita on aiottu paistaa suurienkin pintojen peitteeksi. Mutta yhteisymmärryksessä niitä on sitten karsittu ja yritetty saada sointumaan yhteen. Tilanahtaudesta huolimatta on kutomossa vallinnut hyvä yhteishenki, sopu ja huumori. Onpa kajahtanut iloinen laulukin tyytyväisen perheenemännän huulilta silloin, kun "niidet nousee notkeasti, lujasti luha helähtää".

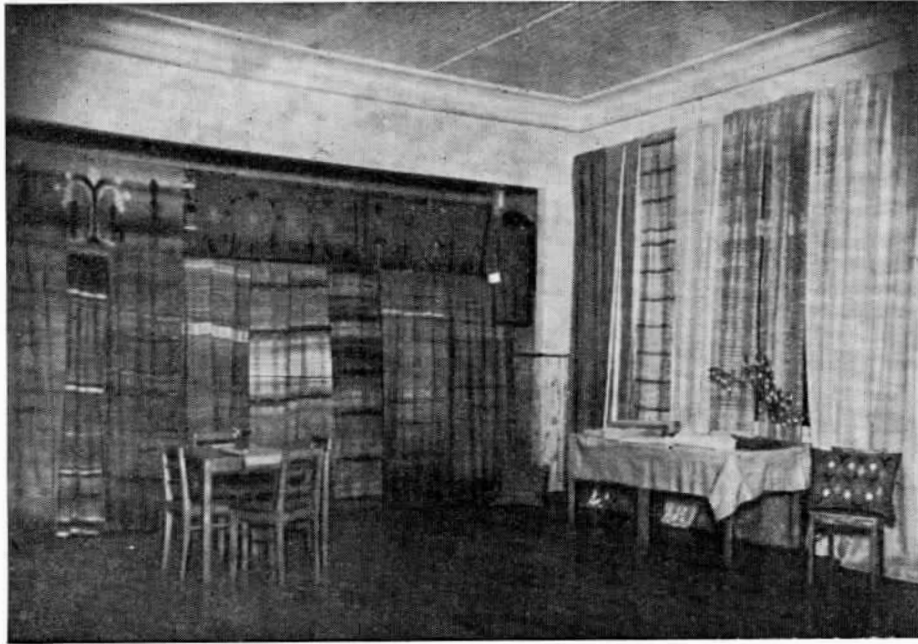
Käytössämme on ollut kaksi huonetta ja kahdettoista kangaspuuta. Jo alkutalven mennessä oli kutomossa työskennellyt 120 eri henkilöä ja heistä monet useam-

mankin kerran. Suurin osa on ollut aivan vasta-alkajia, joten alkeisopetusta on ollut pakko antaa jokaiselle erikseen ja se on tuottanut ohjaajalle vaikeuksia. Alkeisopetusta saaneita on noin 90. Heille on opetettu kankaan rakentamista ja sitomista sekä jonkin verran värien soinnuttamista.

Tammikuuhun menessä oli valmistettu metrimäärä yhteensä noin 1200, lukuunottamatta muutamia pikkukankaita, kuten kaitaliinoja, kaulahuiveja, sohvatyynyjä jne. Joulun edellä lisääntyi kangaspuiden kysyntä huomattavasti ja myöhemmin täytyi vuorojen antamista rajoittaa.

Syyskauden päätimme yhteisellä pikkujoulujuhalla, joka pidettiin Voikaan Seurataoln luen'osalissa. Ohjelmaa oli paljon ja kaikki kutomolaisten esittämää. En-

sin kyllä kovasti emmittiin, ennenkuin harjoittelemaan ryhdyttiin. "Minä olen vain perheen emäntä, en osaa puhua enkä laulaa". Mutta kun tiukalle pantiin, niin osasivatpa kumpaakin. Harjoitellessamme kuorolausuntaa innostui eräs äiti sanomaan: "Keväällähän voimme esittää vaikka näytelmän!" Juhlassamme vallitsi reipas kotoinen henki. Yleisöä oli sali täynnä ja tuntui se olevan tyytyväinen sekä näkemäänsä että kuulemaansa.

Kevätpuolella innostus yhä kasvoi ja kankaita valmistui eskä hyöty- että koristelutarkoituksiin. Touko-kuun lopulla pidettiin ohjelmallinen kevätkauden päättäjäistilaisuus ja sen yhteydessä työnäyttely. Se antoi selvän kuvan Voikaan naisten aikaansaannoksista kutomossaan.

On ilahduttavaa seurata sitä yritteliäisyyttä, mikä Voikaan kodeissa tällä hetkellä vallitsee. Kaikkialla surraavat rukit ja tarveaineita kunnostetaan kutomuvuoroa odoteltaessa.

Ei muuten mitään niin paha, etteikö siitä olisi jotain hyötyäkin. Ankara vaatetilanne on pakoittanut meitä nykyajan naisia kulkemaan jälleen esiäittemme askeleita. Samalla kohotamme ja viemme eteenpäin koti-seutumme käsi- ja kotiteollisuusharrastusta ahkerien kättemme avulla, lopetti nti Salmi kertomuksensa.

Oheisina julkaisemme kolme kuvaa näyttelystä sekä päättäjäistilaisuudessa esitetyn seuraavan kronikan:

Saaneet oomme voikkaalaiset
kutomon tään toivotun,
Ei nyt jouda kylään naiset,
puuhaa muuta meill' kun on.
Hyvin kuluu päivät siellä,
iltapuhteetkin myös vielä.

Talvikauden toiminnasta
seuraa tässä kronikka.
Mainituksi tulla saisi
joka mamma sekä "likka".
Suuttune ei sentään kukaan,

vaikk' ei joutunekaakaan mukaan.
Vaikkeata on myös tietää,
josko kaikki värssyn sietää.

Mukana siell' oli kaikki,
tohtorinnat, insinöörskät,
väärin jos en väinen muista,
puuttuivat vain tärehtöörskät.

Syntyi kerran oiva tuuma,
maistuisi kai kahvi kuuma.
Alkoi myöskin aatos itää,
syödäkin ett' täällä pitää.
Pian kiehui soppa maukas,
koppansa kun joku aukas.
Läskist' tehtiin laatikoita,
pantiin sekaan perunoita.

Uunin vieress' lämpimässä
pöytäliinakangast' kutoi
rouva Hulda Lehtinen.
Laskee lointa, tuumii väliin:
montapa on vielä tässä,
jouluks' sentään ehtinen.

Hyräellen kutoeli
kankaitansa Hurri, Irja.
Kutomisen taito hälle
selvä oli niin kuin kirja.
Kangasta hän puista loihti
aivan kuten taikomalla,
joskin väliin kotiin juoksi
oikoteitä aitomalla.

Hetekaansa somistaakseen
kutoi rouva Louhenlahti
sille sievää peitettä.
Tiukka ol' niin työssä tahti,
että väsymys sai vallan,
kerran kesken nukahti.

Joukossamme oli myöskin
kutomassa rouva Lavén.
Töistään mainita en tiedä,
jos lie kutonut vaikk' hameen.

Pakkaspäivänä eräänä
saapui rouva Vahtera.

Virkkoi: tänne päästä täytyy
ja olla kovin ahkera.
Kylki väärän' kantoi lointa,
tuumien, ett' koko talveks'
tässä riittää sivutointa.
Iloisesti juttu luisti,
paljon kutoi lakanoina,
joskin halkeana muisti
kerran myöskin pakanoina.

Eräs rouva uunin nurkass'
kutoi miehen kangast' somaa,
Hiukan kademielin huokas':
jospa tää mun oisi omaa.

Melkein loppuun voimans' kutoi
myöskin Anni pikku.
Joulukiireest' väsyneenä
väliin kesken työtään nukkui.
Mutt' pystyss' oli taas kuin tikku,
muistain: onhan suolemuikku,
jolla häipyy hiuka, kiukku.
Huomas tämän nurkastansa
kutoja myös eräs toinen,
pyysi lainaks' hiukahansa.
Niinpä sitten kului päivät,
mutt' tuomatta jäi muikkuräivät.
"Tään Anni ehkä anteeks' suotte?"
Anni miettii: kai joskus tuotte.

Mammans' kanssa kaitaliinaa
kutoi yönä muutamana
pitkän tovin neiti Salmi.
Käämii kiertäin vanhus virkkaa:
ei tuot' Annikkia uni piinaa.

Oli eräs rouva Paju,
joka, varsin klimpies' taju,
nurkass' kutoi mattoansa,
miettein iltarattoansa.
Viimeinkin hän tempun keksi,
millä pimeyden pelon esti:
suojuks' poikaparvens' johti,
illoin kutomoa kohti.

Sukkelana rouva Nirkko
työnsä valmiiks' saaden virkko:
en mä nytäkään aikaa tuhlaa,
koht' on pikkujoulujuhla.

Joulujuhla sitt' vietettiin,
huolet hetkeksi heitettiin.
Pullat ja piparit tarjottiin,
aito kahvitkin keitettiin.

Mammat töitään siirtelivät,
juhlassa keijuina liitelivät.
Ei tuntunut kankeus jaloissa,
ja voi mikä notkeus lauteissa.

Vuoden vaihteen ajanhammas
aikanansa sitten taittoi.
Ahkeraan taas uunna vuonna
moni kangastansa laittoi.

"On siellä ilon murunen",
puheli rouva Turunen,
kun seinävaate valmistui
ja koti siitä kaunistui.

Innokkaasti kangast' kutoi
eräs insinööri rouva.
Ajattelin, ettei hankkään
työltään paljon syömään jouda.
Kutoi hienon ulsterkankaan,
vaikka heti alkuhankaan
taisi pieni pulma tulla.

Kyllä ol' lointa siunattu,
hetekanpeitteitensä kun
kutoi Eskelisen Vappu,
ei meinannut loppu tulla.
Pelkäs, että leipomatta
jäisi Marianpäiväks' pulla.
Hänelle jo kiukku nousi:
kuka tässä kohta enää
kotiaskareihin jousi?
Mutt' oma äiti avuks' tuli
ja pian äidin hellyyteen
taas lapsen kiukut sulii.

Hetekanpeitteistä tukki
paisuvi kovin paksuksi.
Mikäpä tässä avuksi?
Näin ajatteli rouva Hacklin
ja turvautua sai saksiiin.

Idyllinen oli näky —
morsian loi kangastansa
huokaellen huolissansa,
mitä tulee verhostansa.
Alku näytti hankalalta,
usein nous' hän puitten alta.
Eipä ihme, olihan se
ensitekeleensä vasta.
Morsian ol' nimeltänsä
Ruotsalainen, Asta.

Kovall' touhull' hetekalleen
peitett' kutoi rouva Tenetz.
Työnsä valmiiks' saatuaansa
kutsui sitä katsomahan
— arvatkaapas kenet.

Mattoansa silmäellen
yksiväriseks' sen kovin
totes' rouva Lindqvist.
"Välttänee se näinkin hyvin,
vaikk' ei loista värinaarmut",
tokas' siihen rouva Ahlroth.

Verhokangast' ihanata
kutoi rouva Pöyhönen.
Kaunist' oli valmihina,
jokseenkin kuin röyhönen.

Topakkana kaiken talvee
kutoi rouva Mutanen.
Arvioi ma jos en väärin,
metrei kertyi satamäärin.

Sukkula kuin taikakalu
lensi kangaspuissa silloin,
kangasta kun rouva Lalu
kutoeli päivin, illoin.
Kului tuskin viikkoakaan,
tyynyliinat kun sai kasaan.

Mitä sanon kutojasta,
tuosta rouva Hautalasta?
Hälläkin on harmii näitä,
neuloo täytyy kuteen päitä.

Ensi kertaa kutojana
ol' myös rouva Virtanen.
Arvostellen työtään katsoo,
totee: kirkasvärinen.

Ihanaiset verhot, liinat,
samoin matot monet saivat.
Mieli niistä kiitollisna,
palkitsi kun nähdyt vaivat.
Monen äidin särvin silloin
kutoissa vain oli velli,

mutta sitten talvi-illoin
lapset uusill' matoill' kelli.

Oli meillä oppahana
taitavana neiti jalo,
jolta aina pulmihimme
loisti älyn, taldon valo.
Toivokaamme, että kauan
viihtyis' täällä neiti Salmi,
silloin yhtä antoisaksi
muodostuis' viel' moni talvi.

Kaipa neiti Säynäjärven
jokainen viel' teistä muistaa.
Sosiaalasiat ne
mutkitta ain' hältä luistaa.
Paljon teki hyvää työtä,
olkoon onni hällä myötä
joutuessaan etsimään
ratkaisua orgelmiin,
matkallansa Englantiin.

Säestystä juhlistamme
hoiti neiti Huttunen.
Nytkin ompi joukossamme,
hyvää iltaa, tutun.

Unhoittaa ei tässä sovi,
että antoi apuansa
meille maskuliini moni.
Tuli nääs näyttelytohin,
naisille kiire ja kohina.
Työt täytyi saada näytteille,
ei joutanut öisin "petille".
Paljon saatiinkin tulesta,
kun oli hyvää tahtoa,
ja johtajana puuhan sen
mainio mestar' Nurminen.

Tässä sivumennen mainitsen
tarmoon, toimen rouvan sen,
nimeltänsä Saarenpää,
joka miehensä ei maata
aamuin pitkään antanut.
Varhaisista hetkistä asti
täällä miehinensä hääri,
töitä näytteille he kääri.

Puuhakkaana Bertta-rouva
täällä myöskin kovin hääräs'.
Komentoonsa multa miehen
otti, tälle pian määräs':
Tämä tähän, tämän tuohon,
nyt se alkaa joltain näyttää,
ovet kaikki kun se täyttää.

Kerrotuksi on nyt tullut,
ettei Voikkahalla naiset
joutilaina ole olleet,
kudonnaiset monenlaiset
valmihiks' kun ovat saaneet.
Vuoden tämän ensimmäisen
päättää voimme hyvin tunnoin,
reippahina alkaa toisen,
paremmin ehk' vielä kunnoin.

Kiitos kaikest' taidokkuudest'
osaks' tulkoon neiti Salmen,
kun myös siitä ahkeruudest',
jolla uurasti hän talven.
Teki paljon ylityötä,
jopa valvoi monta yötä.

Tahdon vielä kiittää tästä
yhdessäolon ajasta.
Pääsin miekin pälkähästä,

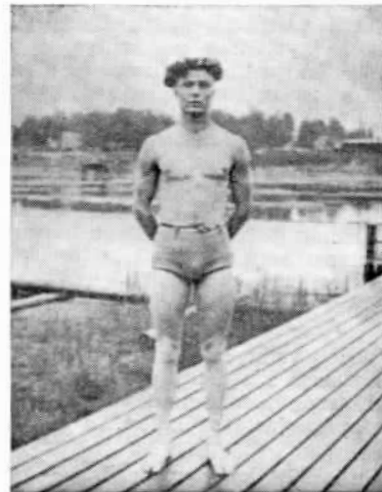
Ensimmäinen uimapromotio Voikaalla.

Elokuun 14 p:nä pidettiin Voikaan tehtaan uimalaitoksella uimapromotio, jossa vihittiin 28 uimamaisteria ja -kandidaattia. Tämä tilaisuus oli laatuaan ensimmäinen Voikaalla, sillä aikaisempina vuosina on uimapromotiot pidetty ainoastaan Kuusankosken uimalaitoksella, jossa myöskin Voikaalla määrätty vaatimukset suorittaneet maisterit ja kandidaatit on vihitty. Nyt pidetty ensimmäinen uimapromotio oli erittäin onnistunut. Tosin ilma ei ollut paras mahdollinen, mutta sekään ei tuntunut peloittavan nuoria uimareita, jotka rohkeasti hyppäsivät kylmään veteen seppelöitäviksi. Yleisö, jota tilaisuuteen oli saapunut n. 300 henkeä, seurasi suurella mielenkiinnolla nuorten esityksiä, intoutuen lopussa suoritetun poikien ja tyttöjen välisen 4x25 m. viestinuinnin aikana oikeaan "olympiatunnelmaan".

Vihkimispuheen piti urh.neuvoja O. Rautjärvi, minkä jälkeen sos.pääll. P. Ahlakari seppelöi uudet maisterit ja kandidaatit. Primusmaisterin arvon sai Tauno Ilvonen. Maistereiksi vihittiin Dag Hansen, Anneli Varjonen, Aila Kankahainen, Leena Haapanen, Ritva Henttu, Alli Nummelin, Riitta Heino, Eva Storhammar ja Raili Soimakallio sekä kandidaateiksi Maja-Stina Rundqvist, Gun Hansen, Anneli Kärki, Leila Mauno, Ritva Rahikainen, Eva Storhammar, Anneli Ahonen, Raimo Karlsson, Matti Mäkinen, Jaakko Jääskeläinen, Keijo Orava, Sulo Jolkkonen, Seppo Pajari, Pekka Kemppi, Ture Blomberg, Seppo Nurminen, Jorma Heikkilä ja Tuomo Savinen.

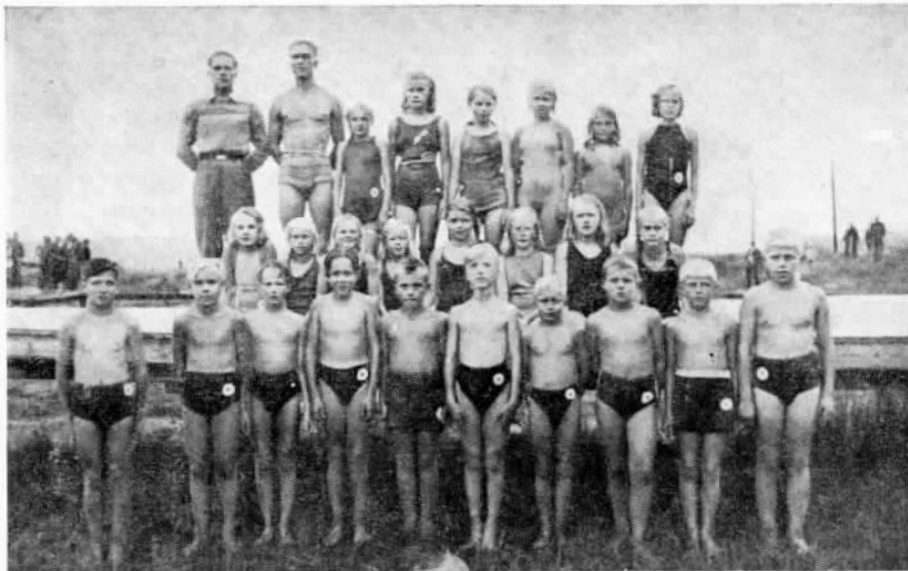
Promotion yhteydessä pidetyissä kilpailuissa muodostuivat parhaat tulokset seuraaviksi:

Tyttöjen 50 m. vapaauinti: 1) Gun Hansen 52,1; 2)

Primusmaisteri Tauno Ilvonen.

mattopulmasta pahasta.
Mutta yhdessä kiittäkäämme
suurta yhtiötämme,
aatteen kun on hyväksynyt,
kutomon meill' järjestänyt.

Uimamaisterien ja -kandidaattien ryhdikäs ryhmä.

Raili Soimakallio 53,0; 3) Eva Storhammar 55,7; 4) Leena Haapanen 56,1; 5) Riitta Heino 56,3. Osanottajia 12.

Poikien 50 m. vapaauinti: 1) Seppo Nurminen 46,1; 2) Sulo Jolkkonen 47,4; 3) Jaakko Jääskeläinen 49,2; 4) Ture Blomberg 58,6; 5) Dag Hansen 59,9. Osanottajia 11.

Naisten 50 m. vapaauinti: 1) Leila Kärki 42,0; 2) Liisa Varjonen 43,1.

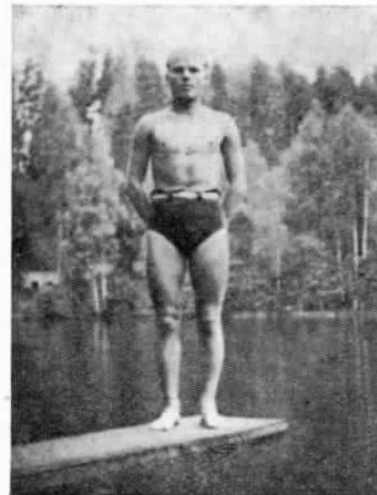
Miesten 100 m. rintauinti: 1) Tauno Ilvonen 1.33,1; 2) Klaus Luukkainen 1.45,9; 3) Antti Lukka 1.49,7.

Miesten 100 m. vapaauinti: 1) Klaus Luukkainen 1.19,8; 2) Tauno Ilvonen 1.48,0; 3) Sulo Jolkkonen 2.17,5.

4x25 m. viestinuinti: 1) Poikien joukkue 1.41,0; 2) Tyttöjen joukkue 1.42,0.

Välittömästi kilpailujen päätyttyä suoritettiin palkintojen jako. Samassa yhteydessä jaettiin palkinnot myös keväällä suoritetuista kävelyharrastuskilpailuista sekä osastojen välisistä lentopallo- ja jalkapallokilpailuista.

Uimakoulun opettajana on toiminut Unto Karonen Kuusankoskelta.

Uimaopettaja Unto Karonen.

ELÄMÄNURA.

Virtasen toivorikas perillinen pääsi ripille ja koko perhe, nuori Virtanen mukaanluettuna, pohti minkä elämänuran nuorukaisen pitäisi valita itselleen. Isä Virtanen kysyi asiassa myös naapurinsa Mäkisen mielipidettä ja tällöin syntyi seuraava keskustelu:

— Missä ammatissa luulisit poikani pääsevän nopeasti eteenpäin?, kysyi Virtanen.

— Pikajunan veturinkuljettajana, vastasi Mäkinen.

— No, etkö voi ottaa asiaa vakavasti. Minä tietenkin tarkoitin, millä alalla hänellä olisi parhaimmat näköalat.

— Hänen pitäisi ryhtyä lentäjäksi.

— Lopeta ilveily ja neuvo, millä alalla hän mahdollisimman nopeasti pääsisi korkeaan asemaan.

— Nokikolarina.

— Sinä olet parantumaton. Etkö ymmärrä, että haluaisin tietää, miten hän parhaiten voisi hankkia jokapäiväisen leipänsä.

— Hänen olisi alotettava leipurina.

On epätietoista, voiko muita parantaa, mutta yksi on, jonka sinä varmasti voit parantaa, ja tämä ihminen olet sinä itse.

Thomas Carlyle.

Lomalla olleita perheenäitejä lapsineen.

Voikaan perheenäitejä virkistyslomalla.

Kesäkuun 16 ja 29 päivien välisenä aikana oli joukko Voikaan perheenäitejä virkistyslomalla Lomalitto r.y:n lomakodissa Punkaharjulla.

Kesäkuun 16 päivänä klo 14.30 oli iloinen lomallelähtijäin joukko kokoontunut Voikaan konttorimäelle. Osalla äideistä oli nuorimmat lapset mukanaan, joten lähtijöitä kertyi kaikkiaan 18. Äitien mielen täytti pienoinen huoli ja levottomuus kotiin jäävistä, mutta tämä hukkuu lasten iloiseen touhuun ja matkajännitykseen. Annettiin vielä viimeiset ohjeet ja neuvot saataville ja niin jo auto porhalsi kohti Kouvola.

Savonlinnassa oltiin lomalaisia vastassa. Loppumatka suoritettiin pikku laivalla Punkaharjulle. Kyllä riittikin katselemista ja ihailemista laivan viillättäessä ohl lukuisien saarien ja niemekkeiden kohti matkan päätä. Perille saavuttua järjestettiin ensitöiksi asuntoasiat. Voikaan äidit pääsivät kaikki asumaan Kaarinaniemeen, pieniin "asevelimökkeihin", joissa he saivat viettää oikein perhe-elämää.

Yhteinen ruokailu oli järjestetty isoon päärakennukseen. Pienimpiä lapsia varten oli erikoinen leikkipaikka

Punkaharjun lomakylän yhteydessä oleva "Asevelikyky", missä Voikaan äidit asuivat. Lomamökkit on kustantanut Suomen Aseveljien Liitto.

KYMİNTEHTAALLA.

80-vuotias.

Työnjohtaja Ville Rihu, Kymintehtaan Korjauspajalta, 8. 10. 48. Rihu on Mäntyharjun poikia, mutta lähti sieltä jo 2-vuotiaana "reissulle" vanhempiensa mukana Valkealaan, minne perhe sitten asettuikin asumaan. Ville-poika vartui samoin kuin muutkin lapset aikanaan kansakouluikänsä, mutta tämä koulu jäi käymättä, sillä niitä oli siihen aikaan vielä kovin harvassa ja Rihun koti sijaitsi sitäpaitsi kymmenisen kilometrin päässä kylän keskustasta. Mutta vaikka Rihu ei kansakouluopetuksesta pääsytäkään osalliseksi, hän on elämän suuressa koulussa saanut oppia sitä enemmän. Hän ei vielä ollut ehtinyt täyttää 14 vuottakaan, kun joutui maailmalle itse toimeentulostaan huolehtimaan. Aluksi hän oli talvisin erään metsäherran kuskipoikana ja kesäisin uittotöissä Mäntyharjun väylällä, kunnes 17 ikäisenä pääsi lämmittäjäksi erääseen Vuohijärven hinaajalaivaan. Siinä hommassa menivätkin kesät, kun taas talvisin Rihu oli metsätöissä työnjohtajana. Keväällä 1893 hän siirtyi Sarkavedellä liikennöivän "Sarkavesi"-laivan koneenkäyttäjäksi, mutta purjehduskauden päätyttyä tuli viilaustöihin Kymintehtaan Korjauspajalle. Näin jatkui sitten viitisen vuotta, kesät laivassa ja talvet korjauspajassa. Syksyllä 1899 jäi Rihu vakinaisesti korjauspajaan, työskennellen ensin viilaajana, kunnes v. 1914 nimitettiin työnjohtajaksi. Tätä tointaan hän edelleenkin korkeasta iästään huolimatta sekä ruumiillisesti että henkisesti pirteänä hoitelee. Hänen nykyinen toimipaikkansa on korjauspajan putkipaja. Palvelusvuosia on Rihulle yhtiössämme kertynyt jo kokonaista 65,

mistä ajasta hän on 51 vuotta ollut samalla osastolla. Rihu on ollut perustamassa Kymintehtaan—Kuusankosken VPK:ta ja toiminut sen riveissä 30 vuotta, pääasiallisesti höyryruiskun koneenkäyttäjänä. Tunnustukseksi pitkäaikaisesta uutteruudesta tulentoiminnassa on palokunta kutsunut hänet kunniajäsenekseen. Aikoinaan on Rihu ollut myös osuusliikkeen hallituksen jäsenenä ja toiminut sen tilintarkastajana ja kassantarkkailijana. Toivotamme onnea uskolliselle ja rehdille työn sankarille.

70-vuotiaita.

Portinvartija Villehard Teodor Unelius, Kymintehtaan Talousosastolta, 3. 10. 48. Unelius on syntynyt Iitissä ja hänen isänsä oli yhtiömme ensimmäisiä työntekijöitä, toimien sirkkelissä Kuusankosken puolella. Nykyinen portinvartijamme aloitti putsaripoikana 15 vuoden ikäisenä ja työskenteli myöhemmin rässi- ja silinterimiehenä ja silinterimiehenä. Loukattuaan tapaturmaisesti kätensä ja sairastettuaan pitkän aikaa hän joutui kevyempiin töihin kiilloitus- ja kalanterikoneelle. Nykyiseen toimeensa portinvartijaksi hän siirtyi v. 1918. Nuorempana osallistui Unelius innokkaasti henkisiin rientöihin, kuuluen mm. nuorisoseuraan, "Walkaman kuoroon" ja mieskvartettiin. Innokkaana urheilijana hän edusti silloista Kuusankosken Urheiluseuraa painonnostajana useissa voimamittelöissä, josta urheilumuodosta hänellä on useita palkintoja samoinkuin hiihdostakin. Nykyisin viljelee Unelius sivutyönään vehnää ja perunaa kotipalstallaan Niskalassa ja piipahtaa silloin tällöin ahvenia narraamaan Kymijolle. Hänet tunnetaan tunnollisena miehenä työpaikallaan, minne koti-

ja oma lastentäti. Näin äideille järjestyi riittävästi aikaa lepoon ja virkistykseen.

Kierreltiin pitkin komeita Punkaharjun selänteitä, soudeltiin ja käytiin vieraisilla toisten äitien luona. Kuultiinpa, että vieraita saa kutsua kauempaakin käymään lomakodissa. Pian silloin läksikin kirje kotiin, jossa isää pyydettiin pyhän seutuna "vieraisille".

Talon puolesta taas oli järjestetty yhteinen retki Olavinlinnaan, oli esitelmää, yhteislaulutilaisuuksia, kävipä joukko unkarilaisia tanssijoitakin ilahduttamassa lomalaisia. Kaiken hauskuuden kukkuraksi oli kerran viikossa sauna, jossa vihdottiin ja nautittiin saunan löylystä oikein sydämen kyllyydestä.

Hauskaa oli, vakuuttavat Voikaan perheenäidit, ja menemme sinne ensi kesänäkin, jos vain on mahdollista. Mutta he eivät olisi äitejä, jos he ajattelisivat vain itseään, omaa lepoaan ja virkistystään. Ja kukapa siinä on kaikista lähinnä äitiä, jos ei oma mies. "Olisi ukolkekin tarpeen tuollainen loma. Olen ajatellut, että ensi kesänä, jos sinne pääsen, otan hänetkin mukaan", tuumi eräs äiti.

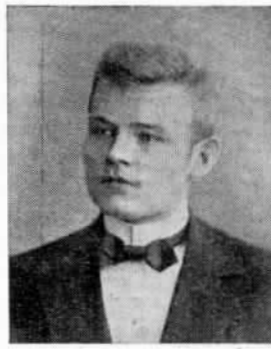
Voikaan perheenäidit pyytävät vielä lehtemme välityksellä kiittää yhtiötä heille järjestetystä virkistyslomasta.

Kaksi pientä lomalaista.

Ville Rihu.

Teodor Unelius.

Hugo Hessle.

Matti Inkilä.

talolta on matkaa yli 4 km. Vanhana urheilijana hän reippaasti taivaltaa tämän matkan kahdesti päivässä.

Ylimestari August Hugo Hessle, Kymintehtaan Korjauspajalla, 2. 11. 48. Hän on syntynyt Tukholmassa, mutta muutti jo v. 1894 Suomeen, mistä sitten tulikin hänen kotimaansa. Täällä hän työskenteli aluksi Turussa Abo Jern Ab:n konepajassa v:een 1898, jolloin lähti merille, toimien lämmittäjänä s/s "Patriassa", joka liikennöi Itämerellä ja Pohjanmerellä. Vuosina 1899 ja 1900 hän suoritti 3 kk. asevelvollisuutensa Ruotsissa ja työskenteli väliajalla Bergsundin konepajassa Tukholmassa. V. 1901 hän suoritti Turussa toisen konemestarin tutkinnon ja purjehti sen jälkeen eri laivoissa ympäri maapalloa vuoteen 1903 saakka. V. 1903—05 hän suoritti Turun Teollisuuskoulun kurssin ja sen yhteydessä ensimmäisen konemestarin tutkinnon, mutta jäi silti "maakravuksi", työskennellen aluksi John Stenbergillä. Kymin Oy:n palvelukseen hän tuli piirustajaksi 26. 10. 05. Oltuaan v. 1907—08 Tukholmassa Luth & Rosénin konepajassa hän palasi v. 1909 jälleen Kymintehtaan, missä toimi piirustajana v:een 1910 ja sen jälkeen 3 vuotta konepajan johtajan apulaisena. Vuosina 1914—19 hän oli työnjohtajana Kuusankosken Korjauspajassa ja viimeksimainitusta vuodesta lähtien hän on ollut nykyisessä toimessaan Kymintehtaan Korjauspajan ylimestarina. Kymintehtaan ollessaan on Hessle ollut mukana monissa yhteisissä riennoissa. Hän on osallistunut palokunta-, sk- ja kuorotoimintaan ja ollut paikkakunnalla aikaisemmin toimineen työnjohtajayhdistyksen toimihenkilönä. Myös ampumakilpailuissa hän on aikoinaan kunnostautunut.

65-vuotiaita.

Apumies Matti Inkilä, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 10. 11. 48. Hän on syntynyt Luumäellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 2. 7. 21 Ulkotyöosastolle, mistä parin vuoden kuluttua siirtyi Rakennusosastolle. Nykyisin hän työskentelee tämän osaston puuseppäverstaalla. Vapaa-aikoinaan Inkilä hoitelee oman talonsa ympärillä olevaa puutarhaa.

Apumies Kaarle Tammelin, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 25. 11. 48. Hän on syntynyt Iitissä ja tuli jo 11-vuotiaana ensi kerran työhön Kymintehtaan hevospojaksi. Sen jälkeen hän työskenteli Voikaalla eri osastoilla ja siirtyi v. 1938 Kymintehtaan Rakennusosastolle, ollen ensin Keltin Voimalaitosrakennustyömaalla ja vuodesta 1941 Kuusankosken Voimalaitosrakennustyömaalla ja vuodesta 1945 Kymintehtaan Rakennusosastolla, missä edelleenkin on työssä. Tammelinin nuoruuden aikaisista harrastuksista mainittakoon kalastus, metsästys, maanviljelys ja hevosten hoito. Hänellä on oma talo ja sen ympärillä puutarha, jonka hoitamisessa vapaa-ajat kuluvat.

Ratojen puhdistaja Ida Mukula, Kymintehtaan Ulkotyöosastolta, 28. 11. 48. Hän on tullut vakinaisesti yhtiön palvelukseen Kuusankosken Puuhiomolle 28. 10. 1918, mutta oli jo sitä ennen muutaman kuukauden ajan ikkunanpesijänä. Oltuaan välillä poissa 4 kuukautta hän palasi v. 1919 takaisin Kuusankosken Puuhiomolle ja työskenteli siellä kokoojakoneella lokakuuhun 1926. Marraskun 27 p:nä samana vuonna hän tuli Kymintehtaan Ulkotyöosastolle ulkosiivoojaksi, siirtyen myö-

Kaarle Tammelin.

Hilma Lundahl.

Jalmari Ylinen.

Anna Sjöman.

Kaarlo Tuukkanen.

Taavetti Laine.

Kaarle Karhu.

Emil Inkeroinen.

hemmin ratojen puhdistajaksi, jona kiitosta ansaitsevalla utteruudella edelleenkin työskentelee. Harrastukset rajoittuvat työpäivän päätyttyä kotiaskareihin, joihin muille sellaisille ei ole jäänyt aikaa.

Laskija Hilma Lundahl, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 7. 12. 48. Hän on syntynyt Nastolassa. Yhtiön palvelukseen hän on tullut v. 1900 Kymintehtaan Paperitehtaalte lajittelijaksi ja myöhemmin laskijaksi, ollen tässä toimessa vuoteen 1905, jolloin erosi. Miehensä kuoleman jälkeen v. 1920 hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen, tällä kertaa Rakennusosastolle, siirtyen sieltä jälleen Kymintehtaan Paperitehtaalte jälkilaskijaksi, missä toimessa on edelleenkin. Nuorempana osallistui rva Lundahl työväenyhdistyksen toimintaan.

Mokkamyllyläri Jalmari Ylinen, Kuusankosken Paperitehtaalte, 29. 12. 48. Hän on syntynyt Artjärvellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1906 Kuusankosken Puuhiomoon. V. 1917 hän siirtyi Ulkotyöosastolle, mistä vuoden kuluttua meni Kuusankosken Paperitehtaalte. Hän oli aluksi kollienkärrääjänä, mutta siirtyi v. 1919 pakkaajaksi. Lukuunottamatta muutamia kuukausia Kymintehtaan Paperitehtaalte hän oli pakkaajana Kuusankosken Paperitehtaalte vuoteen 1945, jolloin vaikean sairauden jälkeen siirtyi mokkamyllyläriksi. Nuorempana hän harrasti kalastusta Vuohijärvellä. Myös polkupyörien korjaus oli yhteen aikaan eräänlaisena harrastuksena.

60-VUOTIAITA.

Konttoristi Anna Sofia Sjöman, Pääkonttorista, 26. 9. 48. Hän on syntynyt Vaasassa ja kävi siellä ruot-

salaisen tyttökoulun, saaden päästötodistuksen v. 1906. Suoritettuaan Hedengrenin kauppaopiston kurssin Helsingissä hän työskenteli isänsä liikkeen konttorissa kesäkuusta v. 1907 maaliskuuhun v. 1910, jolloin meni Fritz Schröderin kalastustarpeidenliikkeen palvelukseen. Siellä hän oli toukokuun loppuun 1917 ja tuli sitten saman vuoden kesäkuun 4 pnä Kymintehtaalte yhtiömme pääkonttoriin osto-osastolle. Oltuaan välillä elintarviketoimistossa ja pääkassassa ja hoidettuaan työläisten tapaturmavakuutuksia hän siirtyi Voikaan huoltokonttoriin, mistä jonkun ajan kuluttua palasi takaisin Kymintehtaalte, työskennellen ensin huoltokonttorissa ja tammikuusta 1928 registratuurissa, mistä 23. 3. 36 siirtyi nykyiseen toimeensa kirjanpito-osastolle. Vuonna 1932 hän oli kolmen kuukauden ajan Kissanosken tehtaalte, hoitaen kassanhoitajan tehtäviä varsinaisen kassanhoitajan ollessa sairaana. Vapaa-aikoihana harrastaa ni Sjöman kotitaloutta ja käsitöitä.

Kennonkorjaaja Kaarlo Tuukkanen, Klooritehtaalte, 4. 10. 48. Hän on syntynyt Sysmässä. Työskennelyään muutamia vuosia maataloustöissä Sysmässä hän tuli v. 1913 yhtiömme palvelukseen maatalousosastolle Eerolan kartanoon, siirtyen v. 1916 Ulkotyöosastolle. Vielä samana vuonna hän muutti Kuusankosken Selluloosatehtaan klooriosastolle "kloorinkeittäjäksi". Kun nykyistä klooritehdasta alettiin v. 1927 käynnistää, oli Tuukkanen tietenkin itseoikeutettuna mukana. Sitä lähtien onkin hän yhtäjaksoisesti toiminut kennonkorjaajana mainitussa tehtaalte. 32 vuotta samassa työpaikassa on jo saavutus sinänsä, mutta se on sitäkin arvokkaampi, kun on koko ajan joutunut tekemisiin kloorin

August Pekkanen.

Taavi Huugo Heiskala.

Taavi Kataja.

Edvard Aholin.

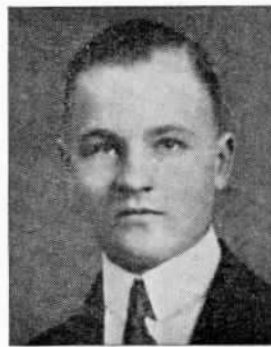
Signe Maria Viljantie.

Einar Koskela.

Antti Tuomainen.

Valto Lahtinen.

kanssa. Ahkeruudellaan ja rehdillä olemuksellaan on Tuukkanen saavuttanut sekä esimiestensä että työtoveriensä kunnioituksen.

Siivoaja Tilda Ehn, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 10. 10. 48. Hän on syntynyt Iitissä ja tuli yhtiön palvelukseen 15. 8. 1918, työskennellen mm. Kymintehtaan Selluloosatehtaalla 19 vuotta ja vuodesta 1942 lähtien Kymintehtaan Paperitehtaalla.

Kirvesmies Anselm Aleksander Puttonen, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 26. 10. 48. Hän on syntynyt Jyväskylässä ja tullut yhtiön palvelukseen 10. 1. 27 Voikaan Rakennusosastolle, mistä vielä samana vuonna siirtyi Kymintehtaalle.

Remmisuutari Taavetti Laine, Kymintehtaan Selluloosatehtaalta, 16. 11. 48. Hän on syntynyt Valkealan Toikkalassa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1913 Kymintehtaan Selluloosatehtaalle. Oltuaan 12 vuotta rasvaajana hän siirtyi remmisuutariksi samalle osastolle ja työskentelee tässä ammatissa edelleenkin. Nuorempana harrasti Laine mm. kalastusta.

Ratavartija Kaarle Karhu, Kuusankosken—Voikaan Rautatieltä, 22. 11. 48. Hän on tullut yhtiön palvelukseen 3. 10. 1918 valkaisijaksi Kymintehtaan Selluloosatehtaalle. Sieltä hän siirtyi toukokuun 6 pnä 1920 Kuusankosken—Voikaan rautatierakennukselle esimieheksi, ja kun mainittu rautatie avattiin 1. 6. 1921 vakinaiselle liikenteelle, jäi Karhu ratavartijaksi ja on samaa tehtävää esimerkillisesti ja erittäin tunnollisesti hoitanut jo yli 27 vuotta. Karhun harrastuksista vapaa-aikoina mainittakoon kotipuutarhanhoito ja kalastus.

Remminneuloja Emil Inkeroinen, Kymintehtaan

Paperitehtaalta, 15. 12. 48. Hän on syntynyt Luumäellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1912. Työskenneltään ensin eri osastoilla hän siirtyi v. 1914 nykyiseen työmeensa, jota edelleenkin tunnollisesti hoitaa. Inkeroinen kuului suojeluskuntaan v:sta 1918 lähtien aina järjestön lakkauttamiseen saakka ja on jatkuvasti ollut mukana palokuntatyössä. Hän on kuulunut jäsenenä palokunnan johtokuntaan. Muista vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon henkivakuutusyö ja aikaisempina vuosina metsästys.

Hissinkuljettaja August Pekkanen, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 16. 12. 48. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1917 ja on nykyisellä osastollaan työskennellyt vuodesta 1925 lähtien. Pekkanen harrastaa postimerkkien keräilyä.

Työnjoht. Taavi Huugo Heiskala, Kuusankosken Sahalta, 19. 12. 48. Hän on syntynyt Iitissä. Käyiyään kansakoulun hän tuli yhtiön palvelukseen Kuusankosken Sahalle v. 1906 ja on toiminut tukkien ylösottajana, puutavaran paikallismyyjänä, apulaistyönjohtajana ja höyläämön asettajana. V. 1921 hänet nimitettiin sahan esimieheksi, mistä toimesta v. 1935 siirrettiin lautatarhan ja höyläämön työnjohtajaksi.

Konttoristi Ingrid Österholm, Pääkonttorista, 31. 12. 48. Hän on syntynyt Tammisaaressa. Käytyään 5 luokkaa ruotsalaista tyttökoulua hän työskenteli 2 vuotta Tammisaaren Säästöpankissa ja samoin 2 vuotta Pohjoismaiden Yhdyspankissa. Kymi-yhtiön palvelukseen hän tuli 1. 2. 1919 kirjanpito-osastolle. Vuosina 1934—41 hän oli insinööri Bonsdorffin sihteerinä ja sen jälkeen hän on hoitanut rahtikirjatarkastuksia.

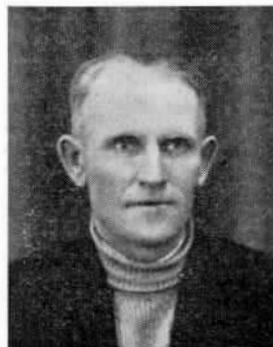
Emil Saarinen.

Abel Kantanen.

Aili Kaukola.

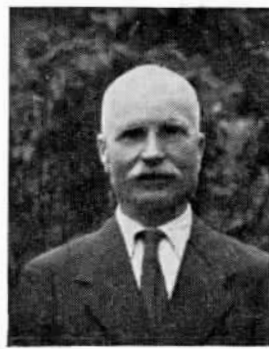
Matti Joukanen

Alina Erola.

Lauri Sandström.

Kalle Palonen.

Juho Nestor Järvinen.

Koneenhoitaja Taavi Kataja, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 31. 12. 48. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1904 Kuusankosken Paperitehtaalle. V. 1911 hän siirtyi Kymintehtaan Paperitehtaalle, missä edelleenkin työskentelee PK VI:n hoitajana. Pitkääikäisen kokemuksen omaavana ja tunnollisena ammattimiehenä on Kataja pidetty sekä esimiestensä että työtoveriensä parissa. Mainittakoon, että seiväshyppymestari Erkki Kataja on hänen poikansa.

50-VUOTIAITA.

Kirjuri Ellen Alina Saarinen, Kymintehtaan Puuhiomosta, 23. 7. 48. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1914 Kymintehtaan Paperitehtaalle. Sieltä hän siirtyi v. 1925 Kymintehtaan Puuhiomoon kirjuriksi ja on tässä toimessa edelleenkin.

Työnjohtajan apulainen Edvard Aholin, Kymintehtaan Ulkotyöosastolta, 1. 10. 48. Hän on tullut yhtiön palvelukseen 18. 6. 1917 massankärrääjäksi Kymintehtaan Paperitehtaalle, siirtyen sieltä pari kuukautta myöhemmin Kymintehtaan Rakennusosastolle. Oltuaan välillä Kymintehtaan Ulkotyö- ja Talliosastoilla hän muutti alaa, ryhtyen junailijaksi Kuusankosken—Voikaan Rautatieosastolle. Joulukuussa 1928 hän tuli työnjohtajaksi Ulkotyöosastolle, missä työskenteli 4 vuotta. Lyhyen keskeytyksen jälkeen hän siirtyi v. 1932 purkajaksi samalle osastolle. Nykyisin hän toimii työnjohtajan apulaisena. Touhukkaana miehenä on Aholin suorittanut hänelle uskotut tehtävät hyvin. Innokkaana palokuntamiehenä hän on kuulunut Kymintehtaan—Kuu-

sankosken VPK:hon yli 20 vuotta. Hän on menestyksellä hoitanut kotipuutarhaansa.

Näytteenottaja Signe Maria Viljantie, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 14. 10. 48. Hän on syntynyt Porissa. Kymintehtaalle hän muutti v. 1928, toimien useita vuosia paikkakunnan ainoana kampaajna. Yhtiön palvelukseen Kymintehtaan Paperitehtaalle hän tuli 27. 4. 47. Rva Viljantien harrastuksista on erikoisesti mainittava kuorolaulu.

Puuseppä Einar Koskela, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 18. 10. 48. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1918 Kymintehtaan Paperitehtaalle. Työskenneltään eri osastoilla hän siirtyi v. 1921 Kymintehtaan Rakennusosastolle, missä edelleenkin toimii puuseppänä ja puuseppäverstaan koneiden hoitajana. Koskela on jäsenenä työturvallisuustoimikunnassa ja on kuulunut Kuusankosken Osuusliikkeen myymäläneuvostoon vuosina 1932—42.

Kirvesmies Antti Tuomainen, Kymintehtaan Rakennusosastolta, 20. 10. 48. Hän on syntynyt Vehmersalmella, missä myös vietti lapsuutensa ja nuoruutensa päivät. Jo 12-vuotiaasta hän työskenteli metsissä halonajossa ja jatkoi tätä työtä aina 20-vuotiaaksi asti. Sen jälkeen hän seilaili yli 10 vuotta Savon vesillä, aluksi lotjissa ja myöhemmin matkustajalainoissa. Vähitellen kuitenkin virta kuljetti alaspäin, aina Jääsken pitäjään asti, mutta sieltä oli lähdettävä siirtolaisena sodan jälkeen. Keväällä 1947 hän tuli kirvesmieheksi Kymintehtaan Rakennusosastolle, missä pientä katkoa lukuunottamatta on työskennellyt.

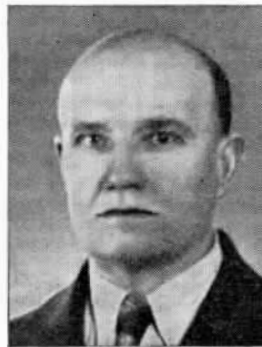
Sähkömestari Valto Lahtinen, Kymintehtaan Säh-

Ville Karkkiainen.

Viljo Tirkkonen.

Andrei Hartikainen.

Alfred Sinisalo.

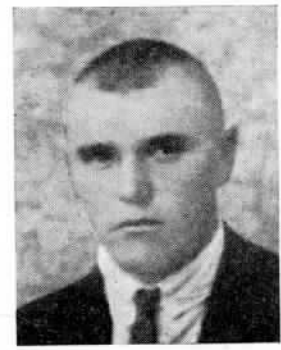
Elisa Kiuru.

Kaarlo Halonen.

Benjam Sundqvist.

Urho Jalmari Jokelainen

köösastolta, 21. 10. 48. Hän on syntynyt Iitissä ja kasvanut sekä käynyt koulua Kuusankoskella. Käytännöllisen työskentelyn yhtiössämme aloitti Lahtinen Kuusankosken Sähköverstaalla 13. 12. 1916. Läpikäytyään eri työvalheet ja työtavat hän suoritti Helsingin Teollisuuskoulun sähköosaston kurssin vuosina 1922—25. Tehtyään opintomatkan Ruotsiin Asean tehtaille vuosina 1927—28 hän tuli Kymintehtaan Sähköverstaalle sähkömestariksi ja vuonna 1938 Keltin, Kuusankosken ja Kymintehtaan voimalaitoksien mestariksi, missä toimessa on edelleenkin. Mestari Lahtinen on kuulunut Kymenlaakson Teollisuusteknikkojen Yhdistykseen sen perustamisesta lähtien ja ollut yhdistyksen varapuheenjohtajana 1936—38 sekä puheenjohtajana 1938—45. Kymen Oy:n Mestarikerhoon hän on niinkään kuulunut alusta pitäen, toimien sen sihteerinä ja kerhomestarina usean vuoden. Lisäksi hän on kuulunut 3 vuotta Kuusankosken kunnan huoneenvuokralautakuntaan. Hänen muista harrastuksistaan mainittakoon metsästyks ja puutarhanhoito.

Koneenhoitaja Emil Saarinen, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 7. 11. 48. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1914 Kuusankosken Runkosastolle, mistä v. 1916 siirtyi Kuusankosken Paperitehtaalle. V. 1929 hän muutti Kymintehtaan Paperitehtaalle ja toimii siellä edelleenkin PK III:n hoitajana. Saarinen oli nuorempana innokas aktiiviurheilija, edustaen Kuusankosken Puhtia. Kalastus on aina kuulunut hänen vapaa-aikojen harrastuksiinsa.

Työnjohtaja Abel Kantanen, Kymintehtaan Ulkotyösastolta, 27. 11. 48. Hän on tullut yhtiön palveluk-

seen 31. 9. 1919 Kymintehtaan Ulkotyösastolle homopuiden nostolle ja siirrettiin jo parin viikon kuluttua Saksanaholle, missä selluloosapuita alettiin nostaa joesta. Syksyllä 1920 hänet nimitettiin työnjohtajaksi Saksanahon puutavaravarastolle, missä työskenteli noin 3 vuotta. Oltuaan vuoden päivät muissa töissä hänet nimitettiin työnjohtajaksi Savonrannan puutavaravarastolle, missä vierähtikin sitten 7 vuotta. Senjälkeen hän valvoi purkauksia vuoroin Yläpihalla ja vuoroin Saksanaholla ja siirtyi v. 1937 puutavaran vastaanottajaksi valtion rautatieasemalle, ollen edelleenkin Kymintehtaan Ulkotyösaston kirjoissa. Nykyisin toimii Kantanen työnjohtajana Saksanahon puutavaravarastolla. Hänen erikoisharrastuksiinsa kuuluvat kotipuutarhanhoito, josta hän on saanut useita palkintojakin, sekä kalastus, jota hän kesäisin harrastaa kaikenlaisilla pyydyksillä.

Massan vastaanottaja Aili Kaukola, Kymintehtaan Selluloosatehtaalta, 27. 11. 48. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1923 Voikaan Ulkotyösastolle, ollen siellä kuitenkin vain lyhyen ajan. Uudelleen hän tuli palvelukseen v. 1942 Kuusankosken Paperitehtaalle. Senjälkeen hän on työskennellyt usealla eri osastolla ja nykyisin on hänen toimipaikkanaan Kymintehtaan Selluloosatehdas. Harrastuksista mainittakoon käsityöt sekä mukana olo kirkkokourossa, johon hän kuului useita vuosia. Nuorempana hän harrasti myös voimistelua ja urheilua, edustaen Voikaan Soitua.

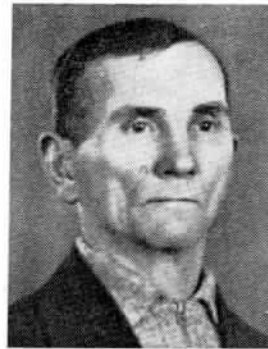
Silinterimies Anselm Sjöholm, Kymintehtaan Paperitehtaalta, 4. 12. 48. Hän on syntynyt Luumäellä ja muuttanut tänne v. 1915, tullen yhtiön palvelukseen

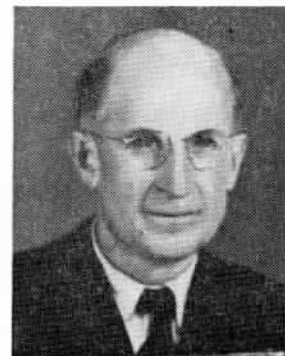
Kaarlo Nikolai Mäkinen

Otto Salo.

F. E. Salminen.

Ilo Kaleva.

Kuusankosken Rakennusosastolle. Sieltä hän siirtyi seuraavana vuonna nykyiselle osastolleen, missä on pieniä väliaikoja lukuunottamatta jatkuvasi työskennellyt.

Mokkamylläri Matti J o u k a n e n, Kuusankosken Paperitehtaalta, 13. 12. 48. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1915 Ulkotyöosastolle. Senjälkeen hän on useaan otteeseen ollut työssä eri osastoilla. Kuusankosken Paperitehtaalle hän siirtyi v. 1947 Kymintehtaan Selluloosatehtaalta. Talvikalastus ja metsästys kuuluivat hänen harrastuksiinsa nuorempaan, mutta nykyään kuluvat vapaa-ajat kotihommissa ja syksyisin marjastuksessa.

Paparinlajittelija Alina E r o l a, Kuusankosken Paperitehtaalta, 17. 12. 48. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1917 paperinvetoon Kuusankosken Paperitehtaalle. Oltuaan välillä pari vuotta poissa hän tuli v. 1920 takaisin samaan ammattiin, mistä jonkun ajan kuluttua siirtyi viikkaajaksi ja myöhemmin lajittelijaksi. V. 1924 hän oli puolisen vuotta Kymintehtaan Paperitehtaalla, palaten sitten takaisin Kuusankosken Paperitehtaalle. V. 1933 hän siirtyi taas Kymintehtaan Paperitehtaalle, mutta v:sta 1944 lähtien on Kuusankosken Paperitehdas jälleen ollut hänen työpaikkanaan. Nti Erola on aikaisemmin innokkaasti osallistunut työväenopiston rientoihin ja harrastanut retkeilyä, mikä vieläkin on häntä kiinnostanut ja niinpä hän kuluneena kesänä käväisi Aavasaksalla saakka.

Kirjanpitäjä Lauri Jonathan S a n d s t r ö m, Metsäosastolta, 23. 12. 48. Hän on syntynyt Helsingissä, missä myös kävi keskikoulun. Ennen Kymintehtaalle tuloaan hän työskenteli konttoriapulaisena Russian—American India Rubber Co "Treugolnikin" Helsingin haaraliikkeessä 1. 6. 1916—1. 4. 1918 ja asevelvollisuutensa suoritettuaan apulaiskirjanpitäjänä A. Ahlström Osakeyhtiön Warkauden tehtaalla 6. 9. 20—29. 11. 22 sekä kirjanpitäjänä Nokia Aktiebolagissa 1. 12. 22—19. 12. 27. Kymi-yhtiön palvelukseen hän siirtyi 20. 12. 1927 kirjanpitäjäksi yhtiön Metsäosastolle, missä siitä lähtien on jatkuvasti työskennellyt. Sandström oli aikoinaan tunnettu aktiivurheilija, harrastaen erikoisesti jalka- ja jääpalloilua sekä luistelua. Helsingissä ollessaan hän edusti Helsingin IFK:ta, Warkaudessa Warkauden Palloilijoita ja kuului Nokialla ollessaan Tampereen Palloilijoihin. Hän oli myös perustamassa Nokian Urheilijoita ja toimi sen ensimmäisenä puheenjohtajana. Kuusankoskella hän on osallistunut Kymintehtaan Urheiluseuran toimintaan ja kuulunut sen johtokuntaan, jota paitsi hän on myös Kuusankosken Vedon jäsenenä suurella harrastuksella seurannut tämän erikoisseuran kehitystä ja pyrkimyksiä. Osoitukseksi hänen taidostaan jalkapalloilijana mainittakoon, että hän on kuulunut Ruotsi—Suomi-maajoukkueeseen. Pika-luistelijana hän on mm. ollut Pohjois-Savon piirin mestari 500 m. matkalla. Hänen urheiluharrastuksensa ovat ulottuneet muillekin aloille, mm. kilpasoutuun, ja niinpä hän kuului aikoinaan Helsingin Soutuklubin ulkohankanelosten joukkueeseen, joka silloin oli maamme parhain. Sandström on ollut mukana sk-työssä ja osallistunut sekä vapaussotaan että myös molempiin viime sotiin, saaden niistä erinäisiä kunniamerkkejä.

Valaja Antti Ilmari G r ö n r o o s, Kymintehtaan Korjauspajalta, 27. 12. 48. Hän on syntyperäisiä kuu-

sankoskelaisia. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1914 Ulkotyöosastolle ja siirtyi ammattikoulun käytyään Kymintehtaan Korjauspajan valimoon, missä siitä lähtien on työskennellyt, olen kuitenkin välillä vuosina 1920—21 ja 1923—28 Tampereella, Helsingissä, Lahdessa ja Raahessa eri valimoissa ammattitaitoaan täydentämässä. Aikoinaan harrasti Grönroos voimistelua ja hiihtoa, kuului Kymintehtaan Kisaan, ja seuraa nykyisinkin innokkaasti nuorempaan polven urheiluharrastuksia.

VOIKAALLA.

70-VUOTIAS.

Vesivahti Kalle P a l o n e n, Voikaan Ulkotyöosastolta, 12. 11. 48. Hän on tullut yhtiön palvelukseen 10. 5. 1907 ja työskennellyt Voikaan tehtaalla eri osastoilla. Nykyisin hän on Ulkotyöosaston kirjoissa, hoitaen vesivahdin tehtäviä Voikaan Voimalaitoksella. Korkeasta iästään huolimatta hän suorittaa työnsä tarmokkaasti ja huolella. Koko 40 vuotta kestäneenä palveluskauteen hän ei ole päivääkään sairastellut. Yleisiin rientoihin ei Palonen ole ehtinyt erikoisemmin osallistumaan, sillä aika on mennyt 12-lapsisen perheen huoltoon.

65-VUOTIAITA.

Aputyömies Juho Nestor J ä r v i n e n, Voikaan Rakennusosastolta, 17. 12. 48. Hän on syntynyt Heinolassa ja tullut yhtiön palvelukseen Kymintehtaan Ulkotyöosastolle Saksanaholle v. 1912. Voikaan Rakennusosastolla hän on ollut kesästä 1941.

Työnjohtaja Ville K a r k i a i n e n, Voikaan Rakennusosastolta, 24. 12. 48. Hän on syntynyt Ruokolahdella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1914 Voikaan Koskirakennusosastolle, missä edelleenkin työskentelee. Karkkainen on aina ollut ahkera kalamies. Nykyiset oman talon rakennuspuuhat taitavat vaan syrjäyttää monta kestäistä kalennarrausmatkaa.

60-VUOTIAITA.

Mallipuseppä Viljo T i r k k o n e n, Voikaan Korjauspajalta, 31. 10. 48. Hän on syntynyt Orimattilassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1904 Voikaan Ulkotyöosastolle. Voikaan Korjauspajalle hän siirtyi 14. 2. 28 ja työskentelee siellä edelleenkin. Vapaa-aikojen harrastuksina oli Tirkkosella nuorempaan kalastus ja pyöräily. Nykyään hän on kiinnostunut etupäässä puutarhanhoitoon.

Kiisu-uunimies Andrei H a r t i k a i n e n, Voikaan Selluloosatehtaalta, 10. 11. 48. Hän on syntynyt Liperissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1912 Voikaan Puuhiomolle, mistä jo seuraavana vuonna siirtyi Voikaan Selluloosatehtaan valkaisuosastolle. Nykyisessä toimeensa hän on ollut vuodesta 1937 lähtien. Vapaa-aikojen harrastuksista mainittakoon puutarhanhoito.

Hitsaaja Alfred S i n i s a l o, Voikaan Sähköosastolta, 14. 12. 48. Hän on syntynyt Iitissä. Oltuaan pari vuotta Kymintehtaalla hän meni 20-vuotiaana Amerikkaan, mistä 12½ vuoden kuluttua palasi takaisin Suomeen ja on siitä lähtien ollut yhtiön palveluksessa eri osastoilla. Hän on toiminut työmailla myös englannin kielen tulk-

kina. Voikaan Sähköosastolla hän on ollut vuodesta 1929 lähtien viilaaajana ja hitsaajana. Sinisaloon mieliharrastus on kalastus, niin kesällä kuin talvellakin.

50-VUOTIAITA.

Rouva Elisa Kiuru, Voikaan Klubilta, 16. 9. 48. Hän on syntynyt Sortavalassa ja tullut Kymintehtaalle v. 1940 leipojaksi Kerholaan, mistä siirtyi Keltin voimalaitoksen työmaaruokalaan keittäjäksi. Oltuaan välillä työssä Kouvolassa hän tuli v. 1943 Voikaan Klubille keittiöapulaiseksi, missä toimessa on edelleenkin.

Pekkariniemi Nestor Lunikka, Voikaan Selluloosatehtaalla, 1. 10. 48. Hän on syntynyt Mäntyharjussa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1929, työskennellen aluksi erilaisissa tehtävissä. Nykyisessä toimessaan hän on ollut pitkälti toistakymmentä vuotta. Vapaa-aikoinaan hoitelee Lunikka puutarhapalstaansa.

Romutarhan hoitaja Reino Laatu, Voikaan Korjauspajalta, 7. 10. 48. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1923 Voikaan Koskityöosastolle, siirtyen sieltä Voikaan Korjauspajalle, missä edelleenkin työskentelee. Vapaa-aikojen harrastuksena on erikoisesti puutarhanhoito.

Linja-asentaja Toivo Taavi Manninen, Voikaan Sähköosastolta, 25. 10. 48. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1918. Pieniä katkoja lukuunottamatta hän on työskennellyt eri osastoilla sekä Kymintehtaalla että Voikaalla ja on vuodesta 1924 lähtien yhtäjaksoisesti ollut Voikaan Sähköosastolla moottorinhoitajana ja linja-asentajana. Mannisen harrastuksista vapaa-aikoina mainittakoon maataloustyöt omalla palstalla.

Uittotyömies Kaarlo Halonen, Voikaan Ulkotyöosastolta, 1. 11. 48. Hän työskenteli aikaisemmin yhtiön Metsäosastolla, mutta siirtyi 16. 12. 41 Voikaan Rakennusosastolle ja on sen jälkeen palvellut eri osastoilla. Nykyisin hän on Voikaan Ulkotyöosastolla uittotöissä.

Autonasentaja Benjam Sundqvist, Voikaan Talousosastolta, 24. 11. 48. Hän on syntynyt Iitissä. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1915 Voikaan Sahalle. Työskenneltään sen jälkeen eri osastoilla, mm. Voikaan Koskityömaalla "Hullun Jussin" ja sähköranojen käyttäjänä hän v. 1925 löysi oman alansa, nimittäin autoalan. Oltuaan jonkun aikaa kuorma-auton apumiehenä hänestä tuli kuljettaja. Parin vuoden kulluttua Sundqvistista tehtiin henkilövaunun kuljettaja, jota tointa hoitikin sitten aina siihen saakka, kunnes autot sodan aikana joutuivat sotilaskäyttöön, jolloin hän taas ryhtyi ajamaan kuorma-autoa. Syksystä 1944 lähtien hän on toiminut autonasantajana Voikaan tehtaalla. Voikaalaiset tuntevat "Pennan" iloisena ja leikkisänä toverina.

Uunimies Urho Jalmari Jokelainen, Voikaan Karbiditehtaalla, 11. 12. 48. Hän on syntynyt Vuolijoenla ja tullut yhtiön palvelukseen keväällä 1932 Voikaan Selluloosatehtaalle. Hän on työskennellyt yhtäjaksoisesti 16 vuotta eri osastoilla. Voikaan Karbiditehtaalla hän on ollut v:sta 1944 lähtien uunimiehenä. Nuorempina kuuluivat hänen harrastuksiinsa metsästys ja hiihto.

Koneiden korjaaja Kaarlo Nikolai Mäkinen, Voikaan Rakennusosastolta, 18. 12. 48. Hän on syntynyt

Luumäellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1926 Voikaan Rakennusosastolle, missä on edelleenkin. Mäkisellä on oma mökki ja sen ympärillä puutarha, jonka hoito ja monet muut puuhat vievät melkein kaikki vapaa-ajat.

Siivooja Lempi Sohlsten, Voikaan Höyryosastolta, 18. 12. 48. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen 20. 7. 1924. Voikaan tehtaalla hän on ollut työssä eri osastoilla ja siirtyi 7. 2. 46 Talousosastolta Höyryosastolle siivoojaksi, missä toimessa hänet tunnetaan ahkerana ja järjestystä vaalivana työntekijänä. Rva Sohlstenin harrastuksista vapaa-aikoina mainittakoon kankaiden kudonta, mistä ovat todisteina kauniit matot, ryijyt ym. kudonnaiset.

PITKÄAIKAISESTI PALVELLEITA.

KYMINTEHTAALLA.

Hissinkuljettaja Otto Salo, Kuusankosken Paperitehtaalta, tulee 17. 11. 48 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli v. 1898 Ulkotyöosastolle, mistä seuraavana vuonna siirtyi Paperitehtaalalle, toimien eri ammateissa vuoteen 1908, jolloin erosi. V. 1909 hän oli vähän aikaa Ulkotyöosastolla ja työskenteli myös v. 1912—20 samalla osastolla, lukuunottamatta muutamien kuukausien poissaoloa v. 1918. V. 1925 hän tuli Kuusankosken Paperitehtaalle rasvaajaksi, missä toimessa oli v:een 1939, jolloin ryhtyi nykyiseen ammattiinsa.

VOIKAALLA.

Paperinleikkaaja Frans Edvard Salminen, Voikaan Paperitehtaalta, tulee 11. 10. 48 olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Sääksmäellä 25. 2. 1882 ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran v. 1897 tilienkantajaksi Kymintehtaalle. Myöhemmin hän siirtyi paperialalle ja tuli v. 1919 Voikaalle, missä on toiminut mm. rotatiokoneen hoitajana. Nykyisin hän on paperinleikkaajana. Salminen on aikoinaan harrastanut voimistelua, erikoisesti telineillä.

Työkaluvilaaaja Ilo Armas Kaleva, Voikaan Korjauspajalta, tulee 6. 10. 48 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 1. 8. 1886 Iitissä ja ryhtyi jo 14-vuotiaana töihin Kuusankosken Korjauspajalla. 17. 3. 1920 hän siirtyi Voikaan Korjauspajalle, missä edelleenkin työskentelee. Vapaa-aikoinaan harrastaa Kaleva erikoisesti puutarhanhoitoa.

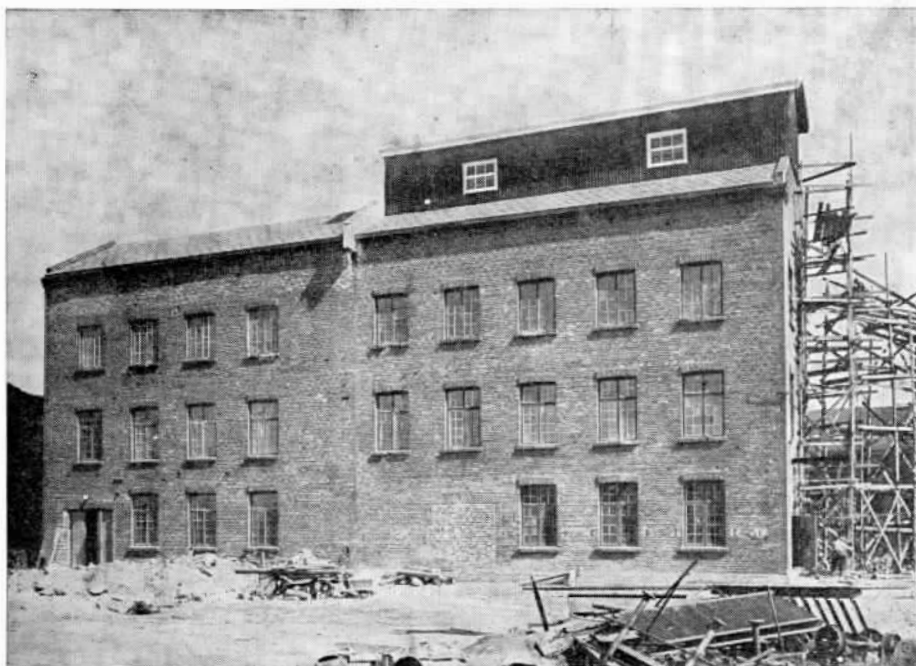
Vesivahti Kalle Palonen, Voikaan Voimalaitokselta, tulee 17. 10. 48 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Kun hän 12. 11. 48 täyttää 70 vuotta, on hänestä julaistu kuva ja henkilötiedot toisaalla lehtemme tässä numerossa.

Tahdikkaus ja taitavuus ovat sivistyneen ihmisen tunnevälkappaleita. Periaatteitaan havaittamatta voi saman asian sanoa hienollakin tavalla. Terävä sana ei ole koskaan välttämätön. Pitää kunnioittaa toisten väkajumaksia. Ei ole ollenkaan välttämätöntä olla aina oikeassa eikä ole aina sopivaa vaatia viimeistä sanaa.

Luiscius.

HALLAN TEHTAAT

Kuva 1. Hallan puujauhotehdas.

HALLAN PUUJAUHOTEHDAS.

Tämän vuoden heinäkuussa saatiin Hallan uusi puujauhotehdas käyntiin. Mylykoneisto on asennettu entisen selluloosatehtaan haihdutusosastorakennukseen (kuva 1), josta pienin korjauksin saatiin tarkoitukseen sopiva ja puujauhotehtaan vaatimuksia vastaava tehdasrakennus.

Raaka-aineena tehtaassa käytetään sahajauhoja ja hienonnettua kutteripurua. Nämä jalostustehtaan jäteaineet kuljetetaan proomuilla puujauhotehtaan rantaan, josta raaka-aine pneumaattisten siirtimien avulla suoraan proomuista saadaan varastoon. Kierrukkasiirtimien avulla syötetään raaka-aine varastosta toisen pneumaattisen siirtolaitteen kautta tehdasrakennukseen. Erinäisten ilmalukkojen ja magneettien avulla poistetaan mahdollisesti mukana olleet rautaesineet, minkä jälkeen raaka-aine kierruk-

kasiirtimien kuljettamana jako-osastolta (kuva 2) joutuu lopullisesti jauhatuskoneisiin (kuva 3). Tämän jälkeen kulkeutuu jauhettu aine monien siirtimien kautta seulaosastolle (kuva 4), jossa valmis jauho eroitetaan liian karkeasta, joka menee takaisin jauhatusmyllyihin, valmiin jauhon kulkiessa siirtimiä pitkin pakkausosastolle säkitettäväksi (kuva 5).

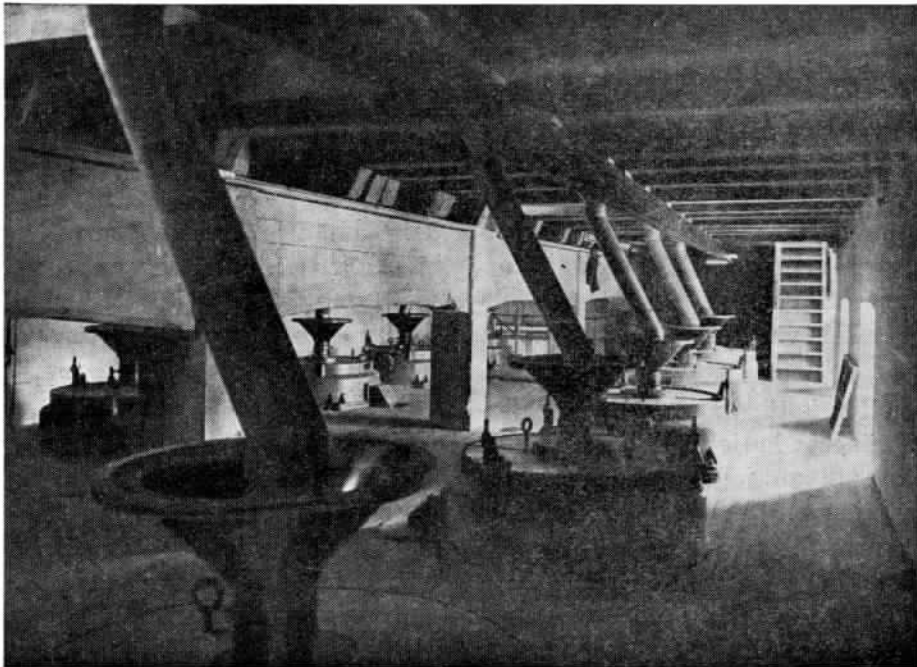
Kahdesta pääakselista, joita synkromoottori pyörittää, saa koko myllylaitos käyttövoiman (kuva 6 välivaiheista).

Kuva 7 esittää ns. paineilmasuodattimen, joka puhdistaa siirtolaitteista tulevan ilman ennen sen vapautumista ulkoilmaan. Samaan tarkoitukseen on olemassa myöskin imusuodattimia.

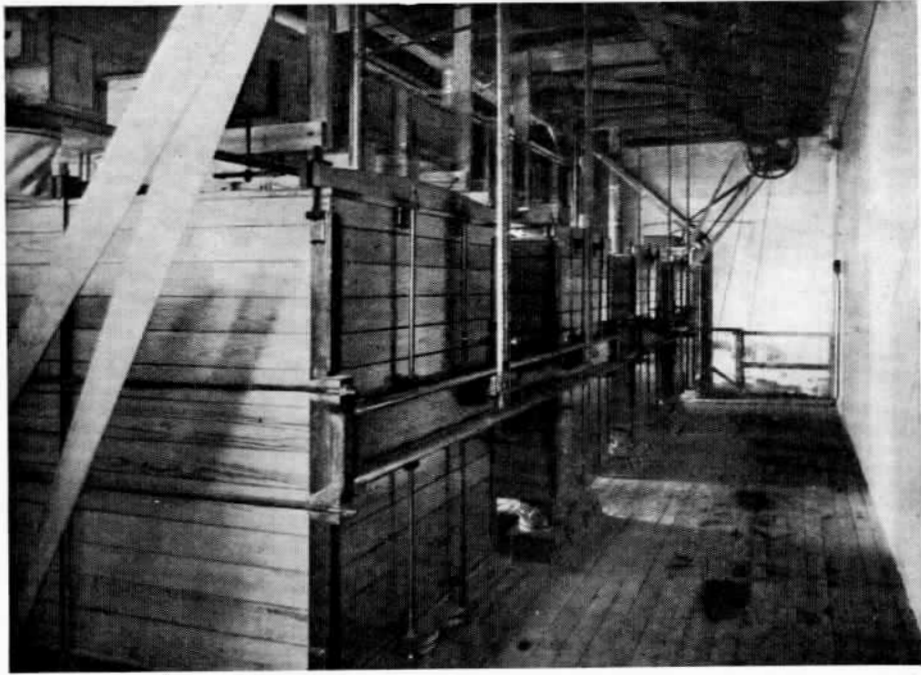
Asiaan perehtymätön lukija varmaankin ih-

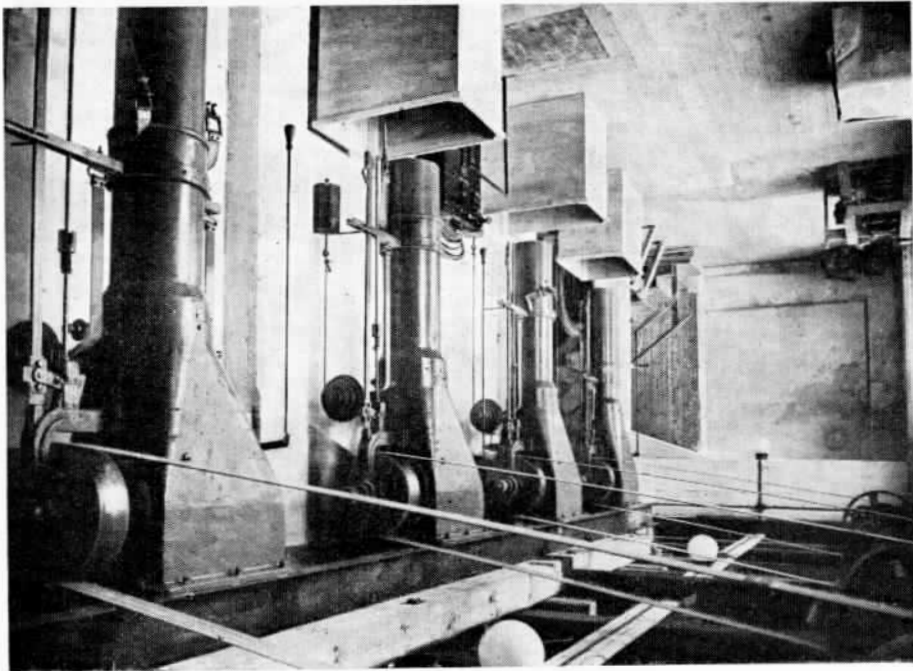
Kuva 2. Jako-osasto.

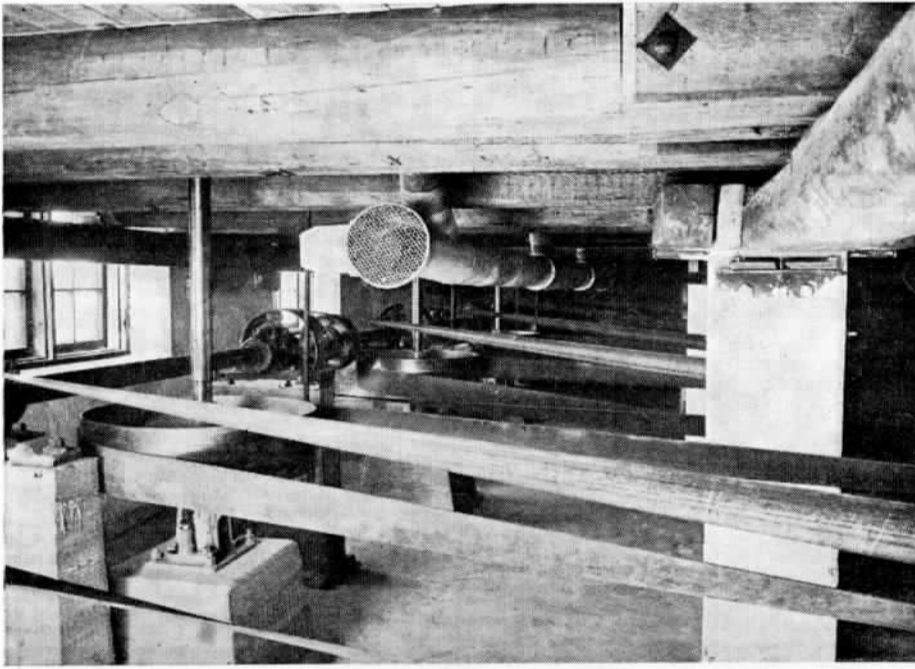
Kuva 3. Jauhatusosasto.

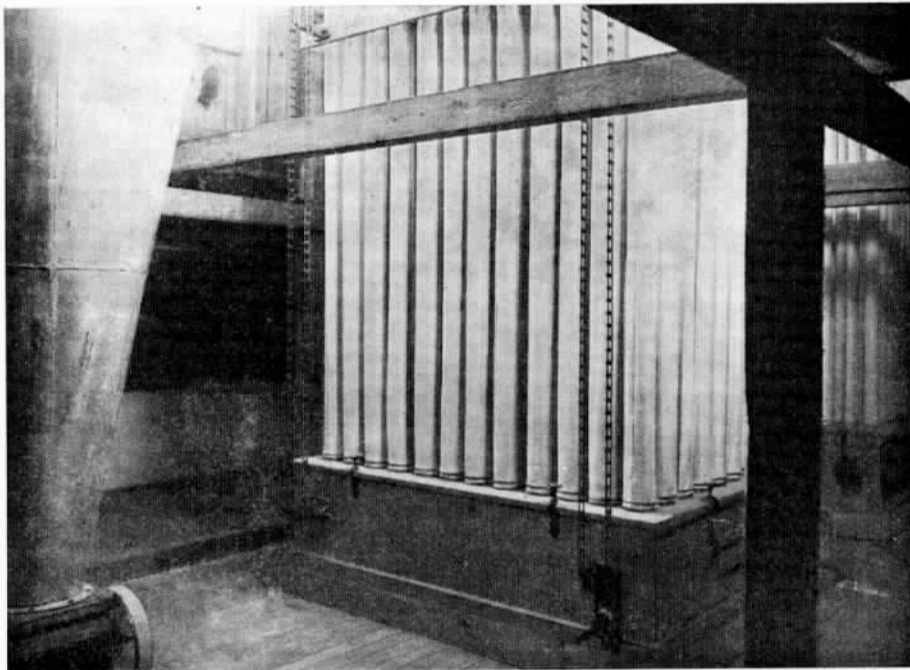
Kuva 4. Seulaosaston seuloja.

Kuva 5. Säkitysosasto.

Kuva 6. Myllykoneiston välivaihteita.

Kuva 7. Paineilmasuodattimia suodatinosastolla.

KYLLÄSTYSLAITOS HALLASSA.

Ratojen, siltojen, laiturien ja pylväitten kunnossapitoon kuluu vuosittain melkoiset määrät puutavaraa. Tämä johtuu suurimmaksi osaksi puun lahoamisesta.

Jotta vähitellen voitaisiin pienentää omaan käyttöön kulutettua puutavaramäärää, olemme erääseen vanhaan vajaan rakennuttaneet puunkyllästyslaitoksen. Kojeisto (kuva 1) käsittää kyllästyssilinterin, alla olevan kyllästysainesäiliön ja paineastian, sekä sekoitussammion (oi-kealla), nestelukon ja kompressorin.

Kyllästäminen tapahtuu siten, että puutavara pienelle rullavaunulle kuormattuna työnnetään silinteriin ja tykin lukkolaitteen tapainen kansi suljetaan, minkä jälkeen kompressorin imee alipainetta silinteriin. Näin saadaan ilma imeytyksi pois puun soluista, jolloin myös osa kosteutta häviää. Tämän jälkeen imee kompressorin samalla alipaineella kyllästysnesteen säiliöstä paineastiaan, joka on varustettu nesteenkorkausmittarilla. Kun nestettä on saatu tarpeeksi astiaan, muutetaan kompressorin toimimaan imusta puristukseen, jolloin kyllästysneste puristuu paineastiasta n. 8 atm. alaisena kyllästyssilinterissä olevaan puutavaraan. Kun silinteri on tyhjennetty nesteestä, voidaan luukku avata ja puutavara on valmiiksi kyllästettyä, kunhan se ensin vähän kuivuu.

Ali- ja ylipaineet voidaan lukea mittareista ja puutavaran kyllästysaika riippuu sen pak-suudesta. Siten esim. pylväät pidetään silinterissä n. 1 tunnin ajan alipaineessa ja 1½ tuntia ylipaineen alaisina, kun taas Hallassa esim. soirojen kyllästämisessä on päästy hyviin tuloksiin, jos puutavara on ollut 15 minuutin ajan alipaineessa ja 30 minuuttia ylipaineessa.

Keskiarvoksi yhden viikon kyllästämisajalta on saatu, että n. 320 l. nestettä on imeytynyt kiintokuutiometriin puutavaraa. On huomattava, että kyllästäminen tämän menetelmän mukaan vaatii kuivaa puutavaraa, t.s. puutavarassa saa olla kosteutta noin 20—25 %.

Hallassa toistaiseksi käytetty kyllästysneste on erästä 2 % :sta arsenikkisuolaliuosta veteen sekoitettuna, mutta löytyy kyllä muitakin kyllästysaineita, jotka voivat tulla kysymykseen.

On laskettu, että näillä arsenikkisuoloilla saadaan puu säilymään lahoamista vastaan 3—5 kertaa se kesto aika, mikä kyllästäättömällä puulla on.

Tänä vuonna sahan seisoessa kesälomien takia rakennettiin Hallaan uusi järjestelyratapiha, johon käytettiin näin kyllästettyä puutavaraa (kuva 2) ja joka myrkynevihreänä väriltään eroittautuu selvästi harmaasta ja ahavoituneesta vanhasta ratapihasta siinä vieressä.

mettelee, mitä puujauho on ja mihin sitä voidaan käyttää. Puujauho on aivan tavallisen jauhalon näköistä, ja sitä voidaan valmistaa eri kärkeuksia. Sen väri riippuu olennaisesti raaka-aineen laadusta ja puhtaudesta. Mainitakseni muutamia aloja, joilla puujauhoa voidaan käyttää, sanottakoon, että puujauho ensi sijassa on täyteaineena eräissä tekoharts- ja plastikuotteissa. Siten esim. puhelinkoneitten, virrankatkaisijoiden, tuhkakuppien, kädenripojen j.n.e. ainekokoitus sisältää n. 50 % puujauhoa. Edelleen kirkkimattojen täyteaineesta n. 50 % on puujauhoa, joka vähitellen syrjäyttää ennen käytetyn korkin. Kun puujauho omaa hyvin suuren imeytymiskyvyn, käytetään sitä yleisesti nitroglyseriinin valmistuksessa räjähdysaine-teollisuudessa. Vielä käytetään puujauhoa lattiamassan valmistuksessa, erilaisissa puhdistus-

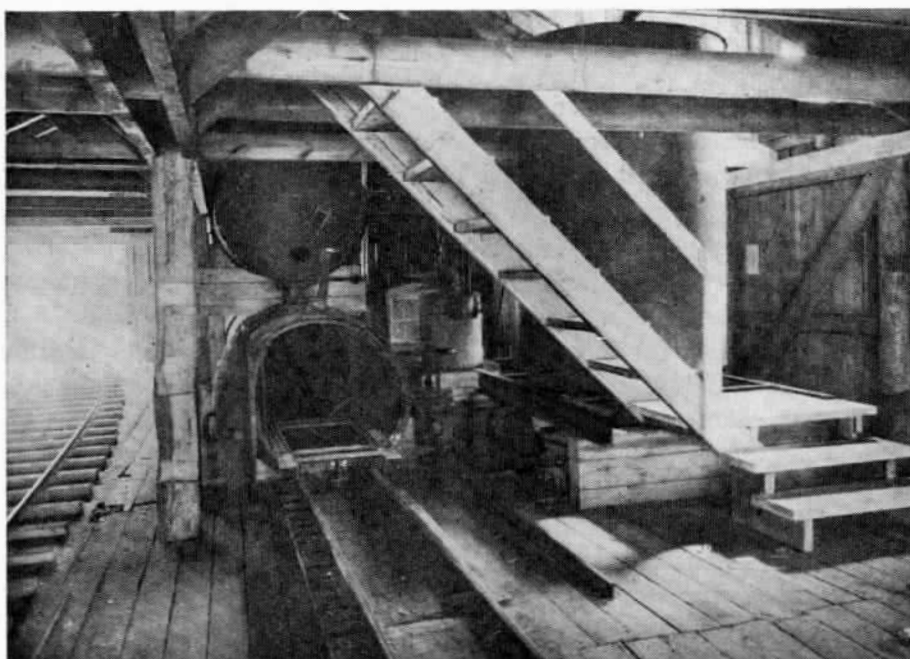
aineissa, nahka-, kumi- ja teknokemiallisessa teollisuudessa. Löytyy ihojauhetta, joka on valmistettu puujauhosta, ja DDT-valmisteet ovat suurimmaksi osaksi puujauhoa.

Samalla kun Halla toivoo lisääntyvää vientimenekkiä puujauhollen, ulkomailla yhä kasvavan plastikeollisuuden tarpeisiin, on syytä toivoa, että näin saadaan jalostus- ja puutalotetaamme kiusalliseksi käynyt jäteainepulma ratkaistuksi.

Ehkäpä arvoisat naisemme tulevat tapaamaan Hallan puujauhoa hienoissa ulkolaisissa kauneusaineissa, joita he niin mielellään käyttävät, ja ehkä me tulevaisuudessa saamme kuunnella musiikkia radiolaatikoista, jotka on valmistettu Hallan puujauhosta.

Ken tietää!

B. C.

Kuva 1.

Tulokset tästä kyllästämisestä näyttäytyvät vasta n. 5—6 vuoden kuluttua, mutta menetelmä sinänsä avaa laajoja mahdollisuuksia, etenkin kun huhutaan, että on keksitty tulenkestä-

viä kyllästysaineita. Joka tapauksessa pitäisi kyllästysmenetelmän avulla saada huomattavia säästöjä aikaan niin puutavaran kulutuksessa kuin korjauskustannuksissakin.

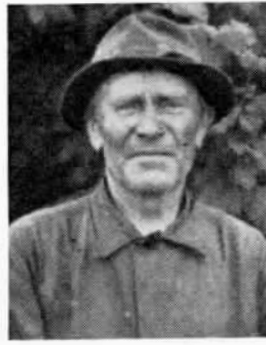
B. C.

Kuva 2.

Ida Hietanen.

J. E. Råback.

Alfred Lommi.

MERKKIPÄIVIÄ.

75-VUOTIAS.

Entinen vuoromestari Johan Emil Rask 26. 10. 48. Hän tuli yhtiön palvelukseen 1. 1. 1902 ja siirtyi eläkkeelle 31. 7. 1939, joten hän on uskollisesti palvelut yhtiötä lähes neljäkymmentä vuotta. Nuorempana kuului Rask useita vuosia Kymin kunnan taksoituslautakuntaan. Vapaa-ajan harrastuksiin on kuulunut kalastaminen. Nykyisin Rask omistaa Munsaaressa talon, jonka viljelyksistä ja puutarhasta riittää puuhaa yllin kyllin.

70-VUOTIAITA.

Proomuveistämön vartija Ida Hietanen 21. 12. 48. Hän tuli yhtiön palvelukseen 1. 5. 35 lautatarhan vartijaksi, josta toimesta n. 4 vuoden kuluttua siirtyi rakennusosaston puolelle yhtiön Tervasaaressa olevan proomuveistämön vartijaksi. Ida Hietanen omisti aikoinaan Tiutisessa asuessaan suuren kanalan, jossa oli n. 300 kanaa, joten hallalaisilla oli sieltä aina tuoreita munia saatavana. Nykyisin hän harrastaa kananhoitoa Tervasaaressa, jossa hänellä on n. 50 kanaa käsittävä kanala.

Hevosmies Johan Evert Råback 21. 12. 48. Yhtiön palvelukseen hän tuli 19. 6. 44 kirvesmieheksi ja toimii nykyisin ulkotyöosastolla hevosmiehenä. Råback omisti aikoinaan maatilan Pyhtäällä, mutta muutti sittemmin Tiutiseen, jossa hänellä nykyisin on oma talo. Harrastuksista mainittakoon, että hän kuului aikoinaan

Pyhtään kunnan taksoituslautakuntaan ja oli varsinkin Pyhtäällä ollessaan innokas kalamies. Nykyisin kuuluu suurin osa vapaa-ajasta omassa puutarhassa, jossa suuri hedelmätarha vaatii paljon työtä ja huolenpitoa.

60-VUOTIAS.

Konemestari Alfred Lommi 19. 12. 48. Hän on tullut yhtiön palvelukseen jo vuonna 1919, joten palvelusvuosia on kertynyt melkein kolmekymmentä. Hän on toiminut koneenkäyttäjänä yhtiön laivoissa, suurimman osan aikaa S/S "Siriuksessa", joka on suurin hinaajalaivamme. Koneenkäyttäjänä hän on joutunut tällä laivalla liikkumaan Suomenlahden ristiin rastiin, kuten useat kymmenet matkat Viipuriin, josta aikoinaan tuotiin puutavaraa Hallaan. Lukuisat ovat myös ne huvimatkat, joita "Sirius" on tehnyt Helsinkiin, Suursaareen jne., ja jolloin koneenhoito on ollut Lommin varmoissa käsissä. Ulkona merellä oltaessa saattaa joskus joutua myrskyn kouriin. Silloin on kuumat oltavat, etenkin jos tukkilautta on perässä. Jännittävimmät matkat joutui Lommi tekemään viime sotien aikana, jolloin "Sirius" määrättiin itäänpäin evakuoimaan uhattuja seutuja. Lommin vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus ja moottoriurheilu. Kun hän vielä Pytösaaressa omistaa talon, on vapaa-ajan työtä ja touhua aivan riittämiin.

50-VUOTIAITA.

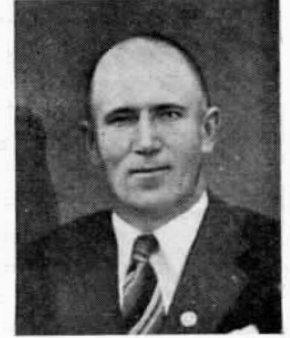
Varastomies Lauri Lautala 10. 10. 48. Hän on

Lauri Lautala.

Vilho Markkanen.

Väinö Ylönen.

syntynyt Kymissä ja tullut ensimmäisen kerran jo v. 1914 yhtiön Jumalniemen sahan lautatarhalle. Välillä hän toimi sekä Jumalniemen että Hallan laivoissa ja autonkuljettajana, kunnes siirtyi nykyiseen toimeensa varastomieheksi v. 1947. Lautala on vuodesta 1931 saakka kuulunut Hallan Sahan Työväen Sairaus- ja Hautausavustuskassan johtokuntaan ja toiminut vuodesta 1933 saakka mainitun rahaston kirjurina. Myöskin Visan rientoihin hän on nuorempana osallistunut. Lautalaa on auto- ja moottoriala aina suuresti kiinnostanut, ja ennen sotia hän omisti moottorin, jolla aina sunnuntaisin suunnisti merelle ja saaristoon.

Sahuri Vilho Markkanen 13. 10. 48. Hän on syntynyt Kotkassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1927 sahalle apusahuriksi. Markkasen vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon, että hän on kuulunut Hallan mieskueroon sen perustamisesta lähtien. Ahkera kalamies hän myös on aina ollut. Markkasella oli oma talo Tiutisesa, mutta sen tuhouduttua pommituksessa on hänellä nyt uusi talo tekeillä Kymiin Tiiliruukille.

Lautatarhan työnjohtaja Väinö Henrik Ylönen 11. 11. 48. Hän on syntynyt Kymissä ja tullut ensimmäisen kerran jo vuonna 1911 Hallan lautatarhalle. Oltuaan välillä muutaman vuoden poissa hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen ja siirtyi 15. 6. 1925 nykyiseen toimeensa lautatarhan työnjohtajaksi. Ylösen moninaisista harrastuksista mainittakoon, että urheilu ja varsinkin paini ovat aina olleet lähellä hänen sydäntään. Jo pikkupoikana hän kuului "Pikku-urheilijat"-nimiseen poikain urheiluseuraan. Tämä seura oli poikain oma-alotteisesti perustama ja sen jäsenet olivat kaikki alle 15-vuotiaita. Seurassa harrastettiin yleisurheilua ja painia. Myöhemmin Ylönen kuului ensin Hallan VPK:n Voimistelu- ja Urheiluseuraan, ja sen vuonna 1925 muututtua Hallan Visaksi hänet valittiin sen johtokuntaan, johon hän edelleenkin kuuluu. Ylönen on harrastanut nuorempana myöskin yleisurheilua, mutta paini on aina ollut hänen pääharrastuksensa, hän on mm. saanut Suomen Painiliiton ansiomerkin. Ylösen harrastuksista mainittakoon myös, että hän on kuulunut Hallan Tehtaitten palokuntaan yli 20 vuotta ja käynyt palopäällystökoulun Helsingissä v. 1936. Toinen suuri harrastus urheilurientojen ohella on kohdistunut musiikkiin. Hallan soittokuntaan hän on kuulunut jo vuodesta 1912 lähtien sekä sodan aikana eri soittokuntien kotonaolevista miehistä kokoonpantuun "Kymen Yhtyeisiin Soittokuntiin". Hän on soittanut pasuunaa eri orkestereissa, kuten esim. Kotkan Musiikintävien Orkesterissa. Sodan aikana hän johti kaksinkertaista laulukvartettia, joka esiintyi eri tilaisuuksissa. Edelleen hän kuuluu Kotkan Laulumiehiin ja Hallan Mieskueroon. Vielä on Ylönen ehtinyt kuulua Hallan Sahan Työväen Sairaus- ja Hautausavustuskassan johtokuntaan sekä toiminut sen rahastonhoitajana vuodesta 1936 lähtien.

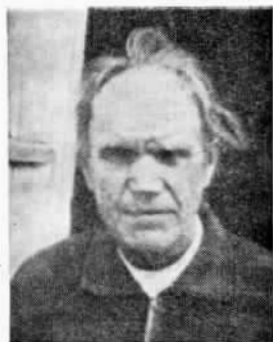
Jos ei tahdottaisi muuta kuin olla onnellisia, olisi se helppoa, mutta tahdotaan olla paljon onnellisempia kuin muut ja se on miltei aina vaikeata, koska me luulemme toisia onnellisemmiksi kuin he ovat.

Montesquieu.

KISSAKOSKI.

Antti Karhunen.

Oskar Tanttu.

70-VUOTIAITA.

70 vuotta täytti 7. 6. 1948 Antti Karhunen. Hän tuli paikkakunnalle isännöitsijän kuskiksi 21. 7. 13 Hovinmaalta. Myöhemmin hän siirtyi paperitehtaalle erilaisiin tehtäviin, toimien rotatiokoneella, leikkuukoneella ja rullauskoneella sekä kalanterimiehenä. Puuhiomossa hän on toiminut hiojana ja märkäprässillä sekä voimalaitoksella taulumiehenä. Korkeasta iästään huolimatta hän työskentelee edelleenkin erilaisissa seka-työissä.

Vapaa-aikojen mielenkiinto on kalastus siimoilla ja katis-koilla.

70 vuotta täytti 2. 8. 1948 Oskar Tanttu. Hän on syntynyt Hirvensalmella Pöyryn kylässä. Tuli KISSAKOSKEN tehtaalle v. 1921 tallimieheksi, jossa oli eläkkeelle siirtymiseen saakka, mikä tapahtui 1. 2. 1948.

Tanttu on tunnettu verkonpaikkaaja.

60-VUOTIAS.

60 vuotta täytti 22. 7. 48 vilajaaja Hjalmar Ludvig Salmiinen. Hän on syntynyt Lempäälässä. Kymen Osakeyhtiön palvelukseen hän tuli v. 1919 Kymintehtaan Selluloosatehtaan korjausosastolle, siirtyen sieltä KISSAKOSKEN tehtaalle v. 1922 puuhiomon korjausosastolle. Nykyisin hän on voima-aseman "remonttimiehiä".

Vaatimattomana ja rehtinä luonteeltaan sekä uskollisena työssään nauttii Salmiinen työoveriensä ja isännistön jakamatonta kunnioitusta.

Jokaiselle tulee helki, jolloin hän kokoaa elämänsä sirpaleet, limataksaan niistä uuden elämän.

H. Sudermann.

Joka ei mitään uskalla, hänen ei tarvitse mitään toivoakaan.

Fr. v. Schiller.

VERLAN PUUHIOMO JA PAHVITEHDAS

SOSIAALINEN TYÖ VERLAN TEHTAALLA.

Työläisten uusia asuntoja.

Ensiapuusema.

Viime aikoina on todettu vilkastunutta toimintaa eri muodoissa Verlan tehtaalla. Sen tuloksena on seudun ulkonäössä tapahtunut muutoksia, seura- ja urheilutoiminta on piristynyt ja tehtaalla sosiaalinen huoltotyö yhä voimistunut. Seuraavassa välähdyksiä eri aloilta.

Terveydenhoito.

Kuluvan vuoden maaliskuussa perustettiin neuvonta-asema tehtaalla työläisiä varten. Neuvonta-asemaa hoitaa terveyssisar, neiti **A n n i k k i F a s t a**.

Tällaisen neuvonta-aseman perustaminen oli

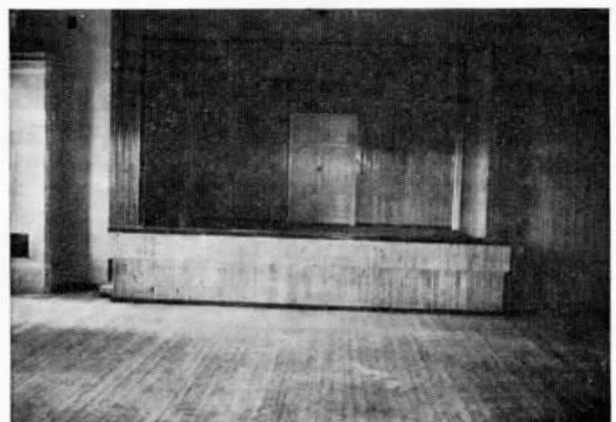
tervetullut, koska lääkäriä ei ole paikkakunnalla. Nyt ovat työläiset ja muutkin paikkakuntalaiset tilaisuudessa paremmin kuin ennen saamaan ensiavun tapaturmatapauksissa ja nuoret äidit saavat lastenhoito-ohjeita, joko terveyssisaren kotikäynneillä tai lastenhoitokursseilla, joita on suunniteltu pidettäväksi lähitulevaisuudessa. Kurkkumätärokotus on suoritettu loppuun ja tarkoituksena on Calmette-rokottaa kaikki lapset.

Urheilutoiminta.

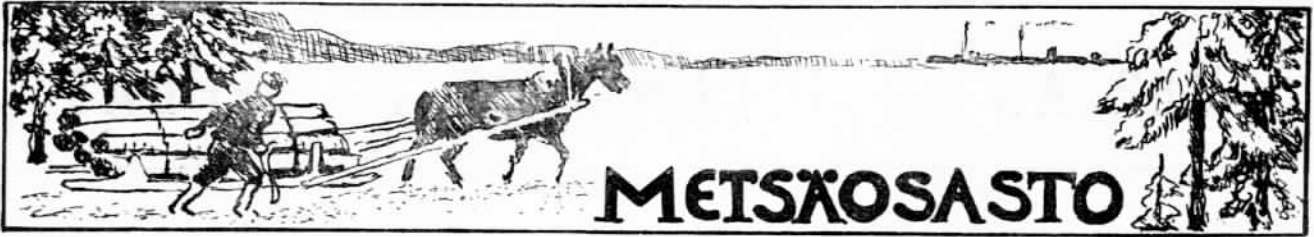
Urheilukenttää, joka aikaisemmin vaikean

Seuratalon sisäänkäytävä.

Sisäkuva Seuratalosta.

Työnjohtaja H. Tarvainen
60-VUOTIAS.

Työnjohtaja Hannes (Johan Fredrik) Tarvainen Sotkamon Petäjäkoskella täytti 13. 8. 48 60 vuotta. Hän tuli 1. 12. 1908 Halla Oy:n palvelukseen aluksi hevosmieheksi, siirtyen myöhemmin työnjohtajaksi. Kun Halla Oy. v. 1916 tuli Kymin Oy:n omistukseen, niin joutui Tarvainen Kymin Oy:n Metsäosaston palvelukseen, jossa toimessa on edelleenkin. 40 vuotta saman työnantajan palveluksessa on todistus siitä, että hän on työnantajaansa hyvin tyydyttänyt.

Nuorena Tarvainen otti osaa hiihtourheiluun, josta todistuksena on hänen kodissaan runsas palkintojen kokoelma. Vielä vanhempanakin hän on suosinut urheilua, perustaen "Laakajärven Riento"-nimisen urheiluseuran, jonka puheenjohtajana hän on ollut sen perustamisesta alkaen, kasvattaen etenkin hiihtäjiä seuran jäsenistä. Myös yhteiskunnallisiin tehtäviin hän on osallistunut, ollen Laakajärven kansakoulun johtokunnan puheenjohtajana, valtiollisten ja kunnallisten vaalien vaalilautakunnan puheenjohtajana ym. tehtävissä.

Lupsakan savolaisen luonteensa vuoksi on hänellä paljon ystäviä.

Työnjohtaja K. Torniainen
50-VUOTIAS.

50 vuotta täytti syyskuun 7 p:nä työnjohtaja Kalle Torniainen Mikkelissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1. 5. 1917 ja on siitä lähtien toiminut Saksalan välityspaikan ja varastojen työnjohtajana. Työnsä hän on aina hoitanut tunnollisesti, saaden maltillisella ja tasapuolisella esiintymisellään alaistensa kunnioituksen osakseen.

Metsätyönjoht. K. V. Sippola
60-VUOTIAS.

60 vuotta täytti kesäkuun 6 päivänä metsätyönjohtaja Kalle Viljami Sippola Soinissa. Hän on syntisin soinilaisia. Toimittuaan nuorena miehenä kotitalallaan ja oltuaan kolme vuotta Amerikassa, hän tuli ensin apulaistyönjohtajaksi Kymin Osakeyhtiöön ja nimettiin v. 1918 piirityönjohtajaksi silloiseen Soinin piiriin. Kun tämä piiri sitten v. 1932 liitettiin Karstulan piiriin, jäi Sippola vanhemmaksi työnjohtajaksi, jossa toimessa edelleenkin on.

maaston takia oli hyvin vaatimaton, on viime vuonna ja kuluneena kesänä laajenettu, joten sitä ei ole paljoakaan voitu viime kesänä käyttää. Ensi kesänä on kenttä kuitenkin valmis. Silloin tulee nimenomaan jalkapalloilu, jota Verlassa aikaisemmin ei ole voitu harrastaa, tehdään liikuntakasvatusohjelmaan.

Uudisrakennukset.

Tehtaan työläisille on tämän vuoden aikana valmistunut kaksi neljän perheen asuintaloa. Viihtyisät ja mukavat ovat huoneet ja niin va-

loisat, että muuan asukas ihmetteli, millä lämpökustannukset peitetään talvella, "koska ikkunat ovat niin kovin suuret."

Seuratoiminta.

Lähiaikoina valmistuu täydellisesti uusittu seuratalo näyttämöineen, pukuhuoneineen ja ravintoloineen, luoden tällöin tehtaan työläisille mitä parhaimmat edellytykset talven kerho-, seura-, teatteri-, elokuva- ja iltamatoiminnalle. Valoiosassa ja kodikkaassa juhlasalissa on tilaa noin 175 hengelle.

Högforsin Tehdas

Högforsin Tehtaan yleisurheilumestaruuskilpailut

pidettiin 25. 7. 1948. Tulokset:

100 m. juoksu: 1) G. Kultavirta 12,1; 2) I. Peltola 12,1; 3) O. Luoto 12,3; 4) U. Rantanen 12,4.

400 m. juoksu: 1) V. Nyberg 54,6; 2) I. Peltola 54,9; 3) L. Kanta-Oksa.

3000 m. juoksu: 1) U. Lusenius 9.26,0; 2) E. Saiovaara 9.27,6; 3) E. Kaiponen 9.31,4.

Pituushyppy: 1) O. Sjöholm 612; 2) O. Haanpää 575; 3) G. Kultavirta 571; 4) L. Lindroos 556; 5) T. Suikkanen 556; 6) E. Tuomi 518.

Korkeushyppy: 1) O. Sjöholm 160; 2) V. Willberg 160; 3) A. Evilä 160; 4) T. Suikkanen 155; 5) V. Sjöholm 155; 6) P. Salminen 150.

Luseniuksen Unto yrittää lujaa.

Kuulantyöntö: 1) V. Vikström 11,05; 2) G. Kultavirta 10,43; 3) V. Aarnio 9,66; 4) V. Nyberg 8,35.

Keihäänheitto: 1) V. Vikström 49,81; 2) E. Aarnio 43,76; 3) V. Aarnio 41,05; 4) T. Suikkanen 36,61.

Ikämiesten 3-ottelu:

100 m. juoksu: 1) E. Perälä 14,3; 2) K. Liljegren 14,5; 3) V. Lehto 15,5.

Pituushyppy: 1) E. Perälä 530; 2) K. Liljegren 383; 3) V. Lehto 380.

Kuulantyöntö: 1) E. Perälä 11,42; 2) V. Lehto 8,98; 3) K. Liljegren 8,54.

Alle 16-vuotiaitten 1000 m. juoksu: 1) E. Rantanen

"Ottee" hyppää korkeutta.

3.05,0; 2) E. Meri 3.24,8; 3) I. Hakala 3.28,8; 4) M. Jousisto 3.30,4; 5) P. Hakala 3.32,0; 6) V. Lusenius 3.33,0.

Ruotsalaisviesti (100—200—300—400 m.): 1) Valmija viim.os. 2.12,2; 2) Konttori 2.13,4; 3) Kp.-koulu I 2.19,2; 4) Kp.-koulu II 2.27,2.

Pojat lähdössä 1000 metrille.

Myyntijohtaja E. E. Heyer.

Elokuun 11 p:nä kuoli Hämeenlinnassa sydänhalvaukseen Kymn Oy. Högforsin Tehtaan myyntijohtaja Erik Emanuel Heyer 56 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Vaasassa tammikuun 28 p:nä 1892. Tultuaan ylioppilaaksi hän oli harjoittelijana AEG:n konttorissa, josta siirtyi Kellokosken Tehdas Oy:n palvelukseen, missä oli noin 10 vuoden ajan. V. 1920 hän tuli Kone ja Silta Oy:n separaattoriosaston myyntipäälliköksi ja 1. 1. 1937 Högforsin Tehtaan palvelukseen. Lisäksi hän on toiminut Salon Valimon ja Lahdessa sijaitsevan Putki ja Koneen toimitusjohtajana sekä Suomen Messujen ja Kotimaisen Työn hallintoneuvostoissa.

Henkilökohtaisilla ominaisuuksillaan sekä huumorintajuusena seuramiehenä oli johtaja Heyer hyvin pidetty, joten hän sai laajan ystävä- ja tuttavapiirin.

Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja lapset.

Tehtaan uintikilpailut

pidettiin 20. 7. 48 klo 18.00 kauppalan hiekkarannalla. Sää oli pilvinen ja kolea. Noin 50 osanottajaa uskaltautui kuitenkin veteen. Henkilökohtaisista sijoituksista kiisteli 20 uimaria. Naisten viestiin ei mkään osasto saanut täyttä joukkuetta ja rannalla kokoonpantu naisten "sekajoukkue" lähti kilpasille konttorin "nelimiehistä" joukkuetta vastaan, voittaen viimeksimainitun reilusti. Miesten viestissä oli mukana 4 kymmenmiehistä joukkuetta ja siinä käytiin ankara taistelu sijoituksista. Konepaja johti melkein alusta asti, mutta seuraavista sijoista oli taistelu ankara konttorin, konepajakoulun ja valimon kesken. Sijoitukset vaihtelivat useaan kertaan matkan aikana. Noin 200 katselijaa oli seuraamassa näitä kovia välienselvittelyjä. Tulokset:

Miesten 100 m. rintauinti: 1) Tuomi, Keijo 1.37,0; 2) Astala, Auvo 1.43,8; 3) Luoto, Olavi 1.48,0.

Miesten 50 m. vapaauinti: 1) Karjalainen, Erkki 38,0; 2) Tuomi, Keijo 38,6; 3) Tuhkanen, Ilmari 47,7; 4) Luoto, Reino 48,1.

Naisten 50 m. vapaauinti: 1) Liljegren, Aune 50,8; 2) Kultavirta, Kaarina 50,8; 3) Salminen, Sointu 57,6.

Ikämiesten 50 m. vapaauinti: 1) Sepponen, A. J. 41,1; 2) Ilomäki 56,4; 3) Viljanen 1.08,6.

Palopäällikkö Vilho Suvano.

Toukokuun 28 p:nä kuoli Högforsin Tehtaan ja Karkkilan kauppalan palopäällikkö, mallipuuseppä Vilho Suvano 44 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Karkkilassa 29. 7. 1903.

Palopäällikkö Suvano osallistui innokkaasti palotortuntatyöhön paikkakunnallamme, liittyen Högforsin Tehtaan palokuntaan sen perustamisvuonna 1928. Vuonna 1941 hän sai hoitaakseen varapalopäällikön tehtävät. Seuraavasta vuodesta lähtien hän toimi palokunnan päällikkönä ja aluepäällikkönä, kuuluen myös Palopäällystöliittoon. Högforsin Tehdas ja Karkkilan kauppa menettivät hänessä pätevän työntekijän ja taitavan palopäällikön sekä esimies- ja toveripiirissä arvonantoa nauttineen rehdin miehen. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan vaimo ja kaksi lasta.

KIITOS.

Me allekirjoittaneet olemme erittäin kiitollisia siitä huomaavaisuudesta, jota Kymi-yhtymä on osoittanut meitä leskiä kohtaan eläkeasiaamme järjestäessään.

Tästä osaksemme tulleesta hyvästä lausumme sydämmelliset kiitoksemme kaikkien asianosaisten puolesta.

Karkkilassa 5. 5. -48.

Joukko onnellisia leskiä.

Yli-ikämiesten 50 m. vapaauinti: 1) Vahlsten, A. 45,0; 2) Salonen, 47,5; 3) Liljegren, A. 1.11,7.

Alle 19-v. 50 m. vapaauinti: 1) Järmälä 40,2; 2) Jarila 42,1.

Alle 17-v. 50 m. vapaauinti: 1) Latva, Matti 41,8; 2) Liljegren, Aimo 51,9; 3) Tuovinen, Yrjö 1.05,0.

Naisten 4x50 m. viesti: 1) "Sekajoukkue" 3.49,3; 2) Konttori 4.35,2.

Miesten 10x50 m. viesti: 1) Konepaja 7.43,7; 2) Konttori 8.06,7; 3) Konepajakoulu 8.33,9; 4) Valimo 8.57,0.

Majoitusrakennus, ns. huvila.

L'OMALLA PUNKAHARJULLA.

Lomakylän, Kaarnaniemen mökkien nimet: Tuulentupa, Lintukoto, Käpyrinne, Honkaharju, Onnensopukka, Suvikehto, Naavarinne, Päivänkumpu, Kesäranta, Rantatölli, Mäntykoto, Marjamäki, Kaarnamaja, Käkikumpu, Metsäpirtti.

Tämä majoitusalue sijaitsee noin 100 m. pääraKENNUKSELTA mahtavan hongikon keskellä kauniissa Kaarnaniemessä. Mökit ovat hyvin siistejä, hauskoja ja kodikkaita kesäasuntoja lomailijoille, niihin sopii kuhunkin neljä henkeä. Saman niemen kärjessä on Punkaharjun komea laivalaituri, huvimaja ja tenniskenttä.

Päärakennus on korkean harjun laella. Se on 100 vuotta vanha rakennus, entinen valtion hotelli. Siinä on suuri ruokasali, jossa lomailijat ruokailevat, sekä asuinhuoneita lomailijoille.

Ruokailuajat: 8.30 aamuvelli, 11.30 aamiainen, 14.30 korvike, 17.30 päivällinen, 19.30 korvike.

Ruoka on yksinkertaista, mutta ravitsevaa ja syödä saa niin paljon kuin vatsa vetää (Reijolla oli tapana sanoa: "Suu söisi, mutta vatsa ei vedä") ja kyllä siellä syödäänkin, sillä kun kaikki ruokailujen väliajat ollaan raittiissa luonnossa, niin kyllä ruoka maistuu.

Johtajattaren pieni rakennus on lähellä pääraKENNUNSTA.

Lomakylässä on vielä toinen suuri rakennus "Keisarin huvila". Sen on rakennuttanut keisari Aleksanteri II itselleen, mutta hän ei kuitenkaan ehtinyt siinä asua. Näin ollen tämäkin rakennus palvelee lomavieraita asuntona. Tämä huvila sijaitsee niinikään korkealla harjulla, mistä on mitä ihanin näköala joka puolelle.

Lukuunottamatta saunaa ym. ulkorakennuksia ei lomakylässä muita rakennuksia olekaan.

Lomavieraille lämmitetään sauna joka perjantai ja lauantai.

Lomailijoita on parisen sataa henkeä kerrallaan, näistä on osa eri tuotantolaitosten, osa eri järjestöjen lähettämiä. Lomakylässä on myös sellaisia lomaviettäjiä, jotka maksavat itse kustannuksensa, on nuoria ja vanhoja, miehiä ja naisia, kaikenlaista väkeä, eräät asuvat omissa teltoissaan.

Osa Högforsin tehtaan lomalaisia erään kesämajan edustalla.

Päiväkirjasta:

14. 7. 48.

Tulimme Hyvinkäälle aamulla kello 8:n aikaan. Junaa odotellessamme kävelimme kauppalassa. Klo 12.35 pääsimme jatkamaan matkaa. Aluksi emme saaneet kunnon paikkoja, oli niin kovin paljon väkeä junassa, vähitellen kuitenkin sijoittauduimme mukavasti ja niin sitä mentiin. — — —

Ainoastaan Virasojalla oli junanvaihto, joka sekini meni melko vaivattomasti. Oli kovasti "jännää", kun saavuimme lähelle päämäärää. Kun sitten vihdoinkin pääsimme Punkaharjulle, oli meitä vastaanottamassa neiti Pirhonen lomakylästä sekä autonkuljettaja apumiehineen. He auttoivat matkatavarat ja lapset alas junasta. Senjälkeen pakattiin lapset ja tavarat autoon ja vietiin lomakylään. Me aikuiset kävelimme, sillä matka asemalta oli kovin lyhyt. Sitten meidät saatettiin meille varattuihin asuntoihin, missä saimme rauhassa levätä matkan jälkeen.

15. 7. 48.

Tutustuimme ympäristöön ja talon tapoihin. Henkilökunta on hyvin ystävällistä ja pyrkii palvelemaan lomavieraita parhaalla mahdollisella tavalla. Lomavieraisten suhde toisiinsa on myös sydämellinen ja välitön. Kaikki ovat ikäänkuin yhtä perhettä.

Illalla kävelimme rouva Niemen kanssa Takaharjun tienhaaraan asti ja ihailimme luonnon kaunetta.

16. 7. 48.

Oli saunapäivä, muuten vähän sateista ja koleata, niin ettei ulkoilusta tullut mitään. Kutsuimme kaikki Karkkilan rouvat "meille" Honkaharjuun kahville.

Illalla istuimme ruokasalissa ja lauloimme yhteisesti.

17. 7. 48.

Läksimme koko Karkkilan porukka Hynninsaareen. Olimme saaren hiekkarannalla pari tuntia, pulikoimme vedessä, sitten kiersimme saaren ympäri kulkevaa polkua myöten takaisin. Illalla oli ruokasalissa pientä ohjelmaa: laulua, runonlausuntaa, kaskuja, voimisteluesityksiä ym. ja lopuksi tanssia.

18. 7. 48.

Kävelimme vähän ympäristössä, mm. "Keisarin huvilalla". Päivällä oli meitä tervehtimässä Rantasalmen kirkonkylän lomavieraita.

19. 7. 48.

Aamupäivällä kävimme vähän mustikoita poimimassa. Päivällä tuli valokuvaaja, joka otti valokuvia vähän joka puolella.

20. 7. 48.

Olimme aamupäivällä soutelemassa (lomakylässä on veneitä, joita saa vuokrata 10 mk tunti). Soudimme rautatiesillan alitse kauas laajemmalle selälle, toisella rannalla näkyi jonkin verran asuinrakennuksia, varmaankin kesähuviloita. Miten kaunista siellä olikaan! Illalla oli lomaliiton sihteeri esitelmöimässä. Hän selosti lomaliiton toimintaa maassamme.

21. 7. 48.

Teimme kävelyretken Punkasalmelle. Kävelimme harjua pitkin koko matkan. Mikä ihana reitti! Joka

puolella aina vain vettä. Hauskoja pikku polkuja kiertelee joka saarella ja niemessä mahtavan hongikon ympärillä. Matkaa Punkasalmelle on noin 7 km samaa harjua. Punkasalmella kävimme katsomassa kirkkoa, hautausmaata sekä sankarihautoja. Löysimme ihastuttavan uimarannan, pulikoimme siellä kauan aikaa. Kiertelimme seudun ympäristössä, mm. kävimme kaikissa liikkeissä. Erikoisesti huomioimme herätti myyjien kohteliaisuus ja palvelemisen halu. Muuten ei näissä myymälöissä ollut mitään erikoista, ainoastaan lasten flanelia oli vapaasti saatavana, jota Karkkilasta on vaikea saada. Takaisin tulimme linja-autolla.

22. 7. 48.

Oli koko joukon retkeilypäivä. Aamiaisen jälkeen lähdimme päärakennuksen pihalta oppaiden mukana. Retkeen otti osaa myöskin Metsätieteellisen Tutkimuslaitoksen metsänhoitaja, joka matkan varrella selosti erilaisten ulkolaisten puiden arvoa ja merkitystä. Metsiin on istutettu mitä erilaisimpia ja ihmeellisimpiä puita. Kaikki metsät ovat puhtaita ja hyvin hoidettuja, niissä on myös suuret määrät istutettuja visakoivuja. Kiersimme ns. kokkoharjua takaisin lomakylään. Voitte uskoa, että ruoka maistui, mutta emännät eivät vaan itkeneet, aina vain tuotiin lisää ruokaa.

Illalla oli jokin neitonen vierailulla lomavieraisten iloksi. Hän lausui Katri Valan ja Einari Vuorelan runoja. Lopuksi lauloimme muutamia lauluja.

23. 7. 48.

Olimme aamupäivällä marjassa, illalla saunassa. Myöhemmin soutuimme. Muuten tavallinen päiväjärjestys.

24. 7. 48.

Lauantai kului kokonaan marjassa käynnin merkeissä. Poimin 8 litraa mustikoita, joita lomakylän lähettyvillä oli erittäin runsaasti.

25. 7. 48.

Sunnuntaiamuna klo 6.30 läksimme laivalla Savonlinnaan. Mukana oli noin 150 lomalaista. Sekin matka oli kaunis. Minusta tuntui ihmeelliseltä, miten laiva voi kulkea niin kapeista ja matalista salmista kuin siellä oli. Tuntui melkein siltä, että laiva kulkee kuivalla maalla, sillä niin matalaa oli, kun laivasta katselimme.

Savonlinnaan saavuttuamme meidät opastettiin Olavinlinnaan. Siellä kiertelimme joka sopukan, oppaan selostessa mielenkiintoisesti linnan historiaa. Linnan ritarisalissa meille tarjottiin korviketta ja voileipiä. Takaisin tulimme samaa reittiä. Illalla kävelimme vielä hotelli Finlandiaan, joka on noin 900 m:n päässä lomakylästä. Se on komea rakennus järven rannalla. Sisällä näkyi olevan aika vilskettä. Ulkoparvekkeella oli myös paljon väkeä pöytien ääressä. Se on rahamiesten lomaviettopaikka.

26. 7. 48.

Marjojen poimimisen merkeissä meni tämä viimeinenkin lomapäivä. Kiertelimme taas mitä erilaisimpia polkuja, harjua ylös, toista alas. Tänään oli ranskalaisia vieraita 40 miestä. He söivät aamiaisen lomakylässä ja menivät illalla hotelli Finlandiaan. He asuivat rautatievaunussa. Lomakylässä lämmitettiin myös sauna,

OLIMME TYTTÖLEIRILLÄ.

Tytöt tyytyväisinä teltassaan.

Viimein koitti se päivä, jota niin monet tytöt olivat kärsimättömästi odottaneet.

Tuli heinäkuun 3. päivä. Sinä päivänä lähdettiin tyttöleirille.

Leiristä oli jo kaiken talvea nähty unta. Siitä oli puhuttu paljon tyttöjen kesken. Oli vielä muistettu viime kesän leiriä ja toivottu, että tällä tyttöleirillä olisi ainakin yhtä hauskaa. Ovathan tytöt saaneet "ikioman" tyttöleirin, jota muistellaan ja jonne lähdetään mielellään.

Vähitellen alkoi tyttöjä saapua lähtöpaikalle. Tulivat Pirkot, Liisat, Ritvat ja monet muut. Tulipa Kerttu-tätkin jo reppuineen ja pusseineen. Oli melua ja kiirettä. Kaikki tytöt olivat jo paikalla. Monella tyttösellä oli äiti tai isä saattamassa. On paljon reppuja, laukuja ym. tavaroita. Kovalla touhulla etsitään paikka autossa. Ollaan jo valmiina kukin paikallaan. Kaikki pääsivät mukaan. Sade uhkasi lähtiessä, mutta ei se haitannut. Ja niin lähdettiin kolmella kuorma-autolla kohti Antiaista. Kello 18 olemme perillä. Järjestetään jokaiselle oma paikka telttaan. Tytöt sijoitetaan viiteen telttaan. Kerttu-täti saa oman teltan leiriohjaajien kanssa ja Hilja-täti keittiön luona olevan teltan. Ensimmäiseksi laitetaan vuoteet kuntoon ja tavarat paikoilleen. Sen jälkeen pidetään leirin alkajaiset. Juodaan Hilja-

jotta ranskalaisetkin saivat käydä suomalaisessa saunassa.

Katselimme vielä viimeisen kerran auringon laskua lomakylässä. Oli sanoinkuvaamattoman kaunista, kun järvikin oli aivan tyyni. Hyvästi siis, Punkaharju, kauniine rantoinesi, korkeine harjuinesi, siintävine vesinesi. Yhdymme Johan Ludvig Runebergin sanoihin:

"Rannalta tältä palasen
maat' ihanaista isien
sa näet nuorukainen."

Punkaharjulla 26. 7. 1948.

Hilja Kilpiö.

Ruoanlaiton alkuvalmisteluja on perunankuorinta.

tädin tarjoama iltatee ja kello 21 on lipunlasku. Tyttöleiri oli alkanut.

Kello 7.30 heräsivät tytöt pillinsoittoon, jota seurasi aamulaulu. Se oli merkinä siitä, että oli juostava rantaan aamuvoimisteluun, jota seurasi uinti ja pesu.

Ei kestänyt kauan, ennenkuin Kerttu-täti jälleen puhalsi pilliinsä ja tytöt parijonossa menivät lipputanگون luokse. Toimitettiin lipunnosto ja siellä pidettiin aamuhartaus. Kello olikin jo 8.30 ja nyt soi ruokakello ja saatiin aamutee.

Päivän ohjelma oli alkanut. Raamattutunti. Yli leiri-alueen kuului taas ruokakellon ääni ilmoittaen aamu-vellin odottavan. Kello oli ehtinyt yhteentoista. Aterian jälkeen kello 12 alkoi hiljainen tunti, jolloin oli oltava

Ruoka odottaa.

Ruokailu aloitetaan rukouksella.

aivan hiljaa vuoteellaan, kuin hiiri. Taas Kerttu-täti puhalteli pillillään ja tämä oli merkinä siitä, että tytöt rannalle leikkimään ja leikin jälkeen uimaan. Tähän ei koskaan kyllästytty. Klo 14.30 Hilja-täti tarjosi kaakaota ja pullaa. Laulutunti oli vielä pitämättä ja sinne tytöt nyt valmistautuivat. Maija-Liisa-täti piti huolen, että tytöt saivat oppia monta uutta laulua. Ennen päivällistä vielä oli pieniä vapaa-aikoja, jolloin tytöt keräsivät mustikoita. Raivattiin leirialuetta. Kannettiin puita keittiöön. Kello 17 soi jälleen ruokakello ja kiireesti pinkasivat tytöt ruokasaliin. Hiljennettiin. Ruokavirsi ja senjälkeen saatiin peruna- tai hernekeittoa. Ruokailun aikana Kerttu-täti antoi tiedoituksia. Niinpä ei vielä ollut leiripäivä päättynyt. Päivällisen jälkeen valmisteltiin menoa iltanuotiolle. Siellä tytöt suorittivat ohjelmaa. Siellä opittiin uusia lauluja, kuun-

Kupit ja kipot järvessä puhtaiksi.

Aamiaislevon jälkeen leikitään hietikolla.

neltiin tarinoita, joita tädit kertoivat. Ilta illan jälkeen tulivat iltanuotiohetket paremmiksi ja hauskemmiksi. Sinne menokin oli aivan suurenmoista. Hiivittiin hiljaa perätysten pitkässä rivissä huopiin kääriytyneinä kohti iltanuotiopaikkaa. Ei puhuttu. Ei saanut puun oksakaan risahtaa. Ilta oli jo hämärtynyt, kun sieltä palattiin. Nyt juotiin iltateet ja tämän jälkeen menttiin suorittamaan lipunlasku ja iltahartaus. Vielä iltapesulle ja telttoihin. Iltalauluun saivat tytöt nukkua ja leiripäivä oli päättynyt.

Lämmin kesäinen päivä vierähti toisensa jälkeen metsien taakse palaamatta enää. Näitä päiviä oli työllä kuusi, seitsemännen päivän iltapäivällä tultiin kotiin. Toinen tyttöleiri oli päättynyt ja meillä kaikilla

— ja opetellaan uinnin aakkosia.

Vuorineuvos Arppe rouvineen saapuu leirille.

Vuorineuvos Arppe rouvineen kahvilla leirin johdon kanssa leiriläisten lepotunnin aikana.

oli ollut siellä hyvä olla. Sitä muistellaan koko talvi ja nähdään unta tulevasta tyttöleiristä.

Täti.

*

Tyttöjen leirillä leikittiin kertomusleikkiä, jossa tytöt saivat lisätä kertomukseen haluamansa adjektiivin, kuitenkin niin, etteivät tieneet mihin paikkaan ne tulivat. Seuraavassa näyte tällaisesta riemukkaasta kertomuksesta.

Kun tänä aamuna villin Kerttu-tädin aivan pyöreänä puhaltaessa raakaan pilliinsä heräsimme ja ryntäsimme ulos matelevista ja vihreistä teltoistamme, muistimme heti, että tämä oli viimeinen leiripäivämme. Kaikki päivät olivat olleet luikertelevia, mutta toivoimme, että tästä olisi tullut kaikkein röhkivin. Ensimmäiseksi menimme tietysti uimaan. Kerttu-tätikin polskutteli siellä aivan kypsänä ja himmeä Mailis opetti taas lauluvia voimisteluliikkeitä. Onneton Hillevi, kesken-

Perheenmännätkin leirillä.

Kauniina heinäkuisena päivänä pälkähti perheenäitien mieleen mennä pariksi päiväksi leirille, mennä oikein itse paikan päälle kokeilemaan, miltä tuntuu olo siellä, minne nuoret ja lapset aina niin innolla menevät.

No niin, tuumasta toimeen sitten vain ja sakilla autoihin. Siitä se matka sitten alkoi ja tulihan meistä joukkoa kaksi lujaa kuormallista.

Matka kului hupaisasti, mäki ylös, toinen alas, ja taas välillä vähän tasamaata. Perillä olivat pojat meitä vastassa laululla ja hyvä keittokin oli heillä valmiina (pojat näet tuotiin pois, kun me mammat tulimme).

Kun olimme syöneet poikien tarjoamat ruoat, tutustuimme vähän ympäristöön ja marjapaikkoihin. Illalla kiehausimme hyvää kahvia pirstykseksi ja sytytimme nuotion, kuten leirin ohjelmaan kuuluu.

Ai, ai, miten ihanan ja mieliinpainuvan illan siellä vietimme. Kuvitelkaa: erämaan rauha illan hämärässä rasvatyynen, kirkasvetisen järven rannalla, kun noustessa suurena ja punaruskeana taivaanrannalla, luoden hopeaisen sillan yli järven, ja lämmittävän iltanuotion loimutessa suojaisessa järven poukamassa iloisen, elämän huolista vapaan äitiparven ympäröimänä.

Kauniin luonnon helmassa herkiytyi mielikin kuunte-

Mammat ruokailemassa heti leirille tultuaan.

kasvuinen Mai-Liisa ja vetelä Leeni eivät olleet uimassa. Heillä oli varmasti jotakin mautonta tehtävää höllyvien teltojen luona. Päivän merkkitapaus oli löysä saunamatka. Marssimme paksussa jonossa muutaman kilometrin päässä olevaan haisevaan saunaan ja siellä laiha Kerttu-täti ja puiseva Mai-Liisa huolehtivat siitä, että kylmät tytöt tulivat nopeasti sihiševiksi. Ette voi uskoa kuinka hyvältä lentävän Hilja-tädin valmistama iljettävä hernekeitto perillä taas maistui. Nyt istumme viimeisessä korkeassa nuotiollassamme, huomenna tähän aikaan saamme pyylevissä kodeissamme muistella kuluneita hutiloisia leiripäiviä.

Astiat puhtaiksi.

Marjanpaiminta käynnissä.

lemaan, mitä itse Luoja tahtoo puhua, kaikki ruma ja eripuraisuus oli kuin poispyyhitty, jokainen halusi tehdä toisilleen vain hyvää. Niin kävi meilläkin, ohjelmanumero toinen toistaan onnistuneempi esitettiin vapaasti yhteiseksi iloksi. Viimeksi virisi kiitoslaulu kaiken hyvän antajalle. Tulen hiljaa hiipuessa hiivimme kukin yöpuullemme teltaan, pyytäen Luojaa siunaamaan yörauhan ja huomiseksi kauniin marjapäivän.

Toivomuksemme saikin täytyä; marjoja poimien, uiden, leväten ja syöden kuluikin seuraava päivä aivan liian pian. Mutta jäljelle jäivät täysinäiset marjakorit ja ihana, mieltä ylentävä muisto kaikesta koetusta.

Virkeinä nousimme odottaviin autoihin, mielessämme toivo, että ensi vuonna tullaan taas ja ollaan vähän kauemmin.

Kiitollisina muistelimme tehtaan johtoa, joka on ymmärtänyt äitien loman tärkeyden ja suonut meille tilaisuuden nauttia siitä kauniin luonnon helmassa.

Virkistyslomalla Vierumäellä.

Vihdoinkin koitti elokuun 12 päivä, jolloin paljon puhuttu ja odotettu Kymin Oy:n harrastushiihtäjien virkistysloma Vierumäellä alkoi. Ensimmäinen päivä olikin lupaavan kaunis ja lämmin, mutta pari seuraavaa sateisia ja kylmiä. Ehdimme kuitenkin tutustumaan opiston lähiympäristöön, sen maastoon ja nähtävyyksiin ja uiskentelimme Valkjärven "aalloissa" pilvisestä säästä huolimatta.

Sateen pieksäessä ikkunaruujuja kuului sisältä reipas laulu tai voimistelusalista iloisia ääniä, jotka ilmoittivat, että lentopallo oli täydessä vauhdissa. Kenties siellä olivat miehet saamassa "selkäänsä" naisilta vai oliko asian laita toisin. Sateen lomassa lenteli myöskin pesäpallon tiukka ottelu käytiin sunnuntaina naisten ja miesten kesken. Mitenkä ottelu päättyi, sen saa jokainen itse arvata, mutta älkää vain luulko, että naiset hävisivät. Iltaisin kiikkutti pari naista, kukin omalla vuorollaan, keittiöstä kaksi suurta kahvipannua Kesämajaan, jossa haihdutimme "surumme" hyvällä kahvilla. Kahvin jälkeen alkoikin juttu luistaa ja levyt pyöriä. Pyörähtelimme silloin tällöin valssin tahdissa ja välillä leikimme seuraleikkejä, joista muutamat osoittautuivat hyvin hauskoiksi.

Näin kuluivat päivät ja illat hauska seurassa ja liian nopeasti koitti eronhetki. Maanantaina vuodatimme "krokotiilin kyyneleitä" ja erosimme jo tutuksi käyneestä joukosta ja lähdimme jokainen omalle tahollemme. Hauskasti vierähti aika Vierumäellä ja toivottavasti ei tämä kerta jäänyt viimeiseksi. Kiitos kaikille kurssin järjestäjille sekä mukana olleille! Eläköön Vierumäki ja harrastushiihto!

Vierumäenkävijä.

Äidit voimisteluharjoituksissa.

Mitä se semmonen kertausharjoitus meinaa, no, se on semmost' kum mennää vaan voimisteluharjoituksii. Mut' ku ollaan äitei, ni vähä lihavampi kun neiti-ilmiset, ni ei nee kaikki nuorten ihmisten temput meitill' sovi, sitä vasten se on parempi kertaa vaan sitä vanhaa, mikä meitill' passaa ja ottaa uusii semmottii tempui, mihin ei nuoret ja hoikat pysty, se on mun miälestäin voimistelun kertausharjoitust'.

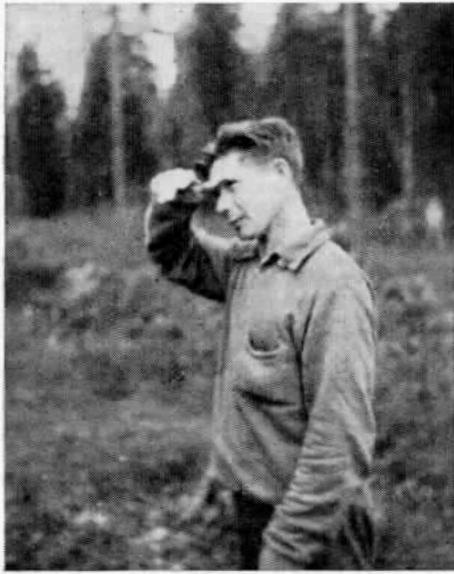
Niin, nääs semmottii tempui mei vaan tehti, ettei olis luullukka, ett' mei viel' semmottiin mutkiin ja lenkkuisiin taivuttiin. (Se opettajakin oikeen ihmetteli meitin taitoomme ja sano, ett' harvon näkee noi joustavii ja näppärii.)

Kum mei näin aikamme oltiin rehkitty ja kiemurretta sekä pystyss' ett' pitkänä, niin sit ihan niinku tasapainon saamiseks' opetettiin niit kivoi ja hausko ent's-ajan kansantanhui. Ja hyvin mei niit' opittiinki. Torstaikerhon päättäjäsiss' kun mei annettii ohjelmanumeroks' näytös tairostamme, niin koviin apoteerattiin, ett' täytyi kaikki uurestas esittää.

Niin sitä vanhakin viel' tämmöttis oppii, kun oikeen yrittää. Tulka tei toisekkin mukaan, kun syksyl taas uurestas yritetään, kesän huilamisen peräst' se täityst' on taas tarpeen niin uusill' kun vanhoilki.

M u k a n a o l l u t.

Hyppivä Huuli ja Suuri Mökä.

Poikaleirin johtaja.

Intiaanipäälliköt Suuri Mökä ja Hyppivä Huuli istuivat kumpikin oman Wigwaminsa edessä. Ympärillä, piiriin istuutuneina heidän miehensä mumisevat hiljaa. Muminan aihe: Hyppivän Huulen miehillä on vanha, vuosia kestänyt riita. Sotakirveet on kaivettu esille, uhrit Suurelle Hengelle toimitettu ja Hyppivän Huulen

Siniristilippu nousee leirin salkoon.

miesten aivoissa kangastelee monta Suuren Mökän miehen päänahkaa. Päällikkö kohoaa ja Hyppivän Huulen joukko soluu männikköön. Astellaan äänettöminä, ollaan varovaisia. Tiedustelijat palaavat tuoden suotuisia uutisia päällikölle. Tämä pysähtyy, ajattelee, antaa määräyksiä, ollaan vielä varovaisempia. Saavutaan viimein suon laidassa olevan kummun taakse, levätään,

Ruoka se on, joka miehen tiellä pitää.

Ja nämä ovat emännät, jotka ruokaa laittoivat.

ihystellään. Ja silloin tuntui siltä kuin paidan alla olisi ollut karhaisen piikkejä. Edessä tuijottaa liikkumattomin silmin Suuren Mökän mies, varmaankin tiedustelija. Elämme jännittävän hetken. Mutta silloin tiedustelija häviää. Olemme tulleet ilmi. Hyppivä Huuli vie nopeasti joukkonsa suolle. Siellä kyiden mustat päät solahtavat polkevien jalkojen alta. Kyyristyiään ojaan, hiivitään ja näemme aluksi perillä savuavat Wigwamin huiput. Suuren huudon kaikuessa ryntäys kylään. Syn-

Pituushypyssä kokeiltiin, kuka on paras.

Vesi vanhin voitehista.

Lentopallopelissä selvitettiin telttakuntien paremmuus.

Iltanuotiolla hämärän hiippiessä maille kerrotaan Paanista.

tyy ankara kahakka, armoa ei anneta, ei pyydetä. Hyp-pivä Huuli vie monta päänahkaa ja yhden majan. Pil-lin kaikuessa kaikki kokoonnumme yhteen ja havaitsemme Suuren Mökän hyvin puolustaneen kyläänsä. 2 pisteen voitto heille. Palaamme kaikki majoillemme.

Katkelma oli tämän kesän eräleiriltä kauniin Antiaisen rannalla. Nämä 7 vuorokautta olivat monelle pojalle todellista eräelämää. Jos ajattelemme kaikkea, mitä siellä koimme, tulisi siitä paksu opus. Mutta muutama tärkein.

Kun astuimme leirialueelle tuosta komeasta portista, jota koristeli tunnuksemme, niin sinistä järven pintaa vasten kuvastuvat Suomen lipun ääriiviivat tulivat näkyviin. Sen ympärillä aloitimme päivämme, kullakin päivällä oma tunnuksensa: Erämiehen päivä, Olympiapäivä jne. Kun tämä 75 poikaa käsittävä joukko hiipi

lippuaukealle, oli se komea ja kirjava näky. Ja kaikkein tärkein: ruokailupaikka. Siellähän ne makeimmat hetket vietettiin ja varmaankin ne pojat, jotka voittivat leirin syömäkilpailut, vieläkin tuntevat vatsansa olevan kireällä.

Eräänä päivänä ajoi leirillemme musta komea auto ja 2 miestä, nekin mustia, tuli laatikoineen kimppuumme. Liikettä syntyi, mitä erilaisimpia tilanteita, surinza kuului ja leirimme siirtyi filminauhalle. Siellä näkyi Jukan ja Matin ankara tappelu uimatelineillä, komeita hyppyjä ja oikeita vesipelejä. Lisäksi filmattiin urheilukilpailut, joissa Pöllöjen veljesjoukko vei voiton. Lauantaina Isät vielä haastoivat meidät kilpasille ja huonompia me olimme, mutta lupasimme parantaa ensi kesäksi.

Illan hämärtyessä, väsyneinä ja tyytyväisinä solum-

Sananen tyttötyöstäkin.

Iloisina ja reippaina kokoontui eri kokoisia ja eri ikäisiä tyttöjä useita kymmeniä jatkuvasti kahdesti viikossa Tehtaan Seuratalolle. Tiistaina leikittiin ja torstaina opittiin jotakin muuta.

Hauskaa oli nähdä, miten tytöt iloisina leikkivät, milloin jänöjussia, hämähäkkiä, kissimirriä yms., mikä sopi tytöille ja joskus vaihteeksi vaikkapa aikuisillekin.

Äitienpäivää juhlistaessa nähtiin työtökin esiintymässä, näyttämässä äideillensä, mihin hekin jo pystyvät, kunhan vain esiintymään pääsevät.

Torstaina sitten opittiin lausumaan runoja ja laulamaan lauluja sekä yksin että kuorossa. Joskus kuunneltiin satuja, tehtiin jokin retki ja syötiin paljon hyvää hernerokkaa. Tehtiinpä mitä hyvänsä, aina se näytti tytöistä hauskaa olevan ja suurta innostusta riitti. Ilokseni huomasin, miten mielellään tytöt keskustelivat vakavistakin asioista, sillä kerhoiltaan sisältä myöskin keskusteluhetki. Keskustelimme mm. siitä, mitä merkitsee elää elämänsä puhtaana, rehellisenä ja nöyränä. Pyhien ja juhlien merkityksestä keskustelimme niinkään sekä muista elämään liittyvistä asioista, joskus opittu laulu tai runo tai rukous herätti vireille innokkaan mielipiteiden vaihdon.

Haikealta tuntui tytöistä, kun kerhoillat keväällä päättyivät, mutta tyydytystä toi mieleen kesällä luvattu leiri, sillä siellä sitten taas tavataan ja yhdessä riemuitaan, oli päättäjätunnuksemme.

Tytö.

me kauniille iltanuotiokarsikollemme. Siellä kivipaasille rakennetun kantotulen ympärillä lauloimme ja kerroimme juttujamme. Siellä Paanin jännittävä seikkailu päättyi onnellisesti, kuten myös Big Neinalon ihmeelliset seikkailut ympäri maailmaa. Vanha ystävämme Alpertti-setä oli itse kertojansa. Niin jännittävää se oli, että monen pojan mieli alkoi palaa samanlaisille retkille. Mutta telan hämärässä näimme mitä loistavimpia unia, joten aamuherätys kaikuessaan tuntui tulevan liian aikaisin.

Yksinäinen vartiomme, 2 kaakkuria lähellä leirin rantaan, souteli tyyntä järven pintaa. Niiden huudot olivat viimeiset äänet uneen vaipuneille. Loistavat keittäjämme olivat varmaan kuitenkin kaikkein väsyneimmät niiden valtavien keittojen ja juotavien valmistamisesta. Heille me jokainen nostamme lakkia.

Poika.

„Lapsellisen“ perheen päiväkirjaa.

Sunnuntai-sana tarkoittaa sitä päivää, jolloin voidaan vaatia äitiä ja isää retkille, kävelyille, hiihtämään talvisin tai johonkin siihen verrattavaan touhuun, tuumivat tässä tuonnoin perheeni ”vesat”. ”Aikaa noilla aika-ihmisillä tuskin muulloin on, he aina pitävät kiirettä omista touhuissaan, eivätkä oikein kerkiä lastenkamariin kuin vain pikapuolin.”

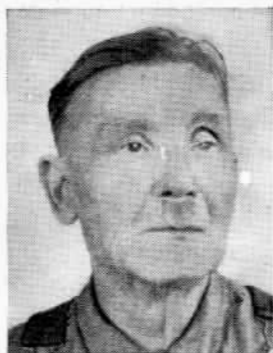
”Kuule, isä! Isä kuule! Nyt on urheilukentällä kilpailut, oikein semmoiset jännät, joissa isot miehet, oikein hyvät urheilijat, juoksevat kilpaa, eikös mekin mennä sinne katsomaan? Otetaan äiti ja pikkulapsetkin mukaan, kai sinne voi viedä lastenvaunutkin?” Näin touhusi ”Vanhin”. Innostuihan isä ja lähtihän äitikin mukaan, kun oli saanut lapset kuntoon. Hauskaa siellä kentällä olikin. Katsottiin vuoroin kilpailuja ja vuoroin ”limsaa” juovia onnellisia tovereita. — Kun kilpailut olivat loppuneet ja pituushypyn tyyli opittu kaikkine ”ponnistuksineen” ja ”varastamisineen” ts. yliastumisineen, käytiin kokeilemassa juoksurataa, jossa oli eri hauskaa juosta, kun aina oli viivat jokaisen juoksijan välissä.

Tultiinpa sitten taas omalle pihalle. Mutta eivätpäs nyt kelvanneet entiset leikit, nyt pidettiin juoksukilpailut. Äidin piti tulla lähettäjäksi, sillä kaikki halusivat juosta. Paikoilleen — valmiina — nyt — ja kukin lähti, kun hoksasi, että nythän sitä pitääkin vetää. — Vanhin ja naapurin-Vesa voittavat melkein tasaisesti, perheen Kakkonen ja Kolmonen jäävät huomattavasti. Vauva katselee vielä vaunuistansa, ei pääse mukaan, vaikka halua olisi. — Kakkonen, joka ei pärjää juoksussa, huutaa jo puolimatka: ”Minä jaan palkinnot!” Juostiin vielä toinenkin kerta ja hypättiin vähän pituutta-kin ja työnnettiin kivikuulaa. Sitten seurasi palkintojen jako, joka suoritettiin portailla. Kädet suun edessä torvella kuuluttaja ilmoitti voittajan ja toisen palkinnon saajan. Nämä astuivat esiin ottamaan palkintonsa. Ensimmäinen palkinto oli kovin hieno, oikein pokaalin näköinen rasian kanssi, jonka eräs kiltti naapurin tati kerran lahjoitti hiekkalaatikon astiaston täydennykseksi. Toinen palkinto oli äidin kukkamaasta oikein luvalla otettu kaunis kukka. Sekä palkintojen jakajan että vastaanottajan kumarruksessa ja niauksessa oli tärkeyttä ja juhallisuutta. Vielä kolminkertainen hei-huuto, johon toimitsijaäidin piti yhtyä, vaikka pelkäsiään äänen kuuluvan naapureihin, ja niin oli taas tämä perheen pihakilpailu päättynyt. Osanottajia rupesi janotamaan, joten oli saatava limsapullot ja mukit ulos virkistykseksi.

M a m m a.

MERKKIPÄIVIÄ.

☞ Pitkäaikaisesti palvelleita.

70-vuotias.

Liesimuuraaja Juhon Aaron Åberg täyttää 70 vuotta 7. 10. 48. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä Hongiston kartanossa, joka kuului Högforsin Tehtaalle, kunnes otettiin pika-asutukseen. Hänen isänsä oli kartanon päivyöläisenä, mutta oli usein kesäisin työssä tehtaalla vanhalla masuunilla, joka toimi siihen aikaan vain kesäisin. 10-vuotiaana poikasena joutui Åberg yhdeksi kesäksi isänsä oppilaaksi masuunille, mutta oli sitten muutamien vuosien poissa ja tuli 18-vuotiaana 1. 11. 96 uudelleen tehtaaseemme. Åberg aloitti tällöin kaavaajana takorautavalimossa, mutta sen tultua hävitetyksi siirtyi n.s. isoon valimoon, jossa työskenteli puhdistamossa ja valimossa sulanraudan kantajana. Tämä jälkimmäinen ammatti oli siihen aikaan, jolloin ei ollut kuljetuslaitteita, valimon raskainta työtä. V. 1900 Åberg siirtyi n.s. uudelle verstaalle, jota voidaan pitää nykyisen liesiosaston alkuna, ja on työskennellyt siitä lähtien tällä osastolla nähden sen kaikki kehitysvaiheet.

50-vuotias.

Valuri Einar Vilhelm Hietaketo kaavaajana I A:sta täyttää 50 vuotta joulukuun 30 päivänä. Syntyisin hän on Karkkilan poikia ja tulee parin vuoden perästä olleeksi viidennesvuosisadan tehtaamme valimossa. Hietaketo tuli 15-vuotiaana yhtiömme palvelukseen silloiseen massatehtaaseen, mutta oli sitten välillä muillakin työnantajilla. Perhettä on kertynyt vaimen lisäksi vain yksi poika. Harrastaa vapaa-aikoinaan puusepän töitä ja oikein oman talon rakentamista.

Onnellinen, ken ymmärtää murskata olosuhteet, ennenkuin ne murskaavat hänet.

Franz Liszt.

Vanhautemme omni tai onnettomuus on useimmiten vain eletyn elämämme jäljennös.

Madame Necker.

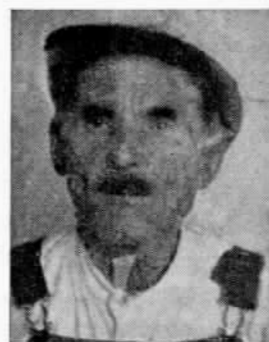
Älä tuomitse ketään, ennenkuin olet ollut hänen asemassaan.

Talmud.

50 vuotta tehtaan palveluksessa.

Lämmittäjä Kaarlo Heikki Saari emaliosastolta tulee 1. 11. 48 olleeksi 50 vuotta tehtaamme palveluksessa. Viime talvena hän täytti 65 vuotta. Saari on syntyään paikkakuntamme poikia ja on ollut yhtiömme palveluksessa jo pikkupojasta alkaen, aluksi isänsä mukana entisessä massatehtaassa. 50 vuotta sitten eli vuonna 1898 hän tuli rakennusosastolle, jossa työskenteli noin 20 vuoden ajan, oli välillä toistakymmentä vuotta puhdistamossa ja on nyt taas ollut jo kymmenkunta vuotta emaliosastolla, jossa antaa lujaa lämmintä uuneihin, jotta saadaan paistetuksi kauniita pullia, toisin sanoen emalikkatiloita, kylpyammeita ym. Vapaa-aikoina on lämmittäjä Saari rakentanut oman talon Nyhkälään ja sen kimpussa riittääkin puuhaa yllinkyllin.

40 vuotta palvelut.

Kivityömies Kaarlo Aleksanteri Frisk, joka viime marraskuussa täytti 65 vuotta, tulee ensi marraskuussa olleeksi tehtaamme palveluksessa 40 vuotta. Tämä Pyhäjärven poika tuli tehtaamme valimoon v. 1908, siirtyen vuoden perästä rakennusosastolle, jossa edelleenkin työskentelee. Vapaa-ajat ovat kuluneet kalastuksessa ja puutarhanhoidossa.

Tyhjäntoimittaja kaipaa usein hyvin halpa-arvoistaikin seuraa aikaansa kuluttaakseen. Työntekijä tyytyy omaan itseensä.

J. Payot.

Högfors voitti toistamiseen yhtymämme kesämestaruuskilpailujen 6-ottelun.

Voikka edelleenkin paras viesteissä.

Yhtymämme mestaruuskilpailujen, niin kesä- kuin talvisellaisten, järjestäminen ei ole mikään helppo juttu. Siitä on jo tarpeeksi kokemuksia olemassa. Vaikka olisikin käytettävissä kunnollinen urheilukenttä ja tehtäviinsä pystyvä kilpailukoneisto, niin suuren, vierailta paikkakunnilta saapuvan urheilija- ja toimitsijajoukon majoittaminen ja muonittaminen aiheuttaa monille tehtäville voittamattomia vaikeuksia. Niinpä ei esim. Halla, niin suuri tehdas kuin se onkin, uskaltanut viimeksimainituista syistä ottaa edellisen talven hiihtomestaruuskilpailuja järjestettäväkseen. Näin ollen onkin yhtymämme arvokilpailuista huolehtiminen tähän asti jäänyt "kolmen suuren", so. Kymintehtaan, Voikaan ja Högforsin niskoille. Jotta emme kuitenkaan tekisi vääryyttä Hallalle, niin on syytä mainita, että yhtymän toiset hiihtomestaruuskilpailut pidettiin tässä "saarivaltakunnassa", mutta siitä on kulunut aikaa jo kymmenen vuotta.

Suunniteltaessa viime kesän yleisurheilumestaruuskilpailuja kääntyivät katset tällä kertaa kauas pohjoiseen, Juantehdasta kohti. Tosin jo aikaisemminkin oli hienokseltaan toivottu, että kerran päästäisiin tuonne ihanaan Savon maahan, vaikka Juantehdas sijaitseekin enemmän tai vähemmän "Jumalan selän takana". Sinnehän ei toistaiseksi vielä ole junayhteyttä, mutta sitenkin kesäinen matka olisi kovin houkutteleva, nimitäin se osa siitä, mikä tehtäisiin laivalla Kuopiosta Karjalankoskelle. Yhtiöllähän on siellä päin kulussa oma laiva, uljas "Untamo", rahtilaiva tosin, mutta paremmanpuoleinen sellainen. Laivamatkan ihanaus olisi omiaan monin kerroin korvaamaan ikävän junamatkan hankaluudet. Sen lumoissa elettiin kaikilla tehtailla jo pitkät ajat.

Kun sitten viimetalvisten hiihtomestaruuskilpailujen yhteydessä Högforsin tehtaalla pidetyssä urheilukihon kokouksessa tuli esille kysymys seuraavien kesämestaruuskilpailujen paikasta, niin miltei kuin yhdestä suusta pulpahti kuuluville Juantehtaan nimi. Tässä kuorossa ei soraääni kajahtanut edes Juantehtaan Lipposenkaan nenän alta, vaan hän tuntui olleen pikemminkin mielissään siitä, että hänen edustamansa "ruuki" kelpuutettaisiin niitten armoitettujen joukkoon, jot-

ka pystyvät kilpailut järjestämään. Selostettuaan Juantehtaan valo- ja varjopuolia tällaisen vaativan tehtävän kysymyksessä ollen, Lipponen toivotti yhtymän urheiluvalliot tervetulleiksi tuon yli 200-vuotiaan vanhuksen tykö. Asia oli siis selvä ja paikkakysymys lyötiin yksimielisesti lukoon. Mutta tämä oli vain ehdotus, joka joutuisi yhtymän johdon lopullisesti ratkaistavaksi. Mitenkä se tulisi asiaan suhtautumaan, myönteisestikö vai kielteisesti? Matka oli nimittäin pitkä ja aiheuttaisi enemmän kustannuksia ja "rokulipäiviä" kuin mitä olisi asianlaista, jos kilpailut pidettäisiin etelä-Suomessa. Ho oli sen vuoksi yleinen, kun tuli tiedoksi, että yhtymän johto oli ehdotuksen hyväksynyt. Emme tiedä, lienevätkö juantehtaalaiset hihkaisseet riemusta saadessaan tällaisen suuren kunnian ja vielä suuremman vaivan osakseen. Joka tapauksessa he panivat "hihat heilumaan" ja tulos on nyt jokaisen mukana olleen todettavissa. Sanottakoon tässä heti kärkeen, että Juantehdas selviytyi vaikeasta ja paljon työtä antaneesta urakastaan kaikella kunnialla. Kenttäolot siellä ovat yllättävän hyvät ja vieraspaikkakuntalaisten sekä majoituksesta että muonituksesta kuin myös viihtyisyydestä pidettiin kiitettävällä tavalla huolta. Muukin järjestelypuoli sujui täysin moitteettomasti, joten juantehtaalaiset voivat olla tyytyväisiä aikaansaannoksiinsa.

Ennenkuin ryhdymme selostamaan itse kilpailujen kulkua, niin kerromme hieman matkasta Juantehtaalle, joka muodostui kaikille suureksi elämykseksi. Useimmat mukana olleista eivät muuten olleet koskaan aikaisemmin edes Kuopiossa käyneet, saaticka sitten Kuuskoskella.

Kilpailupäiväksi oli määrätty sunnuntai elokuun ensimmäinen päivä. Kuuskosken porukka, johon allekirjoittanuakin kuului ja jonka muodostivat Kymän—Kuuskosken ja Voikaan tehtaiden urheiluedustajat johtajineen, lähti matkalle lauantain vastaisena yönä. Kouvolassa yritettiin ahtautua Helsingistä saapuneeseen junaan, jossa näytti olevan matkustajia jo ennestäänkin enemmän kuin tarpeeksi. Ja niinpä sitten kävikin, että vain muutamien meistä onnistui ensi hötäkässä saada istumapaikka itselleen, kun sensijaan suurinta osaa uhkasi "pystypaikkaisen" kova kohtalo. Mutta tämä suu-

rin osa jäikin kylmästi seisomaan asemalaiturille siinä toivossa, että Kouvolan rautatievirkaillijain sydän heltyisi ja he liittäisivät junaan lisävaunun, jollaisesta ei ennakoita oltu saatu mitään lupauksia. Kellon viisarit lähenivät peloittavasti lähtöaikaa, mutta vaunua ei vaan kuulunut eikä näkynyt. Jokohan tässä joutuisi reissamaan kuutisen tuntia vaunun käytävällä tai eteisessä seisten tai ehkäpä portailla roikkuen, kuten Helsingin raitioiteilla. Pelkkä ajatuskin siitä karmi ilkeästi selkäpiitä. Mutta sitten alkoi ratapihalla kuulua lupaavaa jyryniä ja vihdoinkin viimein "vekslattiin" oikein kaksi lisävaunua junamme häntäpäähän. Toinen niistä oli vanhanaikainen toisen luokan vaunu, johon kolmannen luokan lipun lunastaneetkin saivat luvan mennä. Sinne pyrähtivät ensin joukossamme olleet kaudimman sukupuolen edustajat ja senjälkeen kapusivat luomakunnan kruunut sikäli kuin paikkoja riitti. Muille löytyi tilaa toisessa vaunussa. Näin sitä matkattiin sitten oikein herroiksi. Uni karistettiin silmistä lauluja kajauttelemalla ja mukavia juttelemalla. Välillä pistettiin poskeen matkaeväitä, joita erällä näkyi olleen miltei kapslaukullinen. Palanpainikkeeksi imaistiin pullon suusta virvoitusjuomia, joita oli varattu mukaan jos minkä näköisiä ja nimisiä. Tosin pullon kyljessä olevasta etiketistä ei aina voinut päätellä, mitä kurkusta kulloinkin alas valahti. Lopputaipaleella alkoi kuitenkin väsymys saada vallan, mutta parhaiksi junamatka päättyikin ja enemmän tai vähemmän reippaina astuttiin klo 5 tienoissa aamulla Kuopion asemalaiturille. Siellä joukkomme lisääntyikin huomattavasti, sillä junasta lappautui myös muitten tehtaitten edustajia, joilla oli sama päämäärä kuin meilläkin, mutta joitten kanssa emme junassa olleet päässeet kosketuksiin. Asemalta patikoimme laivarantaan, jossa juhlaputettu "Untamo" höyrysi lähtövalmiina. Laivassa oli saapunut Juantehtaalta vastaanottajia, jotka toivottivat meidät tervetulleiksi, ja niin sitä sitten asetuttiin "taloksi". Kohta irroitettiin köydet "pollareista" ja "Untamo" käänsi keulansa kohti Juantehdasta tai oikeammin sanoen sen "ulkosatamaa" Karjalankoskea.

Kun kapteeni on laivassa "Herra ja Ylhäisyys", niin päätimme ensi töiksi tehdä tuttavuutta "Untamon" päällikön Juho Juutilaisen kanssa. Kipusimme komentosillalle, missä hänen tukeva hahmonsensa helposti erottui siellä olevista "maakravuista", ja pyysimme pientä haastattelua, mihin tämä lupsakka merikarhu mielellään suostuikin. Siirryimme päällikön hyttiin kaikessa rauhassa jutustelemaan. Ensimmäiset kysymyksemme koskivat hänen omaa persoonaansa ja saimme tällöin kuulla, että hän on "oikeita immeisiä", syntynyt Lepävirroilla, mutta muuttanut Juankoskelle jo 23 vuotta sitten. Ikää hänellä on "vasta" 53 vuotta, mutta siitä hän on viettänyt kokonaista 34 purjehduskautta laivassa. Kymi-yhtiön palveluksessa hän on ollut 28 vuotta, ensin 25 kesää yhtiön omistaman Arvi-nimisen rahtilaivan päällikönä, ja senjälkeen on "Untamo" kolmatta kesää ollut hänen komennossaan. Tämä komea valkokylkinen alus tekee purjehduskauden aikana kerran viikossa edestakaisen matkan Karjalankoskelta Mikkeliin, vieden kartonkia ja tuoden selluloosaa ym. tavaraa. Matka kestää yhteen suuntaan noin 35 tuntia, kun "Untamo" on täydessä lastissa, mutta jos sillä on lisäksi

"Untamon" päällikkö Juho Juutilainen.

lastissa oleva proomu hinattavanaan, niin tarvitaan aikaa kaksi vuorokautta. Tyhjillään ollen katkaisee laiva taipaleen noin 30 tunnissa, vauhdin ollessa 8 solmua. Alus lastaa 250 tonnia, mutta nykyisin, kun veden pinta on normaalia huomattavasti alempana, se voi ottaa lastia vain noin 200 tonnia. "Untamo" on kaikki puolin mukava laiva, jossa passaisi vaikka turistina matkustella. Mikäs olisi sen nätimpää kuin lekotella sen kannella ja meren hengessä päivää paistatella. Kyllä siitä hermot lepuntuisivat. Siitä saatiin esimakua jo tällä lyhyelläkin taipaleella.

Niin — se nelisen tuntia kestänyt laivamatka ylitti kaikki odotukset, vaikka monet eivät yöllisen junassa istumisen väsyttämänä kyenneetkään sen ihannoista täysin siemauksin nauttimaan. Alussa yritettiin kyllä olla virkeitä ja käytettiin hyväksi vieraanvaraisten isäntien laivaan varaamia voileipiä ja virvoitusjuomia, mutta vähitellen alkoivat uupuneimmat katsella paikkaa, mihin voisi päänsä kallistaa. Ja sellaisia löytyi kyllä sekä ylä- että alakannella kuin myös lastiruu-

Yläkansi oli jatkuvasti kansoitettu.

massa. Suurin osa matkalaisista eli kuitenkin Savon ihanan luonnon lumoissa ja ihmetteli, että jopa on Luojan yhden maakunnan osalle kauneutta kovasti tuhlanut. Niin kauan kuin "Untamo" halkoi Kallaveden pintaa, olivat näköalat avarammat, mutta kun se oli pääsyt Karhonsalmen kautta Jännevirrälle ja edelleen Juurusvedelle, alkoi etäisyys laivasta rantamaisemiin yhä vähentyä ja paikatellen ilmestyi sellaisiakin kapeikkoja, että tuntui siltä kuin ei pienempikään alus mahtuisi niistä läpi, saatikka sitten "Untamon" kokoinen laiva. Välistä kivet ja reimarit miltei hipoivat laivan kylkiä, mutta varmojen käsien ohjaamana lipui "Untamo" niiden välistä selvemmille vesille. Matka jatkui edelleen Karhoveden kautta Muurutvedelle, ja kun oli sivuutettu Muuruveden kaunis kirkonkylä, tultiin Hakovedelle. Siitä ei ollut enää pitkälti Karjalankoskelle, mutta matka edistyi hitaasti, kun kapeassa ja matalassa uomassa vauhti oli aivan minimaalinen. Perille vaan päästiin "suunnitelmien mukaisesti" ja kohta kiinnitettiin "Untamon" köydet Karjalankosken laituriin. Laivasta siirryimme kimpsuinemme kampsuinemme pikkujunaan, joka kiidatti meidät päätepaikkaan Juantehtaalle. Matkaa sinne oli kolmisen kilometriä. Siinä avovaunun penkillä istuessaan antoi allekirjoittanut ajatustensa palata ajassa taaksepäin noin 40 vuotta, jolloin äitimuorinsa kanssa teki matkan hänen syntymäseudulle Vuotjärvelle, ensin Viipurista käsin "Konkordia"-laivalla Kuopioon, sieltä "Karjalankoski"-laivalla Karjalankoskelle ja edelleen tässä samassa junassa, jossa silloin oli oikein katettuja henkilövaunuja, Juantehtaalle, mistä sitten veneellä Vuotjärvelle. No niin — nyt saavuttiin taas Juantehtaalle, missä tehtaan johto oli "asemalla" vastassa, toivottaen koko urheilijajoukon ja muut vieraat tervetulleiksi. Kun oli ensin pistäydytty urheilukentällä, ohjattiin meidät majapaikkoihin ja pian sen jälkeen seurasi ruokailu. Iltapäivän ja illan sai kukin käyttää mielensä mukaan, sillä kilpailut alkoivat vasta seuraavana päivänä klo 12, joten lepoaikaa oli riittämiin.

Sunnuntai valkeni säteilevän kauniina ja aurinko heiloitti täydeltä terältään, joten tuntui siltä kuin kilpailut olisi onnistuttu sijoittamaan kesän kauneimmalle päivälle. Puoli 12 tienoissa kokoontuivat urheilijat ja toimitsijat majapaikan edustalle, mistä kulkueena läh-

Reitin varrella avautui toinen toistaan kauniimpia näköaloja ihailtaviksi. Mitenkähän tuostakin kapeikosta selvittäään?

Kannella näyttää tällä hetkellä autiolta, mutta ruumassa on elämää!

dettiin lähellä sijaitsevalle urheilukentälle. Katsojiakin saapui sinne runsaanlaisesti.

Juantehtaan torvisoittokunnan soitettua muutamia kappaleita piti tehtaan isännöitsijä, insin. T. Timgren puheen, toivottaen kaikki tervetulleiksi ja julistaen kilpailut alkaneiksi.

Näihin yhtymämme seitsemänsiin kesämestaruuskilpailuihin osallistui 7 tehdasta, nimittäin Halla, Haukasuo, Högfors, Juantehtas, Kymintehtas, Werla ja Voikka. Kilpailuohjelmaan kuului tehtaitten välinen 6-

Juankosken pikkujuna oli täyteen lastattuna reippailla urheilijoilla.

Ins. Timgren avaa yhtymän seitsemännet kesäkisat.

ottelu, lajeina 100 m. juoksu, pituushyppy, korkeushyppy, kuulantöytä, keihäänheitto ja 3000 m. juoksu. Lisäksi oli ohjelmassa ruotsalaisviesti sekä naisten 100 m. juoksu ja 4x100 m. viestinjuoksu. Uusia kilpailusääntöjä, joihin lukija voi tutustua jalempänä, sovellettiin nyt käytännössä ensimmäisen kerran.

Kilpailut aloitettiin, kuten tavallista,

miesten 100 m. juoksulla,

jossa tarvittiin 5 alkuerää. Niistä kelpuutettiin loppukilpailuun 6 parasta, tavallisesta käytännöstä poiketen aikojen perusteella. Tehtaiden välisessä kilpailussa huomioitiin alkuerien ajat, mutta mieskohtaisessa kilpailussa loppukilpailun tulokset. Ensimmäisessä erässä olivat Högforsin Kultavirta ja Juantehtaan Huusko kovin tasaväkiset. Molemmille merkittiin sama aika 12,6. Kultavirta ehätti maaliin kuitenkin rinnan mitan ennen Huuskoa, joka tämän takia jäi pois loppukilpailusta. Kultavirran päästessä siihen kuudentena miehenä. Toi-

Miesten 100 m:n loppukilpailu. Pöyhönen voittaa selvästi ja Niemi on yhtä varma kakkonen.

sen erän voitti ylivoimaisesti Voikaan Pöyhönen alkukilpailun parhaalla ajalla 11,8. Toiseksi tuli Kymintehtaan Heikkilä ja oikeutti hänenkin tuloksensa 12,4 loppukilpailuun. Myös kolmannesta erästä selviytyi kaksi miestä loppukilpailuun, nimittäin Kymintehtaan E. Niemi ja Voikaan G. Högnäs. Ajat 12,2 ja 12,3. Neljännessä erässä juoksi parhaiten Hallan Kariluoto, mutta aika, joka oli tasan 13 sekuntia, ei riittänyt valittujen joukkoon pääsemiseen. Viidenteen erään jäi vain kaksi kilpailijaa, joista Högforsin Peltola saavutti saman ajan kuin Heikkilä, nimittäin 12,4, joten hänellekin aukeni tie loppukilpailuun. Edellä mainitsemattomien osanottajien ajat alkukilpailussa olivat seuraavat: Haukkasuon Majander 13,0 ja Huovila 13,5, Juantehtaan Miettinen 13,7, Hallan Pohjola 13,7 sekä Werlan Ahvenisto 14,2 ja Lautamatti 14,4.

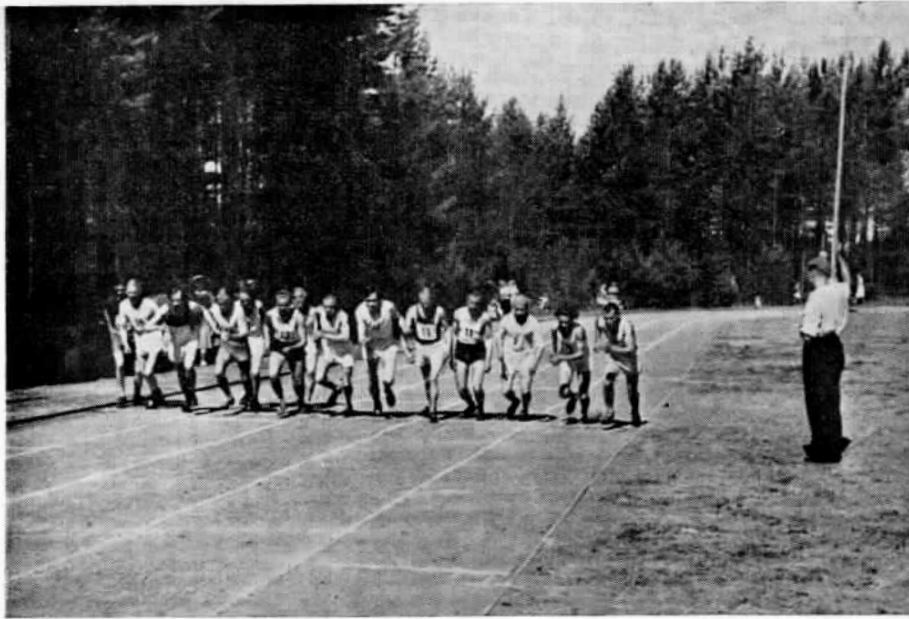
Loppukilpailussa asettuivat siis alkukilpailun parhaina lähtökuoppiin Pöyhönen, Niemi, Högnäs, Peltola, Heikkilä ja Kultavirta. Pöyhönen piti pintansa siinäkin, mutta aika jäi 0,2 sek. huonommaksi kuin alkukilpailussa. Lopulliset tulokset: 1) E. Pöyhönen, Voikka, 12,0, 2) E. Niemi, Kymintehtas, 12,1, 3) I. Peltola, Högfors, 12,2, 4) L. Heikkilä, Kymintehtas 12,3, 5) G. Kulta-

Sprintterit palkintopallilla. Vas.: Heikkilä (4), Niemi (2), Pöyhönen (1), Peltola (3) ja Kultavirta (5.)

virta, Högfors, 12,4, 6) G. Högnäs, Voikka, 12,5. Kun näitä aikoja verrataan edellisen kesän mestaruuskilpailujen tuloksiin, niin voidaan todeta, että ne ovat kauttaaltaan heikommat. Voikaalla oli nimittäin voittajan aika 11,7 ja kuudenten miehen 12,2. Viimevuotinen mestari Kymintehtaan Kivinen ei ollut tällä kertaa lainkaan mukana.

Pisteet tehtaiden välisessä 6-ottelussa lasketaan alkukilpailun perusteella niissä lajeissa, joissa alkukilpailut suoritetaan (tällä kertaa siis kaikissa muissa lajeissa paitsi korkeushypyssä) ja siten, että voittaja saa pistemääräkseen kilpailuun kulloinkin osallistuvien tehtaiden lukumäärän kerrottuna kahdella, toiseksi paras yhden pisteen vähemmän, kolmas kaksi pistettä vähemmän jne. Kun tehtaita oli nyt mukana 7, sai kunkin lajin voittaja tämän mukaan 14 pistettä, seuraava 13 jne. Kunkin tehtaan pistemääräksi tulee sen edustajien, joita kussakin lajissa saa olla vain kaksi, yhteenlaskettu pistemäärä. 100 m. juoksussa karttui eniten pisteitä Voikaalle, nimittäin 26, joista alkukilpailun voittajan

3000 m:n tasainen lähtö. Äärimmäisenä oikealla voittaja Tauno Levänen.

Pöyhösen ansiosta 14 ja kolmanneksi sijoittuneen Högnäsän hankkimina 12. Kymintehdas sai 23,5 Högfors 19, Juantehdas 12, Haukkasuo 11,5, Halla 10 ja Werla 3. Jotta lukijan olisi helpompi seurata eri tehtaiden pistetilin karttumista laji lajilta, selostamme seuraavat lajit siinä järjestyksessä kuin pisteet ilmestyivät kentällä olleelle pistetaululle.

3000 m. juoksu

tulee vuorottelemaan kilpailuohjelmassa 1500 m. juoksun kanssa. Nyt juostiin tämä pitempi matka ja taipaleelle lähtivät mm. viimevuotisen 1500 m. juoksun kärkimiehet, "vanha tuttu" Högforsin Kalle Tuominen ja Kymintehtaan Tauno Levänen. Levänen meni heti johtoon, Tuomisen asettuessa hänen kannoilleen. Seuraavina olivat Kymintehtaan Seppälä ja Juantehtaan Issukka. Kolmannella kierroksella (Juantehtaan juoksurata on 350 m. pituinen) sivuuttivat Seppälä ja Issukka Tuomisen, joka alkoi hieman jäädä alkujoukosta. 1000 m:n väliaika oli 3.56,8. Issukka, joka oli laskenut voimansa väärin, meni seuraavalla kierroksella "piippuun" ja keskeytti. 1500 metriin käytettiin aikaa 4.26,1. Levänen ja Seppälä pysyttelivät edelleen yhdessä, mutta välimatka Tuomiseen oli kasvanut jo noin 70 metriksi. Tuomisen jälessä seurasivat lähinnä Högforsin nuori tulevaisuuden toivo, konepajakoulun oppilas Salovaara, Voikkaan Ilvonen ja Joutjärvi, Werlan Volanen ja Haukkasuon Rämä. 7:nnellä kierroksella alkoi Tuominen saavuttaa Seppälää, joka ei enää kestänyt Leväsen vauhtia ja meni seuraavalla kierroksella hänen ohitseen. Levänen kehitti komean loppukirin ja voitti vakuuttavasti. Tuomis-Kalle piti kuin pitikin toisen tilansa, Seppälän hävittäessä hänelle 0,4 sek. Salovaara tuli neljänneksi, sijoittuen siten yli odotusten ja vaikuttaen ehkä ratkaisevalla tavalla Högforsin voittoon. Tulokset: 1) T. Levänen, Kymintehdas, 9.03,8, 2) K. Tuominen, Högfors, 9.08,8, 3) P. Seppälä, Kymintehdas, 9.09,2,

4) E. Salovaara, Högfors, 9.41,8, 5) T. Ilvonen, Voikka, 9.54,4, 6) E. Joutjärvi, Voikka, 10.05,6, 7) E. Rämä, Haukkasuo, 10.20,6, 8) P. Martikainen, Juantehdas, 10.23,0, 9) E. Kultanen, Haukkasuo, 10.24,2, 10) E. Volanen, Werla, 10.30,6, 11) P. Mikkola Halla, 10.49,8, 12) T. Heikkinen, Halla, 10.49,8, 13) R. Lehtinen, Werla, 10.53,6. — Pisteet 3000 m. juoksun jälkeen: Kymintehdas 49,5, Voikka 45, Högfors 43, Haukkasuo 25,5, Juantehdas 19, Halla 17 ja Werla 10.

3000 m:n juoksijat urakkansa suorittuana. Vas.: Salovaara (4), Tuominen (2), Levänen (1) ja Ilvonen (5). Kuvasta puuttuu Seppälä (3).

Kuulantyyönnössä

isännöi näissäkin kilpailuissa Högforsin Lindfors, vaikkakaan ei niin ylivoimaisena kuin edellisellä kerralla. Hallan Pönkä oli yhtä varma kakkonen, samoin kuin oli ollut Voikaallakin. Alkukilpailun tulokset olivat seuraavat: 1) R. Lindfors, Högfors, 12,66, 2) T. Pönkä, Halla, 12,10, 3) M. Holopainen, Voikka, 11,38, 4) K. Takala, Kymintehdas, 11,38, 5) A. Lehtinen, Kyminteh-

das, 11,34 6) H. Puolakka, Werla, 11,09, 7) E. Tani, Halla, 11,02, 8) G. Högnäs, Voikka, 10,90, 9) V. Vikström, Högfors, 10,17, 10) H. Laitinen, Juantehdas, 9,96, 11) O. Halonen, Haukkasuo, 9,86, 12) T. Ukko, 9,79, 13) O. Ruotsalainen Juantehdas, 9,45, 14) P. Kurittu, Haukkasuo, 9,42. Loppukilpailussa, johon pääsi 6 parasta, nousi Lehtinen 3:nnele tilalle, sinkauttamalla 11,61. Myös Holopainen paransi tulostaan, mutta ei se loppusijoitukseen vaikuttanut. Loppukilpailun tulokset: 1) R. Lindfors 12,66, 2) T. Pönkä 12,10, 3) A. Lehtinen 11,61, 4) M. Holopainen 11,46, 5) K. Takala 11,38, 6) H. Puolakka 11,09. — Kuulantymnön jälkeen johti Kymintehdas edelleen pistemäärällä 71, 2) Voikka 63,5, 3) Högfors 63, 4) Halla 38, 5) Haukkasuo 30,5, 6) Juantehdas 26, 7) Werla 22.

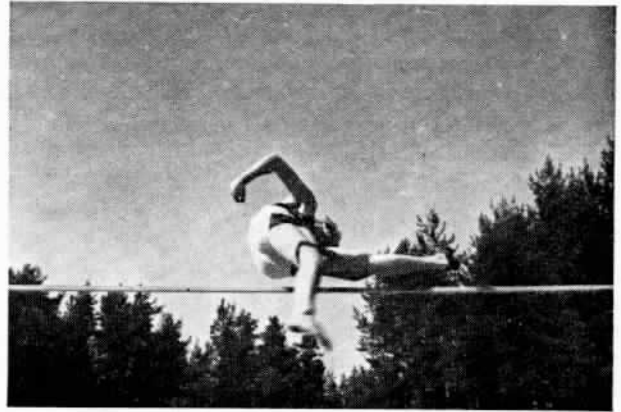
Hallan Pönkä ahdistelemassa kahdentoista metrin rajaa.

Kuulamörssärit pallilla. Vas.: Holopainen (4), Pönkä (2), Lindfors (1), Lehtinen (3) ja Takala (5).

Korkeushyppy

oli "kolmen suuren" eli si's Voikaan, Kymintehtaan ja Högforsin kesken niin tasaväkinen kilpailu, että kukin näistä sai siinä 23 pistettä. Mestaruuden voitti Voikaan kauniisti hyppäävä P. Gruzdaitis, jonka sulava tyyli selvästi erottui muista. Viimevuotinen voittaja Kymintehtaan M. Kesto ei ollut nyt mestaruuttaan puolustamassa ja silloin toiseksi sijoittunut Voikaan Pirttilä jätettiin nyt kuudenneksi. Gruzdaitiksen tulos 170 oli 5 sm. parempi kuin Keston viime vuonna. Tästä korkeudesta eivät muut päässeetkään. "Hopeaa" korjasi vanha tekijä, Kymintehtaan Salama, joka viimeisellä yrityksellään ylitti 165. Tulokset: 1) P. Gruzdaitis, Voikka, 170, 2) P. Salama, Kymintehdas, 165, 3) O. Sjöholm, Högfors, 160, 4) A. Evilä, Högfors, 160, 5) K. Simonen, Kymintehdas, 160, 6) A. Pirttilä, Voikka, 160, 7) E. Tani, Halla, 155, 8) V. Saario, Halla, 155, 9) K. Huovila, Haukkasuo, 155, 10) O. Ruotsalainen, Juantehdas, 150, 11) T. Majander, Haukkasuo, 145, 12) E. Lautamatti, Werla, 135, 13) H. Huusko, Juantehdas, 14) I. Niemi, Werla. — Pistet korkeushyppyn jälkeen: Kymintehdas 94, Voikka 86,5, Högfors 86, Halla 53, Haukkasuo 40,5, Juantehdas 31 ja Werla 22.

Korkeushyppyn voittaja Pentti Gruzdaitis ylittää kevyesti 170.

Korkeushyppyn palkintomiehet. Vas.: Evilä (4), Salama (2), Gruzdaitis (1), Sjöholm (3) ja Simonen (5).

Keihäänheitossa

sivuuttivat sekä Voikka että Högfors Kymintehtaan, joka jäi niistä arveluttavasti. Tämä johtui siitä, ettei Lehtinen, joka toissa vuonna Högforsissa voitti mestaruuden hieman yli 50 metrin tuloksellaan, voinut kiipeän kätensä takia nyt lainkaan osallistua keihäänheitokilpailuun, joten hänen tilalleen täytyi panna varamies. Myös Takala tuotti pettymyksen, sillä hän on säännöllisesti heitellyt monta metriä enemmän kuin tällä kertaa. Voikkaan Tammilehto uusi mestaruutensa, vaikka hänenkään vapansa lentänyt yhtä kauas kuin aikaisemmin. Voikkaalla oli hänen voittotuloksensa 52,70, mutta nyt vain 48,87. Högforsin Vikström tuli nytkin toiseksi, kun taas kolmannen palkinnon vei saman tehtaan kuulamies Lindfors, jonka nimeä ei edellisten mestaruuskilpailujen tulosluettelossa näkynyt keihäänheiton kohdalla lainkaan. Alkukilpailun tulokset olivat seuraavat: 1) M. Tammilehto, Voikka, 47,14, 2) V. Vikström,

Keihäsmiehet vuorossa. Vas.: Sysmääläinen (4), Vikström (2), Tammilehto (1), Lindfors (3) ja Laitinen (5).

Högfors, 47,00, 3) R. Lindfors, Högfors, 46,42, 4) M. Sysmääläinen, Voikka, 45,28, 5) H. Laitinen, Juantehtas, 43,00, 6) S. Narsakka, Juantehtas, 42,95, 7) O. Halonen, Haukkasuo, 40,75, 8) T. Pönkä, Halla, 40,61, 9) J. Myyrä, Kymintehtas, 40,61, 10) T. Ukko, Werla, 38,97, 11) K. Takala, Kymintehtas, 38,12, 12) H. Puolakka, Werla, 36,84, 13) V. Pohjola, Halla, 36,19, 14) P. Kurittu, Haukkasuo, 35,40. Kuuden parhaan keskeisessä loppuottelussa ei järjestys muttunut. Tammilehto paransi tulostaan yli 1½ metrillä ja myös Vikström ja Laitinen heittivät pitemmälle kuin alkukilpailussa. Taso jäi kuitenkin heikommaksi kuin edellisenä kesänä. Loppukilpailun tulokset: 1) M. Tammilehto 48,87, 2) V. Vikström 47,34, 3) R. Lindfors 46,42, 4) M. Sysmääläinen 45,28, 5) H. Laitinen 44,14, 6) S. Narsakka 42,95. — Pisteet viiden lajin jälkeen: 1) Voikka 112, 2) Högfors 111, 3) Kymintehtas 104,5, 4) Halla 62, 5) Juantehtas 50, 6) Haukkasuo 49,5, 7) Werla 33.

Pituushypyssä

tavoitti Kymintehtas "karkulaisia", mutta ei kuitenkaan tarpeeksi. Sen edustaja P. Niemi voitti kyllä uudelleen mestaruuden, mutta toinen edustaja jäi 4:nneksi,

sensijaan että Kymintehtas viime vuonna saavutti kaksoisvoiton. Toiseksi tuli tällä kertaa Högforsin O. Sjöholm, joka Karkkilan kisoissa kesällä 1946 oli paras. Kolmanneksi kipusi Voikkaan Pöyhönen edellisen vuoden 5:nneksi tilaltaan. Alkukilpailun tulokset: 1) P. Niemi, Kymintehtas, 608, 2) O. Sjöholm, Högfors, 595, 3) E. Pöyhönen, Voikka, 588, 4) E. Niemi, Kymintehtas, 557, 5) T. Kärkkäinen, Halla, 553, 6) O. Haanpää, Högfors, 551, 7) K. Huovila, Haukkasuo, 549, 8) V. Tirronen, Voikka, 548, 9) H. Huusko, Juantehtas, 545, 10) V. Kariluoto, Halla, 542, 11) E. Miettinen, Juantehtas, 506, 12) T. Majander, Haukkasuo, 495, 13) I. Niemi, Werla, 480, 14) T. Ukko, Werla. Loppukilpailussa ei sijoituksiin tullut muutosta, mutta Sjöholm paransi tuloksensa 602:een ja Kärkkäinen 556:een. Kun sitten pituushypykilpailun pisteet oli huomioitu, niin todettiin, että tehtaiden välisen 6-ottelun oli voittanut Högfors pisteäärällä 133, 2) Voikka 131, 3) Kymintehtas 129,5,

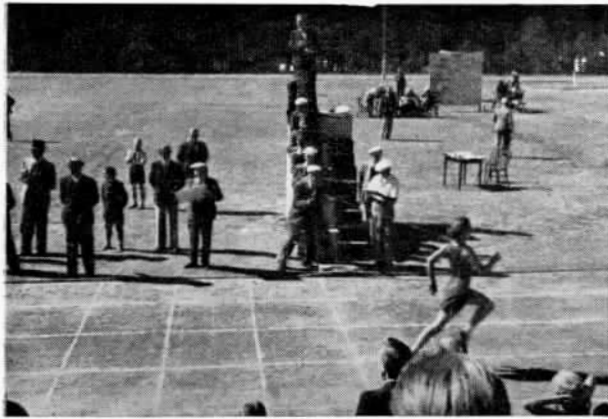
Pituushypyn parhaat. Vas.: Niemi, E. (4), Sjöholm (2), Niemi, P. (1), Pöyhönen (3) ja Kärkkäinen (5).

4) Halla 77, 5) Haukkasuo 60,5, 6) Juantehtas 60, 7) Werla 35. Kuten muistettane, suoriutui Högfors voittajana myös Karkkilassa toissa kesänä, ja edellisissä mestaruuskilpailuissa jakaantuivat pisteet sen sekä Kymintehtaan ja Voikkaan kesken tasan. Kun vanhoissa säännöissä ei löytynyt mainintaa siitä, miten kiertopalkinnon kohtalo ratkaistaan pisteitten mennessä tasan, ei kiertopalkintoa voitu jakaa lainkaan. Nyt sensijaan sai Högfors siihen jälleen kiinnityksen. Kunnia voittajalle! Se on sittenkin, kuten vanhat roomalaiset tapasivat sanoa, primus inter pares, eli ensimmäinen vertaisensa joukossa.

6-ottelun lisäksi oli ohjelmassa, kuten edellä jo mainittiin, naisten 100 m. juoksu ja 4x100 m. viesti sekä miesten ruotsalaistsiesti.

Naisten 100 m. juoksu

suoritettiin kahdessa erässä suoraan loppukilpailuna. Ensimmäisen erän voitti vakuuttavasti Voikkaan tyttö Iaina Vainio ajalla 15,1. Toiseksi tuli Haukkasuon Sirkka Seppä 16,0 ja kolmanneksi Hallan Mirja Olsen 16,4. Toisessa erässä oli Voikkaan Irja Laitinen vallan ylivoimainen. Hänellä on ilmeiset sprintterin lahjat ja erin-

Irja Laitinen katkaisee maalinauhahan 100 m:n juoksussa ylivoimaisena voittajana.

Voikaan naisten nopeajalkainen viestijoukkue. Vas.: Irja Laitinen, Mirjam Valjakka, Sirkka Vainio ja Laina Vainio.

omainen tyyli, kuten kuvastakin voi päätellä. Aika oli tällä kertaa 13,9, mutta heti näiden Juantehtaan kilpailujen jälkeen hän juoksi Voikaalla saman matkan 13,1 sekunnissa. Irja Laitinen on myös hyvä pituushyppääjä, joten, jos hän joutuisi järkiperaisesti valmennettavaksi, hänellä saattaisi olla mahdollisuuksia vaikka Helsingin olympiakisoissakin. Toiseksi tässä erässä selviytyi Kymintehtaan Kirsti Lagman ajalla 15,2. Seuraavina olivat Hallan Elli Raanti 17,0 ja Haukkasuon Sirkka Rämä 17,1. Paremmuusjärjestys: 1) Irja Laitinen 13,9, 2) Laina Vainio 15,1, 3) Kirsti Lagman 15,2, 4) Sirkka Seppä 16,0, 5) Mirja Olsen 16,4, 6) Elli Raanti 17,0, 7) Sirkka Rämä 17,1.

Naisten 4x100 m. viestinjuoksu

oli nytkin Voikaan tyttöjen "heiniä", kuten viime kesänä Voikaallakin. Voitto oli mahdollisimman ylivoimainen ja ajaksi merkittiin 59,3. Toiseksi tuli Kymintehtas 64,0, kolmanneksi Halla 65,7 ja neljänneksi Haukkasuon 66,5. Voittaneessa joukkueessa juoksivat Laina Vainio, Sirkka Vainio, Mirjam Valjakka ja ankkurina Irja Laitinen. Kiertopalkinto meni siis jälleen Voikaalle.

Kymintehtaan tyttäriä naurattaa, vaikka päihin tuli.

Ruotsalaisviesti

oli ohjelman viimeisenä "lumerona" ja siihen osallistui viisi joukkuetta. Tiukin oli kamppailu mestaruudesta Voikaan ja Kymintehtaan kesken. Ensimmäisessä ja toisessa vaihdossa oli Kymintehtas edellä, 300 m:llä Pöyhönen sivuutti Harlinin, mutta kun Voikka vaihtoi

Naisten 100 m:n nopeimmat. Vas.: Sirkka Seppä (4), Laina Vainio (2), Irja Laitinen (1), Kirsti Lagman (3) ja Mirja Olsen (5).

Ruotsalaisviestin tasainen lähtö.

Voikaan viestijoukkue uusi voittonsa. Vas.: Högnäs, Jyräs, Pöyhönen ja Schön.

heikosti, pääsi Suursalmi lähtemään lopputaipaalelle ennen Schöniä. Tämä oli kuitenkin nopeampi ja voitti. Ajat: Voikka 2.10,4, Kymintehdas 2.11,2, Högfors 2.12,0, Halla 2.25,4 ja Haukkasuo 2.26,1. Tämänkin viestinjuoksun kiertopalkinnon sai Voikka nimiinsä ja sen joukkueessa juoksivat G. Högnäs, E. Jyräs, E. Pöyhönen ja A. Schön.

Palkintojen jaon

toimittivat kentällä heti kunkin lajin päätyttyä yhtymän sosiaalijohtaja, varatuomari E. Wallenius ja Juantehtaan isännöitsijä, insinööri T. Timgren. Palkintoja jaettiin kussakin lajissa viisi ja vesinjuoksuissa saivat voittaneen joukkueen jäsenet kukin palkinnon.

Yhtymämme 7:nnet kesämestaruuskilpailut oli saatu onnelliseen päätökseen. Kaikki oli sujunut kommelluksitta ja Juantehtas kestänyt tulikoikeensa näitten suurkisojen järjestäjänä. Se ei suinkaan ansiotta saanut niitä kiitoksen ja tunnustuksen sanoja, jotka tuomari Wallenius kohdisti järjestäjille heti kilpailujen jälkeen tapahtuneen ruokailun yhteydessä. Kiitoksesta tulivat osallisiksi myös ehtoisat emännät, joilla oli ankara urakka suurta joukkoa muonittaessaan. Kilpailijoille antoi tuomari Wallenius, joka toimi kisojen ylituomarina, tunnustuksen reilusta ja rehellisestä ottelumielestä.

Palkintojen jaon toimittivat yhtymän sosiaalijohtaja, tuomari E. Wallenius ja insinööri T. Timgren.

Paluumatka.

Juantehtaalla olisi mielellään viivähtänyt pitempäänkin, mutta aikataulu ei antanut myöten. Heti ruokailun päätyttyä pantiin kampeet kasaan ja riennettiin junalle. Ennen lähtöä hyvästeltiin isäntäväkeä, joka oli pitänyt meistä kaikissa suhteissa hyvää huolta. Saattajia saatiin nyt vielä enemmän kuin tulomatalla, sillä lukuisa joukko kauniimmankin sukupuolen edustajia lähti mukanaamme huvimatalle Kuopioon. Huvimatkan tuntua täydensi Juantehtaan torvisoittokunta, joka iloksemme iimestyi laivaan ja kaiutteli säveleitään. Kohta avattiin lastiruuman kansi, ja kun soittokunta alkoi päästellä valssin säveleitä, niin väkeä alkoi lappautua tikkaita myöten ruumaan kuin tanssisalonkiin konsanaan. Osataan sitä näköjään laittaa jalalla koreasti vaatimattomammissakin paikoissa kuin tanssipalatsien parketeilla.

Parempaa säätä kuin mikä tulomatalla vallitsi ei voi toivoa. Aurinko heloitti pilvettömältä taivaalta, kietoen kauniit rantamaisemat kuin kultavaippaan. Nyt ei ketään väsyttänyt, vaan kaikki olivat reippaina jalkeilla. Tuontuostakin kajahtivat tanssin lomassa ja sen aikanakin yksi-, kaksi- ja moniääniset laulut. Iloitettiin ja nautittiin olemisen riemusta. Liian nopeasti katkesi nyt taival, mutta ei makeata mahan täydeltä. Ennen laivasta lähtöämme viritimme "Savolaisen laulun" pieneksi huomaavaisuuden ja kiitoksen osoitukseksi juantehtaalaisille, joista, samoin kuin koko matkasta meille jäi mitä miellyttävimmät muistot.

Seuraavat hiihtomestaruuskilpailut Haukkasuoilla.

Juantehtaan kilpailujen yhteydessä pidetyssä tehtaitten urheiluedustajain kokouksessa päätettiin ensi talven hiihtomestaruuskilpailut järjestää Haukkasuoilla. Ohjelma päätettiin pysyttää muuten ennallaan, mutta lausuttiin kuitenkin toivomus, että vastaisuudessa lisättäisiin hiihtomestaruuskilpailujen ohjelmaan myös miesten ja naisten pujotteluhiihto, mikäli siihen asianomaisilla paikkakunnilla on mahdollisuuksia olemassa.

A. A. Y.

Nähtyä ja kuultua kilpailujen edellä, aikana ja jälkeen.

"Pitä's panna risiniöljyä näien ruokiin", sanoi poikaville, kun oli puhe kilpailuvalmisteluista. Sanoi ja vetäisi savut piipustaan.

"Elä lähe tuon tytön jälakeen", neuvottiin erästä poikamiespalkintotuomaria katseltaessa pikajuoksun voittajattaren menoa.

"Onkoon nuo kauneusjärjeslyksessä?", tuumailtiin yleisössä naisten viestin lähtöä tarkasteltaessa.

"Suuri mies, pieni tuoppi", tuumi Laitinen palkinnostaan.

"Kova naama", sanoi Juurtola, kun Sepponen haki joukkueensa voittaman kiertopalkinnon.

"Pittää lähtee Hallaan, jos siellä kaikki pojat on noin kommeita", sanoi eräs juankoskelainen tyttölapsi. (Nimeä ei uskalla mainita.)

"Syökee pojat", yllytettiin ennen ruokailua. (Mutta kyllä te söittekin.)

Kymi-yhtymän kesämestaruuskilpailujen kilpailusäännöt.

1 §.

Kymi-yhtymän kesämestaruuskilpailut pidetään joka kesä — mieluummin loppukesällä — jollakin yhtymän tehtaalla, josta erikseen sovitaan.

2 §.

Osallistumisoikeudesta kilpailuihin määrätään:

- 1) Henkilö, joka on ennen 1. 5. k.o. vuonna tullut yhtiön vakinaiseen työhön ja on edelleen työssä, saa osallistua kilpailuihin.
- 2) Harjoittelijat eivät saa osallistua kilpailuihin.
- 3) Harjoittelijoihin rinnastetaan myös ne, jotka vain kesäkauden ovat työssä, vaikkakin heidän palkkansa on harjoittelijoiden palkkaa korkeampi. Esim. yliopistoissa, teknillisissä kouluissa, oppikouluissa y.m. vastaavissa laitoksissa opiskelevat rinnastetaan harjoittelijoihin.
- 4) Yhtiön stipendiaatit katsotaan kuitenkin olevan yhtiön vakinaisessa työssä.
- 5) Varsinaisessa asepalveluksessa olevilla ei ole osallistumisoikeutta.

Kussakin lajissa saa tehdasta edustaa kaksi miestä, joiden kummankin tulos huomioidaan. Viestinjuoksuun saa kukin tehdas lähettää niin monta joukkuetta kuin haluaa. Saman miehen kilpailuoikeutta rajoitetaan siten, että niiden tehtaiden edustajat, joiden työntekijäluku on 500 tai yli, saavat osallistua kukin vain kahteen lajiin ja viestiin. Muiden osanotto on rajoittamaton.

3 §.

Yleisurheilu.

Lajit: Varsinainen tehtaiden välinen mestaruus ratkaistaan n.s. kuusiottelun avulla, johon kuuluvat seuraavat lajit:

- a) Jokavuotiset lajit: pituus- ja korkeushyppy sekä kuulantyyöntö.
- b) Joka toinen vuosi: 100 m:n juoksu. Väli vuosina vuorotellen 200 m:n ja 110 m:n aidat. Keihäänheitto tai kiekonheitto sekä 1500 m:n tahi 3000 m:n juoksu.

Otteluun kuulumattomat lajit:

- a) Ruotsalaisviesti miehille.
- b) 4x100 m:n viesti naisille.
- c) 100 m:n juoksu ja pituushyppy naisille vuorovuosina.

Täytelajeja voidaan lisäksi järjestää mahdollisuuksien mukaan.

"Jokaisella on oma makunsa", tuumi Sepponen ruokailussa ja pyysi lisää puuroa ja — piimää.

Kilpailukansliassa olivat kuulemma koko toimihenkilöiden suurimmat juopot. (3 pullollista vichyvettä/keho.)

Högforsin pojat ehättivät lausumaan kainon toivomuksen, että yhtymä perustaisi jonkun tehtaan Ahvenanmaalle, jotta päästäisiin sinne kesäkilpailuja pitämään.

Vuonna 1948 suoritetaan seuraavat lajit:

6-ottelu: 100 m:n juoksu, pituushyppy, korkeushyppy, kuulantyyöntö, keihäänheitto, 3000 m:n juoksu sekä 100 m:n juoksu naisille, 4x100 m:n viesti naisille, ruotsalaisviesti miehille.

Ottelulajeissa noudatetaan ottelusääntöjä. Tällöin on huomattava, että esim. b-ryhmän juoksuissa alkukilpailut suoritetaan kolmen miehen erissä ja loppukilpailuun valitaan ajan perusteella kuusi parasta. Tasa-ajan satuessa suoritetaan arvonta loppukilpailuun pääsystä, ellei juoksuradan leveys salli enemmän kuin kuusi juoksijaa kilpailemaan näissä juoksuissa. Pituushyppäessä ja heitoissa ratkaistaan ottelupisteet alkukilpailun tulosten perusteella.

Mieskohtainen mestaruus ratkaistaan mieskohtaisten kilpailusääntöjen perusteella.

Pistelasku.

Jokaisessa 6-ottelun lajissa lasketaan pisteet siten, että ensimmäiseksi tullut saa kaksi kertaa niin paljon pisteitä kuin mikä on kisoihin osallistuneiden tehtaiden yhteismäärä. Jos esim. tehtaita on mukana 10, saa ensimmäiseksi tullut kilpailija 20 pistettä, toiseksi tullut 19, kolmanneksi 18 j.n.e. Edustajien yhteispistemäärä ratkaisee kokonaispisteet. Suurimman yhteenlasketun pistemäärän saavuttanut tehdas on kiertopalkinnon voittaja.

Mikäli eri lajeissa sattuu tasatuloksia:

- a) kun on kysymys ottelupisteistä, pisteet jaetaan,
- b) kun on kysymys mieskohtaisen kilpailun palkintosijoista, suoritetaan uusinta. (Uusintatulokset eivät vaikuta ottelupisteisiin). Jos lopullisissa pisteissä sattuu tasatulos, ratkaisee kilpailun:

- 1) paras yksityistulos 10-ottelupistetaulukon mukaan,
- 2) se tehdas voittaa, jolla on pienin työntekijäluku.

Palkinnot.

Tehtaiden välisiä kiertopalkintoja on 6-ottelussa ja viestinjuoksuissa. Kiertopalkinnon saa omakseen tehdas, joka on saanut siihen kolme perättäistä tai viisi kaikkista kiinnostuksesta. Mieskohtaisia palkintoja jaetaan kussakin lajissa viisi ja viestinjuoksuissa voittaneille kilpailijoille yksityispalkinnot.

4 §.

Jalkapallo.

Jalkapallosarja eri tehtaiden välisestä paremmuudesta suoritetaan kokonaan erillään yleisurheilukilpailuista. Sarjamuoto on riippuvainen kilpailuun osallistuvien joukkueiden lukumäärästä. Tästä päättää päätehtaan sosiaaliosasto. Kiertopalkintoon nähden samat säännöt kuin yleisurheilussa. Voittaneelle joukkueelle jaetaan yksityispalkinnot.

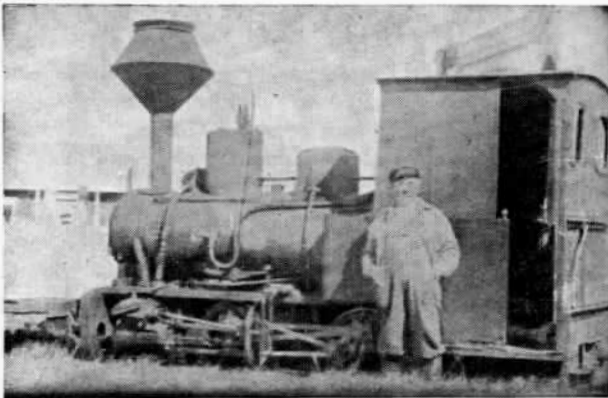
Mikäli ottelut pelataan sarjana, annetaan voitosta 2 pistettä, tasapelistä 1 piste ja häviöstä 0 pistettä. Tasapisteiden sattuessa ratkaisee maalisuhte. Jos sarja pelataan cup-systeemin mukaisesti ja ottelu päättyy tasan, jatketaan ottelua normaalipelaajan jatkoaikaa vastaavalla ajalla.

MIEHIÄ TYÖNSÄ ÄÄRESSÄ.

Juankoskella on kolme erottamatonta kaverusta: Ville, veturi ja piippu. Ainakin päivisin nämä toverukset ovat aina yhdessä.

Jokainen juankoskelainen lukija tietää jo varmuudella, kenestä on kysymys, mutta jos joku toispaikkakuntalainenkin mahdollisesti tätä lukee, niin lienee varmintä mainita, että kyseessä on veturinkuljettaja Petter Vilho Horjander eli paremmin Poika-Ville, kuten häntä eroitukseksi isästään Ukko-Villestä kutsutaan.

Juttu ei heti alkuun ottanut oikein kulkeakseen, sillä Villen piippu oli jollakin käsittämättömällä tavalla päässyt sammumaan. Mutta kun se oli saatu taas uuteen "latinkiin", alkoi koppa tasaisesti leukojen tahdissa heilahdella, ja sanat alkoivat putoilla huuilta kuin lystikkään pikkuvasarän lyönnit pajassa. — Ville oli ollut hieman toisella vuosikymmenellä tullessaan tehtaan palvelukseen, rakentamaan nykyisen ajokkinsa asuinsijaa. Ei kai silloinen tiilenkantajapoika kuvitellutkaan, että hän joskus olisi "isäntänä" rakentamassaan talossa. Pian kuitenkin tiilenkanto jäi ja poika siirtyi oppilaaksi korjauspajalle. Ehtipä hän olla välillä jo höyrylaitoksella koneenkäyttäjänäkin ennen siirtymistään vakinaisesti nykyiselle toimipaikalleen, v. 1914. "Olenpa tainnut tätä pössä pyöritellä melkein kaksi tai kuusi kilometriä näiden vuosien aikana", tuumaili Poika-Ville ajomatkaa arvioidessaan.

Petter Vilho Horjander.

5 §.

Kilpailujen ylin valvonta.

Mahdollisten erimielisyyksien ratkaisijana ja kilpailujen ylämpänä valvojana on toimikunta, jonka puheenjohtajana toimii päätehtaan sosiaaliosaston edustaja ja jäsenenä joka kerta erikseen määrätyt edustajat siten, että toimikuntaan kuuluu edustaja kulloinkin järjestävältä tehtaalta sekä lisäksi kolme edustajaa kilpailupaikkaa lähinnä olevilta tehtailta, joilla on edustus kilpailuissa.

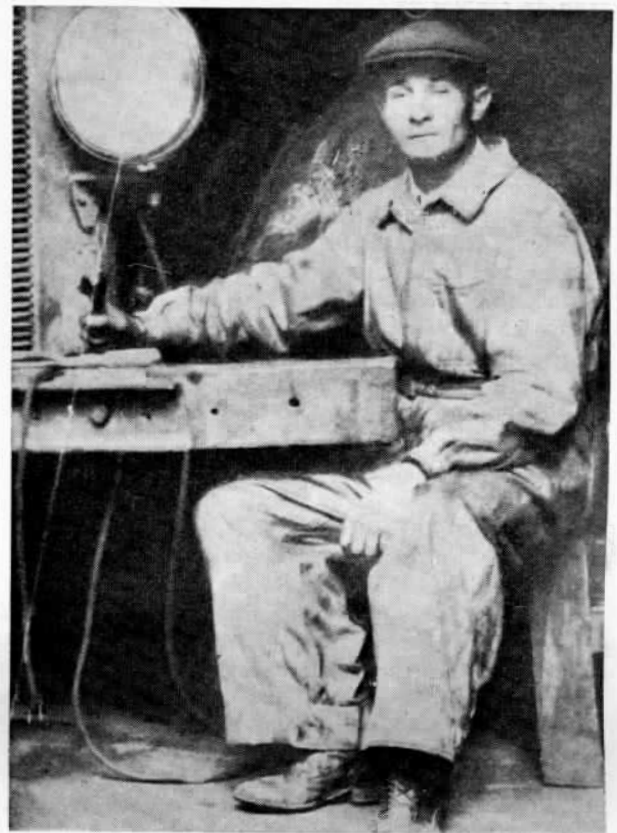
6 §.

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia ainoastaan yhtiön johdon päätöksellä.

Tähän asti on jutustelu vielä käynyt hieman kankeahkosti, mutta kun "puupää" on saanut sisuksiinsa uuden latauksen ja puhe siirtynyt harrastuksiin, tulee Villellekin "ilmettä silmiin". Elämänsä aikana onkin Horjander ollut mukana miltei kaikissa paikkakunnan henkisissä riennoissa. Edelleen hän on torvisoittokunnan ja näytelmien pettämätön voima.

Ville vilkaisee ajokkiinsa, nousee sen portaalle ja tokaisee lähtiäisiksi, että älä nyt mitään rumaa kirjoita. "Pässi" lähtee liikkeelle, ja niin ovat Ville, veturi ja piippu jälleen yhdessä.

Reino Vilho Tuppurainen on syntynyt 9. 12. 1908. Mustat kädet ja iloinen hymy olivat ensimmäiset, jotka näimme astuessamme autotallin hämääriin. Siellä hääräsi Tuppurainen "Buickin" kimpussa. Kuningastapissa oli kuuleman mukaan ilmennyt jotain "mätää". "Kestääkö tuo kone varmasti?", tuumaili hän, kun tuli valokuvaamisesta puhe. Kun tuo tärkeä toimitus oli onnellisesti saatu loppuun suoritetuksi, alkoi haasateltavamme juohevaan ja myhäilevään tapaan kertoilla vaheistaan Juanruukin palveluksessa. Tämänlaatuista sieltä sitten kuului: Kansakouluaikoina ensin kesäisin milloin minkilaisissa töissä ja heti koulutyön loputtua vakinaisesti tehtaan palvelukseen. Jo v. 1923 hän tuli viilarinoppilaaksi korjauspajalle ja sen jälkeen Tuppurainen onkin ollut miltei kaikkialla tehtaassa, missä vain tulevat kyseeseen metalliala ja koneet. Siihen sisältyvät korjauspajatyöt, rautatie, palvelus

Reino Vilho Tuppurainen.

tehtaan laivoilla, ensin lämmittäjänä ja myöhemmin, kun hän oli suorittanut konemestariutkunnon, useana kesänä hinaajan koneenkäyttäjänä.

Kuningastappi vaatii taas utteran tekijänsä huomion ja sinne jää nuorukaiselta vaikuttava 6-henkisen perheen päämies valmistelemaan työtään ja odottamaan pian Punkaharjun lomakodista palaavaa Hilda Mariaa ja pienokaisiaan saapuviksi.

Kattilahuoneessa yhytämme työstään Juhon Heikkisen, erään uskollisimmista ja pitkäaikaisimmista Juantehtaan palvelijoista. Hän on syntynyt Kaavilla 1882, mutta siirtynyt sieltä Juankoskelle ja tullut tehtaamme palvelukseen 1904. Jo aikaisemminkin hän on ollut tilapäisesti sekatoissa tehtaan palveluksessa, mutta tuona vuonna Tuppurainen sai vakinaisen työmaan hiiliuuneilla uunimiehenä. Siinä menään tuokiokuvittain läpi hiiliuunikaik, keskustellaan "Alfthanin omistuskaudesta" ja tullaan viimein vuoteen 1911, jolloin haastateltavamme siirtyi nykyiseen työhönsä lämmittäjäksi. On siinä aikaa tässäkin työssä vierähtänyt, mutta kepeästä vain näyttävät halot vielä siirtyvän kattilan alle paineesta huolehtimaan.

Harrastuksista en tarvitse ruveta utelemaan, sillä jokainen juantehtaalainen tietää, minne Tuppurais-Jussin veri vetää, kun vain aikaa liikenee. Joellepa tietenkin. Kuuluvat täälläpäin sanovankin, että jos Jussi ei saa kaloja, ei niitä olekaan.

Epäilevä vilkaisu painemittariin saa meidät huomamaan, että olemme jo kylliksi häirinneet. Toivottaen jatkuvaa onnea ja terveyttä jätämme pitkän ja puhtaan työpäivän tehneen työntekijän huolehtimaan kattiloistaan ja suuntaamme askelemme jälleen viileään ulkoilmaan. Valokuvaa emme Tuppurais-Jusista valitettavasti ole tilaisuudessa julkaisemaan kuvan epäonnistumisen takia.

Leikkikenttätöimintää.

Jo monena vuotena oli täällä Juankoskella ollut keskustelua leikkikenttätöiminnasta, mutta varojen puutteen pelosta ei asiaa oltu kuitenkaan järjestetty. Suunnitelmien takana on kaiken aikaa ollut paikallinen Mannerheim-liiton osasto. Viime keväänä otettiin asia taas esille. Toimintamahdollisuuksista otettiin selvää, ja kun näytti todennäköiseltä, että leikkikentälle tulee osallistujia ainakin tarpeeksi, päätettiin ryhtyä varojen keräämiseen ja ylläpitää leikkikenttätöimintää kokeilu- luontoisena heinäkuun ajan.

Kunnanvaltuusto suhtautuikin myönteisesti anomukseen. Kun vielä tehdas oli lupautunut maksamaan mahdollisen vajauksen rahoituksessa, olikin enää jäljellä sopivien henkilöiden löytäminen k.o. toiminnan johtoon. Kaikkien juantehtaalaisien katseet kääntyivät tällöin ilman muuta rouva Hirvoseen, lasten omaan Ulla-tätiin. Hän suostuikin ottamaan tehtävän vastaan. Kun hän lisäksi sai keittäjättäreksi motivuettisen lastentarhan keittäjättären, rouva Hakkaraisen, olikin varmaa, että "rullat kyllä pyörivät".

Sitten alkoi jännääminen. Tuleeko lapsia vai ei? Eräät uskalsivat vahvasti epäillä, löytyykö koko Juantehtaalalla niin paljon lapsia, että tällainen toiminta yleensä ensinkään kannattaa. Pelko oli kuitenkin turhaa, sillä ilmoittautuneita oli kokonaista 104. Oli siinä Ulla-tädillä kaksine aputyttöineen kiirettä riittämiin asti tuollaisen lapsilauman hoivaamisessa. Ruokailutouhu kuulema oli alkuun kaikista hankalinta.

Päiväohjelma oli jo muualla traditionaaliseksi käyneen tavan mukainen: aamulaulu, leikkejä, ruokailu, uinti jne.

Varsinaisen leikkikenttätöiminnan lisäksi piti rouva Hirvonen uimakoulu varttuneimmille lapsille. Olisittepa vain olleet näkemässä iloisia pikku kasvoja heidän ylpeästi ilmoittaessaan: "Minä osaan uida."

Näin jatkui kuumeinen viilke leikkikentällä koko töiminnan ajan. Luonnollisesti, ja onneksi, ei lapsia sentään jokaisena päivänä ollut mukana maksimimäärää, vaan väheni heidän lukunsa parhaana kesäloma-aikana noin 60:een.

Nyt on Juankosken kansakoulun tienoilla taas hiljaiseloa. Pihamaakin saa aikaa valmistua taas tulevana kesänä ottamaan vastaan satapäisen pienokaisjoukon jalkojen painallukset.

*

"Mikä lauletaan aamulauluksi", kysyi Ulla-täti leikkikentällä eräänä aamuna.

"Lännen lokari", kuului rivistä reipas ja varma vastaus.

Merkkipäiviä.

75 vuotta täyttää tulevan lokakuun 28 p:nä viilari Matti Mustonen. Hän on tullut tehtaamme palvelukseen syksyllä 1891 viilariksi ja höyrykoneen hoitajaksi. Sen jälkeen hän on ollut erilaisissa metallialan tehtävissä, m.m. veturinkuljettajana.

70 vuoden ikään ehtii marraskuun 16 p:nä rakennusosaston kirvesmies Kalle Viheriäkoski. Hänkin on ehtinyt palvella tehdasta jo yli neljännesvuosisadan ja on tänä aikana työskennellyt miltei jokaisella osastolla.

Me muutimme siksi, mitä rakastamme.

Verner von Heidenstam.

Paras keino päästä vihollisesta on tehdä hänestä — ystävä.

Henrik IV.

Kun teemme työtä, emme ole toisille kuormaksi ja estämme sydämemme ja ajatuksemme hurhailemasta.

Franciscus.

Täytyy uskoa, että on lahjoja johonkin työhön, ja se työ on suoritettava maksoi mitä maksoi.

Marie Curie.

Työsi alle nääntyvä, älä uuvu! Tulee kyllä suunnat sulkekin.

Marja Salmela.

Toimitus: Å. LAUNIKARI (vastaava), A. YLIKANGAS (toimitussihteeri).

Kuusankosken kirjasto

1948.

05.1 KYM QU S

KOTI

Kymi-yhtymä :henkilökunnan julkaisu.

Lehti

1948 : 4

28620170402226